

Z A K O N

O POŠTANSKIM USLUGAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja poštanskih usluga, nadležnosti u oblasti poštanskih usluga, prava, obaveze i odgovornosti davalaca i korisnika poštanskih usluga, nadzor nad primenom ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj poštanskih usluga u Republici Srbiji.

Član 2.

Obavljanje poštanskih usluga zasniva se na načelima:

- 1) obezbeđivanja uslova za ravnomeran razvoj poštanskih usluga na teritoriji Republike Srbije;
- 2) obezbeđivanja dostupnosti univerzalne poštanske usluge propisanog kvaliteta i po pristupačnim cenama, svim građanima u Republici Srbiji, uz zadovoljenje potreba specifičnih društvenih grupa, uključujući osobe sa invaliditetom;
- 3) obezbeđivanja ravnopravnosti, zabrane diskriminacije i visokog nivoa zaštite interesa korisnika poštanskih usluga;
- 4) obezbeđivanja uslova za ravnopravno poslovanje poštanskih operatora;
- 5) podsticanja konkurencije, ekonomičnosti i delotvornosti u obavljanju poštanske delatnosti;
- 6) obezbeđivanja razvoja poštanske delatnosti;
- 7) usklađivanja obavljanja delatnosti u oblasti poštanskih usluga sa srpskim i međunarodnim standardima;
- 8) nepovredivosti tajnosti pisama i drugih sredstava opštenja;
- 9) omogućavanja ravnopravnog pristupa poštanskoj mreži i poštanskim uslugama;
- 10) obezbeđivanja održivosti univerzalne poštanske usluge.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) akta Svetskog poštanskog saveza su propisi koje je doneo Svetski poštanski savez i međunarodni ugovori koji se primenjuju na poštanske usluge u međunarodnom poštanskom saobraćaju, potvrđeni od strane nadležnih organa Republike Srbije;
- 2) poštanska usluga je usluga koja podrazumeva svako postupanje davaoca poštanskih usluga sa poštanskim pošiljkama i obuhvata prijem, prerađu, prevoz i uručenje poštanskih pošiljaka u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju. Poštanska usluga ne obuhvata prevoz pošiljaka kao samostalnu uslugu;
- 3) korisnik poštanskih usluga (u daljem tekstu: korisnik) je fizičko ili pravno lice koje koristi poštanske usluge kao pošiljalac ili primalac poštanske pošiljke;

4) adresa je skup oznaka na poštanskoj pošiljci koje označavaju primaoca i mesto uručenja poštanske pošiljke, a poštanski adresni kod je niz karaktera koji jednoznačno određuje deo ulice kome pripada adresa pošiljaoca ili primaoca i koji je jedinstven za teritoriju Republike Srbije;

5) poštanski operator odnosno davalac poštanskih usluga je privredni subjekt koji obavlja jednu ili više poštanskih usluga;

6) javni poštanski operator je pravno lice sa obavezom obavljanja univerzalne poštanske usluge i pravom na obavljanje rezervisanih poštanskih usluga;

7) davalac univerzalne poštanske usluge je privredni subjekt koji pruža univerzalnu poštansku uslugu ili delove te usluge, osim rezervisanih poštanskih usluga, na osnovu licence;

8) konsolidator je lice koje nije davalac poštanskih usluga i koje na osnovu zaključenog ugovora o prikupljanju poštanskih pošiljaka od pošiljaoca prikuplja poštanske pošiljke i predaje ih poštanskom operatoru na dalju otpremu i uručenje primaocu;

9) nacionalno regulatorno telo je nezavisno regulatorno telo sa funkcijom regulisanja tržišta poštanskih usluga u Republici Srbiji;

10) prijem poštanskih pošiljaka je postupak preuzimanja poštanskih pošiljaka radi uručenja primaocu. Pošiljke se mogu primiti u pristupnim tačkama operatora ili na adresi pošiljaoca posredstvom zaposlenih kod poštanskog operatora, na način propisan odredbama ovog zakona i opštih uslova poštanskih operatora;

11) prerada poštanskih pošiljaka je tehnološki usklađen i optimizovan postupak razvrstavanja poštanskih pošiljaka u fazi prikupljanja pošiljaka i fazi otpreme istih, prema odredištima uručenja;

12) prenos poštanskih pošiljaka obuhvata tehnološke procese kod poštanskog operatora od mesta prijema do mesta uručenja;

13) prevoz poštanskih pošiljaka obuhvata postupak pripreme za prevoz i prevoz pojedinačnih ili zbirnih poštanskih pošiljaka, kao i druge postupke u vezi sa prevozom poštanskih pošiljaka od mesta prijema do mesta uručenja;

14) distribucija predstavlja poslovne procese poštanskog operatora od prerade u preradnim centrima do uručenja poštanske pošiljke;

15) uručenje poštanskih pošiljaka obuhvata dostavu poštanskih pošiljaka primaocu na adresi, putem kućnih, zbirnih sandučića ili automata ili isporuku u poslovnim prostorijama davalaca poštanskih usluga;

16) korespondencija je prepiska u pisanoj formi na bilo kojoj vrsti fizičkog medijuma koja se uručuje na adresi, koju je pošiljalac označio na samoj pošiljci ili na njenom omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi se ne smatraju korespondencijom;

17) poštanska pošiljka je pošiljka adresovana od strane pošiljaoca na način da se nesporno može utvrditi primalac, a za tačnost adresnih podataka odgovoran je pošiljalac. Pored korespondencije, ove pošiljke uključuju i knjige, kataloge, novine, časopise, kao i pakete koji sadrže robu sa ili bez označene vrednosti;

18) pismonosna pošiljka je poštanska pošiljka koja obuhvata korespondenciju, štampane stvari, robu i druge predmete;

19) paket je registrovana poštanska pošiljka, sa ili bez označene vrednosti, pakovana na propisan način, koja sadrži robu i druge predmete i koja na omotu ili dokumentu koji je prati sadrži opis sadržine i masu;

20) pošiljka najbrže kategorije je pošiljka prve stope mase koju davalac univerzalne poštanske usluge otprema najbržim putem do odredišta i ima prednost u odnosu na druge pošiljke. U slučaju da davalac univerzalne poštanske usluge ima samo jedan način postupanja sa svim poštanskim pošiljkama, on se smatra najbržim;

21) poštanska uputnica je registrovana poštanska pošiljka koja se prenosi poštanskom mrežom ili elektronskim putem, a služi kao osnov za isplatu novčanog iznosa primaocu;

22) sekogram je otvorena pismonosna pošiljka koja sadrži štampane stvari i korespondenciju prilagođenu slepim i slabovidim licima;

23) štampane stvari su pošiljke koje sadrže knjige, publikacije, novine, časopise, kataloge, brošure i druge štampane sadržine i odštampane su na papiru, kartonu ili drugom sličnom materijalu;

24) direktna pošta je poštanska pošiljka koja se sastoji od reklamnih, marketinških i oglasnih materijala istovetne sadržine, izuzev imena primaoca i adrese, i koja se šalje velikom broju primalaca. Računi, fakture, finansijski izveštaji i druge neidentične poruke se ne smatraju direktnom poštom. Direktna pošta je poštanska pošiljka u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju. Direktna pošta koja se šalje u istoj pošiljci, odnosno istom omotu sa drugom vrstom pošiljke, ne smatra se direktnom poštom u smislu ovog zakona;

25) „masovne” pošiljke su poštanske pošiljke koje su predate od jednog fizičkog ili pravnog lica za slanje na veliki broj adresa u jednoj otpremi, o čemu pošiljalac zaključuje ugovor sa poštanskim operatorom;

26) hibridna pošta je poštanska pošiljka koju formira i distribuira poštanski operator na osnovu podataka koje je dostavio pošiljalac elektronskim putem;

27) međunarodna poštanska pošiljka je poštanska pošiljka upućena u drugu ili primljena iz druge države;

28) tarifni stav je unapred određena kategorija poštanskih pošiljaka za koje poštanski operator utvrđuje cenu;

29) cenovnik poštanskih usluga je popis cena poštanskih usluga prema kojima davalac poštanskih usluga naplaćuje usluge;

30) poštarina je cena koju korisnik plaća za izvršenje poštanske usluge;

31) potvrda o prijemu pošiljke je dokument koji poštanski operator izdaje pošiljaocu prilikom prijema registrovanih poštanskih pošiljaka, sadrži podatke o pošiljci i služi kao dokaz da je pošiljka predata poštanskom operatoru na dalju otpremu;

32) poštanske marke su vrednosnice kojima se unapred vrši plaćanje poštanskih usluga;

33) personalizovana poštanska marka je marka koju javni poštanski operator na zahtev pravnih i fizičkih lica štampa na posebnom papiru, sa nominalnom vrednošću za pismo mase do 20 grama, sa motivom po ličnom izboru korisnika – naručioca marke, sadrži naziv zemlje i koristi se za plaćanje poštarine u unutrašnjem poštanskom saobraćaju;

34) terminalni troškovi predstavljaju nadoknadu davaocima univerzalne poštanske usluge za dalju distribuciju međunarodnih poštanskih pošiljaka u dolazu;

35) zahtev za ispunjenost uslova je podnesak bez propisane forme kojim se privredni subjekt obraća organu nadležnom za oblast poštanskog saobraćaja radi provere ispunjenosti uslova za otpočinjanje obavljanja poštanskih usluga;

36) opšti uslovi za obavljanje poštanskih usluga predstavljaju akt poštanskog operatora donet na osnovu zakona i podzakonskih akata;

37) identifikacioni znak je grafički simbol, odnosno logo koji na jedinstven način identifikuje određenog poštanskog operatora;

38) posebna licenca je dozvola koja se izdaje javnom poštanskom operatoru za obavljanje univerzalne poštanske usluge;

39) licenca je dozvola koja se izdaje poštanskom operatoru za obavljanje univerzalne poštanske usluge, osim rezervisanih poštanskih usluga;

40) odobrenje je dozvola koja se izdaje poštanskom operatoru za obavljanje ostalih poštanskih usluga;

41) poštanska mreža javnog poštanskog operatora je sistem pristupnih tačaka i svih vrsta sredstava međusobno povezanih u jedinstvenu tehničko-tehnološku celinu, koju davalac univerzalne poštanske usluge koristi za obavljanje ove usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije;

42) pristupne tačke poštanske mreže su prijemna mesta, uključujući i poštanske sandučice i automate na javnim površinama ili u prostorijama poštanskog operatora, gde pošiljalac može predati poštansku pošiljku na dalju otpremu;

43) poštanski sandučić je sredstvo poštanske mreže koje se koristi za prijem neregistrovanih pismonosnih pošiljaka;

44) zbirni sandučić je sredstvo poštanske mreže koje se koristi za prijem i uručenje poštanskih pošiljaka korisnika koji su udaljeni od naseljenih mesta, korisnika u tržišnim centrima i sl;

45) kućni sandučić je sandučić koji se koristi za uručenje neregistrovanih pismonosnih poštanskih pošiljaka.

Svi pojmovi koji se u ovom zakonu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste pojmove i u ženskom rodu.

II. NADLEŽNOSTI

Član 4.

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove poštanskog saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo):

1) utvrđuje osnovna opredeljenja i principe obavljanja poštanskih usluga, rukovodeći se opštim interesom u ovoj oblasti, profesionalnim principima poštanske struke, načelima Svetskog poštanskog saveza, drugih međunarodnih organizacija, kao i preuzetim međunarodnim obavezama;

2) donosi strateške akte i akcione planove za njihovo sprovođenje, kojima se utvrđuju načela, ciljevi i prioriteti razvoja poštanskih usluga u Republici Srbiji;

3) određuje uslove i način korišćenja poštanske mreže javnog poštanskog operatora u slučaju nastanka vanrednih situacija;

4) odlučuje o drugim pitanjima kada je to predviđeno zakonom.

Član 5.

Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom:

1) donosi propise na osnovu ovlašćenja utvrđenih zakonom;

2) vrši nadzor nad primenom ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuje obavljanje poštanskih usluga;

3) rešava po žalbama na rešenje inspektora za poštanske usluge;

4) predstavlja Republiku Srbiju u međunarodnim organizacijama i institucijama u oblasti poštanskog saobraćaja, stara se o sprovođenju sporazuma u oblasti poštanskih usluga i obaveštava Svetski poštanski savez o javnom poštanskom operatoru i entitetima nadležnim za ispunjavanje obaveza iz Svetske poštanske konvencije;

5) obavlja i druge poslove kada je to predviđeno zakonom.

Član 6.

Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Agencija) je nezavisno regulatorno telo sa funkcijom regulisanja tržišta poštanskih usluga u Republici Srbiji.

Pravni položaj i rad Agencije propisani su zakonom kojim se uređuje oblast elektronskih komunikacija.

Agencija u skladu sa ovim zakonom:

1) donosi podzakonske akte;

2) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje poštanskih usluga;

3) učestvuje u radu međunarodnih organizacija i institucija u svojstvu nacionalnog regulatornog tela u oblasti poštanskih usluga;

4) sprovodi aktivnosti u cilju obezbeđivanja konkurencije na tržištu poštanskih usluga;

5) posreduje u vansudskom rešavanju sporova između korisnika i poštanskih operatora;

6) vrši stručni nadzor nad radom poštanskih operatora;

7) vodi registar izdatih i oduzetih dozvola poštanskim operatorima i obezbeđuje javni pristup istom;

8) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Poslove iz stava 3. tač. 1), 2), 6) i 7) ovog člana, Agencija obavlja kao poverene poslove.

Nadzor nad obavljanjem poverenih poslova vrši Ministarstvo.

Akte iz stava 3. tačka 1) ovog člana, Agencija objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

III. POŠTANSKE USLUGE

Obavljanje poštanskih usluga

Član 7.

Poštanske usluge se obavljaju na osnovu ugovora po pristupu ili na osnovu zaključenog ugovora koji mora biti u skladu sa zakonom, propisima donetim na osnovu zakona, opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga i drugim aktima poštanskih operatora zasnovanih na zakonu, kao i na osnovu međunarodnih konvencija, sporazuma i drugih međunarodnih akata potvrđenih od strane Republike Srbije.

Član 8.

Agencija bliže utvrđuje uslove i način obavljanja poštanskih usluga, postupanje sa poštanskim pošiljkama od prijema do uručenja, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje poštanskih usluga.

Član 9.

Poštanski operatori su dužni da u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona, donesu opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga.

Opšti uslovi za obavljanje poštanskih usluga moraju sadržati:

- 1) naziv i sedište poštanskog operatora;
- 2) vrste poštanskih usluga koje će obavljati;
- 3) teritoriju na kojoj će obavljati poštanske usluge;
- 4) način i uslove obavljanja poštanskih usluga;
- 5) rokove za uručenje poštanskih pošiljaka;
- 6) dopunske usluge u vezi sa pošiljkama;
- 7) postupanje sa neisporučivim pošiljkama i otvaranje ovih pošiljaka;
- 8) način plaćanja poštanskih usluga;

9) rokove čuvanja manipulativnih isprava, postupak reklamacije i potraživanja pošiljaka, kao i postupak obeštećenja korisnika u reklamacionom postupku.

Opšti uslovi poštanskih operatora moraju biti u skladu sa zakonom.

Opšti uslovi poštanskih operatora i manipulativne isprave koje se nalaze na poštanskoj pošiljci ili prate pošiljku u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, moraju biti napisani u skladu sa zakonom kojim je uređena službena upotreba jezika i pisma u Republici Srbiji.

Agencija daje saglasnost na opšte uslove poštanskih operatora.

Agencija može zahtevati izmenu opštih uslova poštanskih operatora, ako je to potrebno radi zaštite korisnika ili obezbeđivanja zaštite konkurencije.

Javni poštanski operator po dobijanju saglasnosti Agencije objavljuje opšte uslove u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Svi poštanski operatori su dužni da opšte uslove istaknu na vidnom mestu u poslovnim prostorijama i na drugi način učine javno dostupnim korisnicima, najmanje osam dana pre početka njihove primene.

Opšti uslovi svih poštanskih operatora objavljuju se na internet stranici Agencije.

Poštanski operatori su dužni da obavljaju poštanske usluge u skladu sa svojim opštim uslovima.

Član 10.

Poštanski operator može prilikom obavljanja poštanskih usluga koristiti poštansku mrežu, tehničko-tehnološka rešenja ili baze podataka drugih poštanskih operatora, na osnovu ugovora.

Formiranje i održavanje baze podataka poštanskih adresnih kodova obavlja javni poštanski operator.

Član 11.

Poštanski operator može ugovoriti sa drugim licem da u njegovo ime i za njegov račun obavlja pojedine faze poštanske usluge.

Davalac univerzalne poštanske usluge može poveriti posredniku obavljanje pojedinih tehnoloških procesa.

Odgovornost za obavljanje poverenih poslova iz stava 2. ovog člana je na javnom poštanskom operatoru

Član 12.

Poštanski operator je dužan da na vidljiv način istakne radno vreme sa korisnicima na ulazu u poslovne prostorije gde se pružaju poštanske usluge.

Član 13.

Korisnici imaju pravo i obavezu da odaberu onu vrstu usluge koja odgovara prirodi, sadržini, značaju, odnosno stvarnoj vrednosti poštanske pošiljke.

Član 14.

Korisnici mogu poštanske usluge da ostvare preko punomoćnika u skladu sa zakonom i opštim uslovima operatora.

Punomoćje se može izdati za prijem i uručenje svih pošiljaka ili za pojedinačnu poštansku pošiljku.

Punomoćje izdato od strane nadležnih organa važi za period koji je naveden u punomoćju, a punomoćje izdato od strane poštanskog operatora važi samo za usluge tog operatora, i to za period naveden u punomoćju.

Punomoćje izdato na određen vremenski period prestaje da važi istekom vremena za koje je izdato ili iz drugih razloga prestanka važenja punomoćja, u skladu sa opštim odredbama o punomoćju.

Član 15.

Poštanski operatori pri obavljanju poštanskih usluga postupaju u skladu sa parametrima kvaliteta koje bliže određuje Agencija.

Poštanski operatori i Agencija su dužni da na zahtev Ministarstva i/ili Agencije dostave podatke u vezi sa obavljanjem poštanskih usluga koji su neophodni za sprovođenje radnji i mera u skladu sa ovim zakonom, kao i podatke za jasno definisane statističke svrhe.

Član 16.

Poštanski operatori su dužni da pri obavljanju poštanskih usluga obezbede nepovredivost tajnosti pisama i drugih sredstava opštenja.

Nepovredivost tajnosti pisama i drugih sredstava opštenja je narušena ako poštanski operator:

- 1) poštansku pošiljku uruči neovlašćenom licu, na neovlašćen način sazna sadržinu poštanskih pošiljaka ili je zadrži ili prikrije;
- 2) neovlašćenom licu saopšti podatke o sadržini, pošiljaocu, primaocu ili druge podatke o pošiljkama.

Načelo nepovredivosti tajnosti sadržine poštanskih pošiljaka, pisama i drugih sredstava opštenja može se narušiti samo na osnovu odluke suda, kada je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili zaštite bezbednosti Republike Srbije, otvaranjem ili privremenim oduzimanjem pisama.

Vrste poštanskih usluga

Član 17.

Poštanske usluge su univerzalna poštanska usluga i ostale poštanske usluge.

Univerzalna poštanska usluga

Član 18.

Univerzalna poštanska usluga je usluga od opšteg interesa i predstavlja skup poštanskih usluga koje se obavljaju u kontinuitetu na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, u okviru propisanog kvaliteta, po pristupačnim cenama i pod jednakim uslovima za sve korisnike, bez diskriminacije.

Za obavljanje usluga iz stava 1. ovog člana, ovlašćuje se Javno preduzeće „Pošta Srbije”, Beograd.

Univerzalna poštanska usluga obuhvata prijem, preradu, prevoz i uručenje:

- 1) pismonosnih pošiljaka mase do dva kilograma;
- 2) pismena u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku, bez obzira na limite;
- 3) prijem paketa mase do deset kilograma u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju;
- 4) uručenje paketa mase do 20 kilograma u međunarodnom poštanskom saobraćaju;
- 5) sekograma mase do sedam kilograma bez naplate poštarine u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.

Pored pošiljaka iz stava 3. ovog člana, univerzalna poštanska usluga u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju obuhvata i prijem, prenos i isplatu poštanske uputnice.

Najmanje i najveće dimenzije pošiljaka u međunarodnom poštanskom saobraćaju moraju biti u skladu sa važećim aktima Svetskog poštanskog saveza.

Bliže uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge iz stava 1. ovog člana, kao i minimum radnog vremena javnog poštanskog operatora propisuje ministar nadležan za poslove poštanskog saobraćaja (u daljem tekstu: Ministar).

Član 19.

Javni poštanski operator je dužan da obezbedi propisanu gustinu pristupnih tačaka u cilju obezbeđenja uslova za unapređenje i održivost pružanja univerzalne poštanske usluge, u skladu sa potrebama korisnika.

Javni poštanski operator je dužan da korisnicima sa invaliditetom omogući dostupnost poštanskih usluga u smislu prilagođenog pristupa, odnosno ulaza u objekte poštanske mreže, kao i da prilagodi poštanske terminale osobama sa invaliditetom.

Ministar propisuje uslove za unapređenje i održivost obavljanja univerzalne poštanske usluge i bliže uslove za pružanje univerzalne poštanske usluge

korisnicima sa invaliditetom, tako da se svim korisnicima omogući ravnopravan pristup mreži javnog poštanskog operatora.

U obavljanju univerzalne poštanske usluge, javni poštanski operator je dužan da u slučaju štrajka obezbedi minimum procesa rada u cilju obezbeđivanja opšteg interesa građana u korišćenju univerzalne poštanske usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i način organizovanja štrajka.

Ministar propisuje posebne uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge u slučaju vanredne situacije i ratnog stanja.

Član 20.

Pravo na korišćenje naziva ili reči „pošta” na bilo kom jeziku ili pismu u nazivu ili poslovanju ima isključivo javni poštanski operator.

Pravo na korišćenje naziva ili reči „pošta” na bilo kom jeziku ili pismu ima i pravno lice u kome javni poštanski operator ima akcije, odnosno udele.

Član 21.

Prijem i uručenje poštanskih pošiljaka u okviru univerzalne poštanske usluge obavlja se najmanje pet dana u nedelji, osim u dane državnih i verskih praznika, više sile i ugroženosti zdravlja i sigurnosti zaposlenih kod poštanskih operatora.

Davalac univerzalne poštanske usluge dužan je da najmanje pet dana u nedelji obezbedi dostupnost univerzalne poštanske usluge i to:

1) uz minimalno jedan prijem poštanske pošiljke, osim u posebnim okolnostima i geografskim uslovima, kada se garantuje najmanje jedan prijem nedeljno unapred određenim radnim danom;

2) uz jedno uručenje poštanske pošiljke na adresi primaoca, osim u posebnim okolnostima i geografskim uslovima, kada se garantuje najmanje jedno uručenje nedeljno unapred određenim radnim danom;

3) postavljanjem poštanskih sandučića, zbirnih sandučića i automata, a u skladu sa propisanom gustinom pristupnih tačaka.

Agencija bliže uređuje uslove i način iz stava 2. ovog člana aktom iz člana 8. ovog zakona.

Obavljanje pojedinih usluga koje pripadaju univerzalnoj poštanskoj usluzi može se prekinuti ili obustaviti u cilju zaštite opšteg interesa, javnog morala, javne bezbednosti, krivične istrage, javne politike i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član 22.

Agencija je obavezna da prati rad javnog poštanskog operatora.

Svi davaoci univerzalne poštanske usluge su dužni da najmanje jednom godišnje Agenciji dostave izveštaje o svom poslovanju, u cilju analize i unapređenja obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Javni poštanski operator godišnje obavlja ispitivanje o dostignutom nivou realizacije univerzalne poštanske usluge, merenjem kvaliteta obavljanja univerzalne usluge na osnovu utvrđenih kriterijuma, angažovanjem organizacije nezavisne od davalaca univerzalne poštanske usluge.

Ukoliko Agencija na nesporan način utvrdi da davaoci univerzalne poštanske usluge ne obavljaju poštanske usluge u skladu sa parametrima utvrđenim aktom iz člana 15. stav 1. ovog zakona, bez odlaganja će o tome obavestiti Ministarstvo.

Član 23.

Agencija na svojoj internet stranici objavljuje informacije o uslovima koji se odnose na obavljanje poštanskih usluga, vrste usluga, njihove karakteristike, poštarine i propisane parametre kvaliteta.

Rezervisane poštanske usluge**Član 24.**

Rezervisane poštanske usluge su deo univerzalne poštanske usluge poverene javnom poštanskom operatoru i obuhvataju:

- 1) prijem i/ili preradu i/ili prevoz i/ili uručenje pismonosnih poštanskih pošiljaka mase do 50 grama;
- 2) prijem i/ili preradu i/ili prevoz i/ili uručenje pismena u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku, kao preporučenih poštanskih pošiljaka, bez obzira na limite;
- 3) prijem i/ili prenos i/ili isplatu poštanskih uputnica.

Poštanske usluge iz stava 1. tačka 1) ovog člana ne smatraju se rezervisanim poštanskim uslugama, ako im je cena jednaka ili viša od iznosa koji je dva i po puta veći od cene pismonosne pošiljke najbrže kategorije prema važećem cenovniku ovlašćenog poštanskog operatora, davaoca univerzalne poštanske usluge.

Javni poštanski operator je ovlašćen da rezervisane poštanske usluge iz stava 1. ovog člana obavlja kako u unutrašnjem, tako i u međunarodnom poštanskom saobraćaju.

Član 25.

Javni poštanski operator, pored poštanskih usluga, može obavljati i druge delatnosti, i to:

- 1) zastupanje u osiguranju;
- 2) menjačke poslove;
- 3) platne i druge usluge za čije je obavljanje ovlašćen zakonom kojim se uređuju platne usluge;
- 4) poslove u vezi sa međunarodnim uputnicama u dinarima i efektivnom stranom novcu;
- 5) druge delatnosti u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

Poslove iz stava 1. tač. 2) - 4) ovog člana javni poštanski operator obavlja u skladu sa odredbama posebnih zakona kojima se uređuje obavljanje navedenih poslova.

Ostale poštanske usluge**Član 26.**

Ostale poštanske usluge obuhvataju:

- 1) prijem, preradu, prevoz i uručenje paketa mase preko deset kilograma u unutrašnjem poštanskom saobraćaju;
- 2) prijem, preradu i prevoz paketa mase preko deset kilograma u međunarodnom poštanskom saobraćaju, u polazu;

3) preradu, prevoz i uručenje paketa mase preko 20 kilograma u međunarodnom poštanskom saobraćaju, u dolazu;

4) usluge dodatne vrednosti;

5) dopunske usluge.

Ostale poštanske usluge mogu obavljati svi poštanski operatori u skladu sa ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 27.

Usluge dodatne vrednosti su poštanske usluge koje imaju posebne zahteve u pogledu kvaliteta i načina prijema, prerade, prevoza i uručenja.

Uslugama iz stava 1. ovog člana smatraju se:

1) kurirske usluge koje podrazumevaju prijem poštanske pošiljke na adresi pošiljaoca i direktan prevoz i uručenje na adresi primaoca, bez prerade;

2) ekspres usluge koje podrazumevaju prijem, preradu, prevoz i uručenje poštanskih pošiljaka u najkraćim i garantovanim rokovima;

3) usluge elektronskog praćenja od prijema do uručenja poštanske pošiljke;

4) usluge pri kojima pošiljalac, radi dodatnih uputstava u vezi sa uručenjem poštanske pošiljke ima direktnu komunikaciju sa licem koje neposredno obavlja poštansku uslugu;

5) uručenje pošiljke sa ugovorenim vremenom uručenja;

6) druge usluge u skladu sa ovim zakonom.

Član 28.

Dopunske poštanske usluge su poštanske usluge koje sadrže poseban način postupanja u toku prijema, prerade, prevoza i uručenja poštanskih pošiljaka.

Uslugama iz stava 1. ovog člana, smatraju se usluge po zahtevu primaoca i usluge po zahtevu pošiljaoca.

Zahtev za sve dopunske poštanske usluge se može podneti u bilo kojoj fazi obavljanja poštanskih usluga, do uručenja.

Poštarina za obavljanje poštanskih usluga

Član 29.

Agencija utvrđuje jedinstvene tarifne stavove prema stopi mase poštanskih pošiljaka i vrstama poštanskih usluga iz oblasti univerzalne poštanske usluge.

Član 30.

Poštarina za poštanske usluge se po pravilu plaća unapred ako ugovorom poštanskog operatora i korisnika nije drugačije određeno, a prema važećem cenovniku poštanskih usluga.

Cenovnik poštanskih usluga iz stava 1. ovog člana, poštanski operator je dužan da istakne na vidnom mestu u prostorijama u kojima pruža poštanske usluge.

Poštanski operator je dužan da na zahtev korisnika da na uvid važeći cenovnik poštanskih usluga.

Član 31.

Poštarina za poštanske usluge ne može:

- 1) sadržati dodatne iznose koje bi davalac poštanskih usluga odredio isključivo na osnovu svoje tržišne snage na tržištu poštanskih usluga;
- 2) se određivati ispod jedinične cene koštanja sa namerom preuzimanja ili zadržavanja tržišne snage na tržištu poštanskih usluga.

U slučajevima kada Agencija dođe do saznanja da poštarina nije određena u skladu sa stavom 1. ovog člana, bez odlaganja će obavestiti:

- 1) nadležne organe za zaštitu konkurencije, i tražiti njihovo mišljenje ili predložiti pokretanje postupka u slučajevima sprečavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne utakmice, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije;
- 2) nadležne organe za zaštitu potrošača, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

U slučajevima iz stava 2. ovog člana, Agencija nadležnim organima pruža potrebnu stručnu i tehničku pomoć.

Poštarina za univerzalnu poštansku uslugu**Član 32.**

Poštarina za univerzalnu poštansku uslugu mora biti:

- 1) ista za sve korisnike na čitavoj teritoriji na kojoj davalac univerzalne poštanske usluge pruža uslugu;
- 2) pristupačna, zasnovana na realnim troškovima i podsticajna za efikasno obavljanje univerzalne poštanske usluge;
- 3) besplatna za sekograme koje koriste slepa i slabovidna lica;
- 4) transparentna;
- 5) određena na način da pojedinim korisnicima ne daje prednost u odnosu na druge korisnike pod istim ili sličnim uslovima.

Na poštarinu iz stava 1. ovog člana, osim rezervisanih poštanskih usluga, saglasnost daje Agencija.

Na akt javnog poštanskog operatora kojim se utvrđuje poštarina za rezervisane poštanske usluge saglasnost daje Vlada.

Član 33.

Davalac univerzalne poštanske usluge može odobriti popuste korisnicima koji šalju veći broj pošiljaka, pod uslovom da je takav popust određen uz uvažavanje stvarnih troškova i da je predviđen cenovnikom poštanskih usluga, kao i da se primenjuje na sve korisnike koji šalju pošiljke pod jednakim ili sličnim uslovima, uvažavajući načela transparentnosti i zabrane diskriminacije.

Popusti iz stava 1. ovog člana, ne uračunavaju se u neto trošak javnog poštanskog operatora.

Član 34.

Poštarine ostalih poštanskih usluga određuje poštanski operator i one moraju biti iste za sve korisnike koji koriste poštanske usluge pod istim ili sličnim uslovima.

Poštanski operator je dužan da cenovnik poštanskih usluga dostavi Agenciji najkasnije tri dana pre početka njegove primene.

Poštanski operator je dužan da obavlja poštanske usluge u skladu sa važećim cenovnikom.

Održivost univerzalne poštanske usluge

Član 35.

Javni poštanski operator, kao davalac univerzalne poštanske usluge, ostvaruje održivost obavljanja univerzalne poštanske usluge iz sredstava obezbeđenih iz prihoda ostvarenih pružanjem univerzalne poštanske usluge.

Troškovi nastali pri obavljanju univerzalne poštanske usluge od strane javnog poštanskog operatora, podmiruju se prvenstveno od prihoda nastalih obavljanjem rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga, iz domena univerzalne poštanske usluge.

Odvojeno računovodstvo

Član 36.

Poštanski operator koji pored poštanskih usluga obavlja jednu ili više drugih delatnosti dužan je da vodi odvojeno računovodstvo za obavljanje poštanskih usluga.

Davalac univerzalne poštanske usluge je dužan da računovodstveno odvoji prihode i troškove ostvarene od univerzalne poštanske usluge, od prihoda i troškova ostvarenih od ostalih poštanskih usluga, prema vrstama usluga.

Javni poštanski operator je dužan da svojim internim obračunom obezbedi alokaciju troškova svih usluga, kako bi se omogućio pregled prihoda po vrstama poštanskih usluga, po fazama obavljanja poštanskih usluga i po jedinici poštanske usluge. Takvo računovodstveno razdvajanje na osnovu dosledno primenjenih i objektivno utemeljenih načela troškovnog računovodstva služi kao izvor podataka za davanje saglasnosti na poštarine univerzalne poštanske usluge, osim rezervisanih, i obračun neto troška univerzalne poštanske usluge.

Javni poštanski operator dužan je da prihode od rezervisanih poštanskih usluga računovodstveno odvoji od prihoda ostvarenih od nerezervisanih poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge.

Troškovi koji se mogu direktno pripisati pojedinačnoj usluzi se pripisuju toj usluzi.

Zajednički troškovi, odnosno troškovi koji ne mogu direktno da se pripišu pojedinačnim uslugama, raspoređuju se, kada je to moguće, na osnovu direktne analize nastanka tih troškova.

Ako direktna analiza nije moguća, kategorije zajedničkih troškova dele se na osnovu indirektnog povezivanja sa drugim kategorijama troškova koje je moguće utvrditi, pri čemu se indirektna povezanost temelji na sličnim troškovnim strukturama.

Kada ni direktne ni indirektno mere utvrđivanja troškova ne mogu da se sprovedu, određena kategorija troškova će biti utvrđena na osnovu opšteg pokazatelja određenog i izračunatog posebno za svaku pojedinačnu uslugu.

Zajednički troškovi koji su neophodni za obavljanje univerzalne poštanske usluge i ostalih poštanskih usluga biće odgovarajuće raspodeljeni kada univerzalna poštanska usluga i ostale poštanske usluge koriste iste izvore troškova.

Javni poštanski operator ne može da koristi prihode od rezervisanih poštanskih usluga za subvencionisanje ostalih poštanskih usluga ili drugih poslovnih aktivnosti, osim za troškove nastale obavljanjem univerzalne poštanske usluge.

Agencija bliže uređuje način vođenja odvojenog računovodstva i provere verodostojnosti.

Agencija je dužna da jednom godišnje objavljuje izveštaje o usklađenosti vođenja računovodstvenog razdvajanja od strane javnog poštanskog operatora, u skladu sa ovim zakonom i aktom iz stava 11. ovog člana.

Neto trošak

Član 37.

Neto trošak je svaki trošak koji je neophodan za obavljanje univerzalne poštanske usluge i koji je sa tom uslugom povezan, a izračunava se kao razlika između neto troška javnog poštanskog operatora koji posluje sa obavezom obavljanja univerzalne poštanske usluge i neto troška koji bi davalac univerzalne poštanske usluge imao da nema obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Obračun neto troška sačinjava se u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstveno poslovanje tako da se izbegne višestruki obračun svih direktnih i indirektnih koristi i troškova u obavljanju univerzalne poštanske usluge.

Obračun neto troška davaoca univerzalne poštanske usluge uključuje troškove univerzalne poštanske usluge koji se mogu izvršavati samo sa gubitkom, kao i sve direktne i indirektno koristi koje davalac ima na osnovu obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Direktne i indirektno koristi davaoca univerzalne poštanske usluge obuhvataju:

- 1) prihode od univerzalne poštanske usluge;
- 2) prihode od usluga koje ne čine univerzalnu poštansku uslugu, a davalac univerzalne poštanske usluge ih ne bi ostvario kada ne bi obavljao univerzalnu poštansku uslugu.

Agencija bliže utvrđuje način obračuna neto troška javnog poštanskog operatora.

Naknada za nepravedno finansijsko opterećenje

Član 38.

Javni poštanski operator, kao davalac univerzalne poštanske usluge, ima pravo na naknadu neto troška nastalog u obavljanju ove usluge, ako dokaže da su troškovi veći od ostvarenih prihoda u prethodnoj godini i predstavljaju nepravedan teret za poslovanje poštanskog operatora.

Javni poštanski operator sačinjava obračun neto troška nastalog obavljanjem univerzalne poštanske usluge i dostavlja Agenciji na saglasnost, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Na osnovu izveštaja Agencija utvrđuje iznos neto troška koji predstavlja nepravedno opterećenje javnog poštanskog operatora.

Pregled obračuna neto troška obuhvata i proveru autentičnosti i valjanosti podataka koji se koriste za proračune.

Agencija može u postupku davanja saglasnosti zatražiti od javnog poštanskog operatora dostavljanje i drugih podataka u vezi sa obavljanjem univerzalne poštanske usluge.

Agencija može u postupku davanja saglasnosti angažovati nezavisnog revizora.

Agencija daje saglasnost na obračun neto troška davaoca univerzalne poštanske usluge u roku od 90 dana od dana dostavljanja.

Troškovi iz stava 1. ovog člana se nadoknađuju na zahtev javnog poštanskog operatora, iz budžeta Republike Srbije, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove finansija i Komisije za kontrolu državne pomoći.

IV. POŠTANSKE POŠILJKE

Član 39.

Poštanska pošiljka mora biti upakovana tako da obezbedi nepovredivost sadržine i tajnost podataka, na način propisan zakonom.

Adresa pošiljaoca je obavezna na svim poštanskim pošiljkama, osim ukoliko je na omotu označeno „za konkurs”, „licitaciju” i sl.

U slučajevima kada zaposleni kod poštanskog operatora na prijemu pošiljke osnovano proceni da ambalaža u koju je upakovana pošiljka ne odgovara prirodi i sadržini pošiljke, odnosno da ne može da obezbedi nepovredivost sadržine i tajnost podataka, na način propisan zakonom, dužan je da odbije prijem takve pošiljke.

Član 40.

Poštanska pošiljka je vlasništvo pošiljaoca dok se ne uruči primaocu, odnosno punomoćniku ili ovlašćenom licu.

Pošiljalac ima pravo raspolaganja pošiljkom do uručenja.

Primalac može da odbije prijem poštanske pošiljke prispele na njegovu adresu.

Za određene poštanske pošiljke moraju biti ispunjeni i uslovi koji su utvrđeni drugim zakonima, a naročito:

1) za poštanske pošiljke u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, čiju sadržinu čine predmeti za čije je slanje potrebno odobrenje nadležnih organa, pošiljalac je dužan da takvo odobrenje priloži;

2) za poštanske pošiljke u međunarodnom poštanskom saobraćaju, čija sadržina podleže carinskom pregledu, odnosno deviznoj kontroli, postupa se u skladu sa propisima koji uređuju datu oblast.

Član 41.

Poštanske pošiljke, u smislu ovog zakona, su neregistrovane i registrovane poštanske pošiljke.

Neregistrovana poštanska pošiljka je poštanska pošiljka za koju poštanski operator prilikom prijema ne izdaje potvrdu o prijemu pošiljke i o kojoj ne vodi evidenciju ni u jednoj od faza obavljanja poštanske usluge.

Registrovane poštanske pošiljke su poštanske pošiljke za koje poštanski operator izdaje pošiljaocu potvrdu o prijemu pošiljke, o kojima vodi posebnu evidenciju i koje se primaocu uručuju uz potpis.

Registrovane poštanske pošiljke mogu biti:

- 1) preporučena poštanska pošiljka, za koju korisnik može da dobije, na svoj zahtev, dokaz o uručenju;
- 2) vrednosna poštanska pošiljka, koja je osigurana za slučaj gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržina pošiljke, do visine vrednosti koju je naveo pošiljalac;
- 3) otkupna poštanska pošiljka, koja je vrednosna poštanska pošiljka pri čijem uručenju se od primaoca preuzima iznos novca koji je na pošiljci naveo pošiljalac i koji poštanski operator dostavlja pošiljaocu na tekući račun, naznačenu adresu, ili se isplaćuje u prostorijama poštanskog operatora;
- 4) paketi, sa ili bez označene vrednosti.

Prijem poštanskih pošiljaka

Član 42.

Prijem poštanskih pošiljaka se obavlja u prostorijama poštanskog operatora, posredstvom poštanskih sandučića, zbirnih sandučića, automata, posredstvom ovlašćenog lica poštanskog operatora na adresi korisnika ili elektronskim putem.

Poštanski operator može da izvrši uvid u sadržinu pošiljke na prijemu, pre njenog zatvaranja, a pošiljalac je dužan da omogući uvid, osim u pošiljke čija je sadržina pisano saopštenje.

Poštanski operator je dužan da svaku primljenu poštansku pošiljku i dokumenta koja se na tu pošiljku odnose označi datumom prijema i svojim identifikacionim znakom.

Datumom prijema iz stava 3. ovog člana, ne moraju biti označene pošiljke koje su primljene po ugovoru kojim je, između ostalog, uređeno da se sve pošiljke predate operatoru ne označavaju datumom prijema, već za njih važi datum otisnut na dokumentu koji služi kao dokaz o predaji pošiljke na dalju otpremu.

Prilikom prijema registrovane poštanske pošiljke, pošiljaocu se obavezno izdaje potvrda o prijemu pošiljke koja mora da sadrži sve elemente na osnovu kojih se može utvrditi identitet pošiljke, kao što je ime ili naziv i adresa primaoca, broj pošiljke, datum prijema, masa, vrednost, opis sadržine, naplaćena poštarina i drugi podaci o pošiljci. Potvrda o prijemu pošiljke se može uz saglasnost korisnika izdati i elektronskim putem.

Pošiljaoci koji predaju pošiljke na osnovu zaključenog ugovora, pošiljke predaju preko lica opunomoćenog za predaju svih vrsta pošiljaka. Poštanski operator odnosno zaposleni kod poštanskog operatora, vrše uvid u ličnu ispravu sa fotografijom punomoćnika za predaju pošiljaka i evidentiraju registarski broj lične isprave, u cilju utvrđivanja identiteta punomoćnika.

Manipulativne isprave koje se nalaze na pošiljci ili prate pošiljku, moraju sadržati sve podatke kao i potvrda o prijemu pošiljke iz stava 5. ovog člana.

Član 43.

Javni poštanski operator postavlja i održava poštanske sandučiće na javnim površinama na osnovu odobrenja nadležnog organa.

Javni poštanski operator je oslobođen plaćanja naknade i takse za postavljanje poštanskih sandučića na javnim površinama, zemljištu i objektima koji su u vlasništvu Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

Član 44.

Zabranjeno je slanje poštanskih pošiljaka koje sadrže:

- 1) opasne i štetne materije, kao i predmete koji mogu ugroziti zdravlje i život ljudi i oštetiti druge poštanske pošiljke, osim materija u vezi sa kojima je postupanje uređeno posebnim zakonom, međunarodnom konvencijom i drugim međunarodnim aktima;
- 2) narkotike i psihotropne supstance, osim kada su pošiljalac i primalac ovlašćeni za njihov promet odnosno za njihovu upotrebu;
- 3) materijale pornografskog ili erotskog karaktera koji prikazuju seksualnu eksploataciju dece (dečiju pornografiju), odnosno seksualne radnje ljudi koje se odnose na životinje i nekrofiliju;
- 4) proizvode ili supstance koje mogu oštetiti druge poštanske pošiljke ili poštansku opremu zbog svoje prirode ili ambalaže, odnosno pakovanja;
- 5) novac, kovanice, novčanice, druge hartije od vrednosti, plemenite metale i vredne komade nakita, osim u vrednosnim pošiljkama;
- 6) žive životinje, osim životinja čiji je prijem i slanje uređen opštim uslovima operatora za obavljanje poštanskih usluga;
- 7) predmete čiji je uvoz zabranjen u državi u koju se šalje;
- 8) druge materije, odnosno predmete čije slanje je zabranjeno drugim propisima.

Kada postoji osnovana sumnja da se u poštanskoj pošiljci nalaze zabranjeni predmeti iz stava 1. ovog člana, poštanski operator je dužan da bez odlaganja o tome obavesti nadležni organ i da po njegovoj odluci komisijski otvori i pregleda sadržinu pošiljke.

Ministar donosi propis o načinu obrazovanja komisije iz stava 2. ovog člana i postupku otvaranja i pregleda sadržine pošiljke.

Član 45.

Pošiljalac može do uručjenja registrovane pošiljke primaocu, uz doplatu odgovarajuće poštarine zahtevati:

- 1) da se adresa na pošiljci izmeni ili dopuni;
- 2) da mu se pošiljka vrati.

Član 46.

Poštanski operator, po pravilu, uručuje poštansku pošiljku lično primaocu, punomoćniku ili ovlašćenom licu.

Ukoliko registrovanu poštansku pošiljku nije moguće uručiti licima iz stava 1. ovog člana, poštanski operator može uručiti registrovanu poštansku pošiljku odraslom članu domaćinstva, licu zaposlenom u domaćinstvu, kao i zaposlenom licu zatečenom u poslovnoj prostoriji primaoca, ili preko kućnog sandučića primaoca.

Pismena u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku uručuju se u skladu sa zakonom.

Neregistrovane poštanske pošiljke se uručuju i preko kućnih sandučića i zbirnih sandučića.

Član 47.

Poštanski operator, odnosno zaposleni kod poštanskog operatora, dužni su da pri prijemu i uručanju otkupnih, vrednosnih i pošiljaka sa ličnim uručanjem, izvrše uvid u ličnu ispravu korisnika sa fotografijom i evidentiraju registarski broj lične isprave u cilju utvrđivanja identiteta pošiljaoca, odnosno primaoca navedenih poštanskih pošiljaka i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i prometa robe neregistrovanih subjekata.

Poštanski operator je dužan da postupa na način iz stava 1. ovog člana i pri predaji, odnosno isplati novčanog iznosa korisniku kod otkupnih i vrednosnih pošiljaka i isplati iznosa naznačenog na poštanskoj uputnici.

Poštanski operator je dužan da podatke iz stava 1. ovog člana čuva kao poslovnu tajnu, koristi u svrhu za koju su prikupljeni i da samo po zahtevu suda ili drugog nadležnog organa, za potrebe postupka koji se vodi pred tim organom, dostavi tražene podatke.

Podatke iz stava 1. ovog člana poštanski operator je dužan da čuva najmanje godinu dana, na način propisan zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 48.

U slučaju neuspele dostave registrovane poštanske pošiljke, poštanski operator je dužan da ostavi izveštaj o prispeću pošiljke koji sadrži obaveštenje u kom roku i gde primalac može preuzeti poštansku pošiljku.

Ako je primaocu ostavljen izveštaj o prispeću pošiljke pre isteka roka za uručenje pošiljke, smatra se da je poštanski operator ispunio svoju obavezu i pošiljku uručio u propisanom roku. Poštanske pošiljke koje se uručuju u jedinicama poštanske mreže primaoci mogu preuzeti u rokovima koje utvrđuju poštanski operatori opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

Član 49.

Ako pošiljalac nije drugačije odredio, poštanska pošiljka se vraća pošiljaocu kada je:

- 1) primalac odbio prijem;
- 2) primalac nepoznat;
- 3) nepotpuna adresa;
- 4) netačna adresa;
- 5) istekao rok čuvanja;
- 6) primalac preseljen;
- 7) primalac umro.

Poštanski operator je dužan da svojim opštim uslovima utvrdi rokove za vraćanje pošiljaka iz stava 1. ovog člana.

Poštanska pošiljka se smatra neisporučivom ako:

- 1) pošiljku nije moguće uručiti ni primaocu ni pošiljaocu;
- 2) poštarina nije plaćena ili je delimično plaćena, a pošiljalac i primalac su odbili da plate neplaćeni iznos poštarine.

Član 50.

Poštanski operator je dužan da komisijski pregleda neisporučive poštanske pošiljke, što podrazumeva i njihovo otvaranje, ako:

- 1) je istekao vremenski period za čuvanje i nije moguće utvrditi tačnu adresu pošiljaoca;
- 2) postoje dokazi na pakovanju, odnosno omotu da je poštanska pošiljka oštećena i da može oštetiti druge poštanske pošiljke ili opremu ili može ugroziti zaposlene kod poštanskog operatora;
- 3) postoji odluka nadležnog organa.

Ako se i posle komisijskog pregleda poštanska pošiljka ne može uručiti primaocu ili vratiti pošiljaocu, poštanski operator:

- 1) korespodenciju komisijski odmah uništava;
- 2) poštansku pošiljku koja sadrži robu i druge predmete čuva šest meseci, računajući od dana komisijskog pregleda;
- 3) uputnicu i otkupni iznos čuva tri godine, računajući od dana kada je ustanovljeno da je neisplativa;
- 4) isprave i druga dokumenta pronađena u poštanskoj pošiljci, uključujući i pošiljku čija je sadržina zabranjena, dostavlja u roku od trideset dana od dana komisijskog pregleda, organu koji je isprave i druga dokumenta izdao ili nadležnom organu opštine na čijoj je teritoriji predmetna pošiljka primljena.

Član 51.

Robu i druge predmete koje sadrži neisporučiva poštanska pošiljka, po isteku roka čuvanja, poštanski operator izlaže javnoj prodaji.

Ako je sadržina neisporučive poštanske pošiljke podložna kvarenju, poštanski operator predmetnu pošiljku uništava ili je prodaje neposrednom pogodbom.

Član 52.

Novčana sredstva dobijena prodajom sadržine poštanske pošiljke čuvaju se godinu dana od isteka roka za čuvanje poštanske pošiljke.

Sredstva iz stava 1. ovog člana isplaćuju se pošiljaocu ako u roku od godinu dana od dana izvršene prodaje podnese zahtev za isplatu, umanjena za troškove čuvanja, javne prodaje i isplate ovih sredstava.

Ako pošiljalac ne podnese zahtev za isplatu u roku iz stava 2. ovog člana, novčana sredstva od prodaje sadržine neisporučive pošiljke postaju vanredni prihod poštanskog operatora.

Po isteku roka za čuvanje uputnice ili otkupnog iznosa novčana sredstva postaju vanredni prihod poštanskog operatora.

Član 53.

Na dostavnoj teritoriji jedinice poštanske mreže investitori, odnosno vlasnici stambenih zgrada i poslovnih objekata dužni su da na ulazu u stambenu zgradu, poslovni objekat, dvorište ili na drugom odgovarajućem mestu postave kućne sandučiće i osiguraju pristup kućnim sandučićima. Održavanje kućnih sandučića je obaveza vlasnika objekata.

Kućni sandučići moraju biti projektovani prema tehničkim uslovima koje propisuje Agencija, pravilno obeleženi i postavljeni na način koji omogućava sigurno uručenje poštanskih pošiljaka.

Ako lica iz stava 1. ovog člana ne postavljaju ili ne održavaju kućne sandučiće, davalac univerzalne poštanske usluge je u obavezi da ih pisanim putem upozori i odredi razuman rok, ne kraći od 30 dana, za otklanjanje nedostataka. U slučaju nepostupanja po upozorenju, davalac univerzalne poštanske usluge nije u obavezi da primaocu uručuje poštanske pošiljke.

Rokovi za uručenje poštanskih pošiljaka

Član 54.

Rokom za uručenje poštanskih pošiljaka smatra se vreme od prijema poštanske pošiljke do njenog uručenja.

U rokove uručenja poštanskih pošiljaka ne računaju se:

- 1) vreme kašnjenja zbog nepotpune i netačne adrese;
- 2) vreme kašnjenja zbog više sile;
- 3) neradni dani i dani kada se ne obavlja dostava poštanskih pošiljaka.

Ako je poštanska pošiljka primljena posle poslednje otpreme pošiljaka iz pristupne tačke poštanskog operatora, rok se produžava za jedan radni dan.

Poštanski operator može sa korisnicima koji predaju veći broj poštanskih pošiljaka, ugovoriti i drugačije rokove za uručenje, ali ne duže od pet radnih dana od dana prijema pošiljaka.

Pristup poštanskoj mreži javnog poštanskog operatora

Član 55.

Javni poštanski operator je dužan da omogući drugim poštanskim operatorima i konsolidatorima (u daljem tekstu: korisnik pristupa), pristup poštanskoj mreži.

Agencija bliže propisuje pristup poštanskoj mreži iz stava 1. ovog člana.

Uslovi pristupa poštanskoj mreži moraju biti unapred poznati, transparentni i nediskriminatorni za sve korisnike pristupa.

Član 56.

Zahtev za pristup poštanskoj mreži mora da sadrži:

- 1) podatke o korisniku pristupa (naziv i sedište);
- 2) spisak poštanskih usluga i procenu količine pošiljaka kojima pristupa mreži u toku kalendarskog meseca;
- 3) procenu dinamike predaje pošiljaka;
- 4) tačke i način pristupa poštanskoj mreži;
- 5) period za koji se zahteva pristup poštanskoj mreži.

Javni poštanski operator je u obavezi da o zahtevu za pristup mreži odluči u roku od 30 dana od dana prijema zahteva.

Član 57.

Javni poštanski operator može odbiti zahtev za pristup poštanskoj mreži ako:

- 1) korisnik pristupa nema tehničko-tehnološke mogućnosti za podršku pristupa mreži;
- 2) se pristupom mreži ugrožavaju prava i obaveze javnog poštanskog operatora u pružanju univerzalne poštanske usluge ili se ugrožava kvalitet pružanja usluge;
- 3) poštanski operator ne prihvati uslove utvrđene aktom Agencije i cene utvrđene cenovnikom za pružanje usluga javnog poštanskog operatora.

Javni poštanski operator je, u slučaju odbijanja zahteva o pristupu mreži, dužan da podnosiocu zahteva dostavi odluku o odbijanju sa obrazloženjem u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

Član 58.

Agencija rešava sporove u vezi sa pristupom mreži.

Agencija odlučuje o sporu u roku od 90 dana od dana pokretanja postupka za rešavanje spora i odluku objavljuje na svojoj internet stranici u roku od osam dana od dana donošenja.

U rešavanju spora u vezi sa pristupom Agencija donosi odluke u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Odluke Agencije iz stava 3. ovog člana su konačne i protiv istih se može pokrenuti upravni spor tužbom pred Upravnim sudom.

Član 59.

Međusobna prava i obaveze javnog poštanskog operatora i korisnika pristupa uređuju se ugovorom o pristupu.

Ugovor iz stava 1. ovog člana mora da sadrži:

- 1) prava i obaveze javnog poštanskog operatora i korisnika pristupa;
- 2) vrste usluga koje će korisnik pristupa obavljati i uslove pristupa;
- 3) tačke pristupa poštanskoj mreži;
- 4) cene, način i rokove plaćanja za pristup poštanskoj mreži;
- 5) postupak izmene ugovora;
- 6) rok važenja ugovora i razloge za raskid ugovora.

Na ugovor iz stava 1. ovog člana Agencija daje saglasnost u roku od 30 dana od dana prijema ugovora.

Član 60.

Na osnovu zaključenog ugovora, javni poštanski operator je dužan da korisnicima pristupa omogući i pristup:

- 1) bazi poštanskih adresnih podataka na osnovu koje se vrši adresovanje i prerada pošiljaka;
- 2) podacima o promeni adrese, preusmeravanju poštanskih pošiljaka i vraćanju pošiljaka pošiljaocu.

Korisnik pristupa je dužan da adresne podatke dobijene od javnog poštanskog operatora koristi u svrhu adresovanja i prerade poštanskih pošiljaka, u skladu sa ugovorom.

Korisnik pristupa je dužan da obezbedi tajnost adresnih podataka po kojima se vrši adresovanje i prerada pošiljaka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Baze poštanskih adresnih podataka i drugi podaci su vlasništvo javnog poštanskog operatora.

Član 61.

Cena pristupa poštanskoj mreži utvrđuje se na osnovu stvarnih troškova pristupa mreži pri čemu se cena umanjuje za troškove koje je korisnik pristupa imao za obezbeđenje pristupa poštanskoj mreži, kao izbegnuti trošak javnog poštanskog operatora.

Cene pristupa poštanskoj mreži, kao i cene za pristup podacima i uslugama, deo su cenovnika za pružanje usluga javnog poštanskog operatora.

Agencija može utvrditi i godišnju naknadu na ime učešća u troškovima održavanja poštanske mreže aktom iz člana 55. stava 2. ovog zakona.

Član 62.

Ugovor o pristupu poštanskoj mreži prestaje da važi:

- 1) istekom roka na koji je zaključen, u slučaju da nije produžen;
- 2) sporazumno;
- 3) otkazom jedne ugovorne strane.

Ugovor iz stava 1. ovog člana prestaje da važi i u slučaju oduzimanja dozvole jednoj od ugovornih strana ili kada se nad ovlašćenim davaocem univerzalne poštanske usluge ili korisnikom pristupa pokrene postupak stečaja ili likvidacije.

V. DOZVOLE

Član 63.

Poštanski operator obavlja poštanske usluge na osnovu dozvole.

Privredni subjekt mora da ispunjava sledeće uslove za dobijanje dozvole:

- 1) da je upisan u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji;
- 2) da poseduje tehničke, tehnološke, kadrovske resurse, kao i druge uslove predviđene zakonom.

Za obavljanje univerzalne poštanske usluge, pored uslova iz stava 2. ovog člana, privredni subjekt mora da poseduje poštansku mrežu za teritoriju na kojoj će obavljati delatnost ili zaključen ugovor o pristupu mreži javnog poštanskog operatora, kao i da je upisan u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji za obavljanje poštanskih usluga.

Ministar bliže propisuje uslove iz st. 2. i 3. ovog člana za otpočinjanje obavljanja delatnosti poštanskih usluga, koji moraju biti u saglasnosti sa važećim propisima kojima se uređuju radni odnosi, zaštita životne sredine i prevoz opasnih materija.

Član 64.

Agencija izdaje sledeće vrste dozvola:

- 1) posebnu licencu;
- 2) licencu;
- 3) odobrenje.

Univerzalnu poštansku uslugu obavlja javni poštanski operator na osnovu posebne licence.

Univerzalnu poštansku uslugu, osim rezervisane, drugi poštanski operator obavlja na osnovu licence.

Ostale poštanske usluge poštanski operator obavlja na osnovu odobrenja.

Posebna licenca**Član 65.**

Posebna licenca mora da sadrži:

- 1) podatke o javnom poštanskom operatoru (poslovno ime, sedište, matični broj i PIB);
- 2) identifikacioni znak;
- 3) specifikaciju poštanskih usluga koje se pružaju u unutrašnjem poštanskom saobraćaju na osnovu posebne licence;
- 4) specifikaciju poštanskih usluga koje se pružaju u međunarodnom poštanskom saobraćaju na osnovu posebne licence;
- 5) teritoriju na kojoj se obavljaju poštanske usluge;
- 6) rok važenja posebne licence;
- 7) prava i obaveze u obavljanju univerzalne poštanske usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije.

U zahtevu za dodelu posebne licence podnosilac navodi specifikaciju poštanskih usluga za koje traži dozvolu, teritoriju na kojoj će obavljati navedene usluge, vremenski period za koji se traži dozvola, kao i datum početka obavljanja poštanskih usluga.

Uz zahtev za dodelu posebne licence, podnosilac prilaže dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje univerzalne poštanske usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga i cenovnik poštanskih usluga.

Posebna licenca se izdaje sa rokom važenja od 15 godina.

Lenca**Član 66.**

Licenca mora da sadrži:

- 1) podatke o imaocu licence (poslovno ime, sedište, matični broj i PIB);
- 2) specifikaciju poštanskih usluga koje se pružaju na osnovu licence;
- 3) teritoriju na kojoj se obavljaju poštanske usluge;
- 4) rok važenja licence;

5) prava i obaveze imaoća licence u obavljanju poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge.

U zahtevu za dodelu licence podnosilac navodi specifikaciju poštanskih usluga za koje traži dozvolu, teritoriju na kojoj će obavljati navedene usluge, vremenski period za koji se traži dozvola, kao i datum početka obavljanja poštanskih usluga.

Uz zahtev za dodelu licence, podnosilac prilaže dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje univerzalne poštanske usluge, opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga i cenovnik poštanskih usluga.

Licenca se izdaje sa rokom važenja od deset godina.

Odobrenje

Član 67.

Odobrenje mora da sadrži:

- 1) naziv i sedište, odnosno ime i adresu imaoća odobrenja;
- 2) specifikaciju i vrste poštanskih usluga koje će se obavljati;
- 3) teritoriju na kojoj se obavljaju poštanske usluge;
- 4) rok važenja odobrenja.

U zahtevu za dodelu odobrenja podnosilac navodi specifikaciju i vrste poštanskih usluga za koje traži dozvolu, teritoriju na kojoj će obavljati navedene usluge, vremenski period za koji se traži dozvola, kao i datum početka obavljanja poštanskih usluga.

Uz zahtev za dodelu odobrenja, podnosilac prilaže dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje poštanskih usluga na celokupnoj teritoriji ili delu teritorije Republike Srbije, opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga i cenovnik poštanskih usluga.

Odobrenje se izdaje sa rokom važenja od jedne do deset godina, u skladu sa podnetim zahtevom.

Član 68.

Zahtev za dodelu dozvole podnosi se na obrascu koji propisuje Agencija.

Agencija je dužna da o urednom zahtevu za dodelu dozvole odluči u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, a urednost zahteva se ceni u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ako Agencija ne donese odluku u roku iz stava 2. ovog člana, dozvola se smatra dodeljenom narednog dana po isteku tog roka.

Član 69.

Korisnik dozvole je dužan da obavlja poštanske usluge u skladu sa dozvolom.

Korisnik dozvole može da prestane da koristi dozvolu i pre isteka roka na koji je dozvola izdata.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, korisnik dozvole je dužan da o prestanku korišćenja dozvole obavesti Agenciju u roku od 30 dana pre prestanka obavljanja delatnosti i da izmiri sve preuzete obaveze prema korisnicima, Agenciji i drugim licima.

Dozvola je neprenosiva.

Drugi privredni subjekti koji obavljaju poštanske usluge pored svoje pretežne delatnosti, dužni su da pribave dozvolu za obavljanje poštanskih usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Član 70.

Agencija može izmeniti posebnu licencu i licencu po službenoj dužnosti, ako je to neophodno zbog usklađivanja sa međunarodnim aktima, drugim propisima ili u cilju obezbeđenja održivosti obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Posebnu licencu, licencu i odobrenje Agencija može izmeniti i na zahtev poštanskog operatora.

Posebna licenca, licenca i odobrenje prestaju da važe oduzimanjem, istekom roka na koji su izdate ili na zahtev imaoca posebne licence, licence i odobrenja.

Pre donošenje odluke iz stava 1. ovog člana, Agencija je dužna da obavesti Ministarstvo.

Član 71.

Poštanski operatori snose troškove takse za izdavanje dozvole, koja ne može da iznosi više od 200 evra u dinarskoj protivvrednosti.

Poštanski operatori su dužni da na ime operativnih troškova plaćaju Agenciji do 0,4% od ukupnog prihoda ostvarenog od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini.

Agencija, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove finansija, utvrđuje visinu i način plaćanja takse iz stava 1. ovog člana, kao i visinu i način plaćanja obaveza poštanskih operatora iz stava 2. ovog člana.

Sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana koriste se za obavljanje regulatornih poslova Agencije.

Član 72.

Agencija može korisniku dozvole oduzeti dozvolu za obavljanje poštanskih usluga u sledećim slučajevima:

- 1) ako je dozvolu dobio na osnovu neistinitih podataka, koji su bili od značaja za donošenje odluke;
- 2) ako ne obavlja poštanske usluge u skladu sa zakonom, na način i pod uslovima utvrđenim dozvolom;
- 3) ako i posle pisane opomene u roku od 15 dana ne izmiri obavezu iz člana 71. stav 2. ovog zakona;
- 4) ako je protivzakonitim obavljanjem delatnosti naneo štetu opštem interesu ili prouzrokovao štetu većih razmera;
- 5) ako nije otpočeo sa obavljanjem poštanskih usluga u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole ili je nastupio prekid u obavljanju poštanskih usluga u neprekidnom trajanju duže od 12 meseci.

Agencija donosi odluke u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Odluke Agencije iz stava 2. ovog člana su konačne i protiv njih se može pokrenuti upravni spor tužbom pred Upravnim sudom.

VI. POŠTANSKE MARKE

Član 73.

Poštanske marke se koriste za plaćanje poštanskih usluga koje obavlja javni poštanski operator, u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju.

Član 74.

Poslovi u vezi sa izdavanjem, prodajom i povlačenjem iz upotrebe poštanskih maraka poveravaju se javnom poštanskom operatoru.

Poštanske marke Republike Srbije moraju ispunjavati uslove propisane aktima Svetskog poštanskog saveza i sadržati reč „Srbija”.

Ministar u tekućoj godini utvrđuje plan izdavanja prigodnih poštanskih maraka, kao i motive redovnih izdanja poštanskih maraka koje će se izdavati u narednoj godini.

Javni poštanski operator je dužan da izdaje poštanske marke u skladu sa planom izdavanja iz stava 3. ovog člana.

Uslove i način izdavanja poštanskih maraka, uz saglasnost Vlade, utvrđuje javni poštanski operator.

Javni poštanski operator je dužan da na zahtev Ministarstva, a najmanje jednom godišnje, dostavlja izveštaj o broju i količini štampanih redovnih, prigodnih i personalizovanih poštanskih maraka, kao i podatke o korisnicima, podnosiocima zahteva za štampanje personalizovanih poštanskih maraka.

Član 75.

Javni poštanski operator:

- 1) izdaje redovne, prigodne i personalizovane poštanske marke;
- 2) izdaje prigodne koverta koje se izdaju prvog dana izdavanja poštanske marke;
- 3) izdaje maksimum karte;
- 4) izdaje prigodne poštanske žigove;
- 5) izdaje razglednice sa uštampanom poštanskom markom;
- 6) izdaje dopisnice sa uštampanom poštanskom markom;
- 7) izdaje kataloge i druge filatelističke proizvode;
- 8) prodaje i razmenjuje međunarodne kupone za odgovor.

Doplatna poštanska marka se ne smatra poštanskom markom u smislu ovog zakona.

Član 76.

Poštanske marke se smatraju nevažećim ako:

- 1) nisu izdate u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona;
- 2) su oštećene, usled čega nisu vidljive oznake, naziv izdavača ili nominalna vrednost;
- 3) su izdate od strane neovlašćenog lica;

- 4) su poništene;
- 5) su povučene iz upotrebe.

Ako je na poštanskoj pošiljci nalepljena nevažeća poštanska marka, smatra se da poštanska usluga nije plaćena.

VII. ZAŠTITA KORISNIKA POŠTANSKIH USLUGA I PRIGOVORI

Reklamacije

Član 77.

Ukoliko korisnik smatra da poštanska pošiljka nije uručena primaocu ili da je uručena sa zakašnjenjem, da posebno ugovorena obaveza nije izvršena ili da nije izvršena u celini, može izjaviti reklamaciju poštanskom operatoru u roku od 60 dana u unutrašnjem i u roku od šest meseci u međunarodnom poštanskom saobraćaju, računajući od narednog dana od dana predaje poštanske pošiljke.

Reklamacija sadrži broj poštanske pošiljke, ime, prezime i adresu pošiljaoca i primaoca, kao i podatke o vrednosti pošiljke i otkupnom iznosu, ukoliko je predmet reklamacije vrednosna ili otkupna pošiljka.

U slučaju da korisnik ne podnese reklamaciju u rokovima iz stava 1. ovog člana, gubi pravo na naknadu štete koja mu po odredbama ovog zakona pripada.

Troškove potražnog postupka pošiljke iz stava 1. ovog člana, snosi pošiljalac ili ovlašćeno lice, a u slučajevima kada se utvrdi da je reklamacija osnovana, troškove ovog postupka snosi poštanski operator.

Član 78.

U slučajevima oštećenja ili umanjenja sadržine poštanske pošiljke korisnik može izjaviti reklamaciju poštanskom operatoru najkasnije narednog radnog dana, a u daljem roku od 60 dana od dana uručenja pošiljke podneti zahtev za obeštećenje i izjaviti prigovor Agenciji.

U slučaju da korisnik ne podnese reklamaciju u rokovima iz stava 1. ovog člana, gubi pravo na naknadu štete koja mu po odredbama ovog zakona pripada.

Član 79.

Poštanski operator je dužan da po prijemu reklamacije u slučajevima iz člana 78. stav 1. ovog zakona sačini zapisnik, koji mora sadržati sve podatke o pošiljci, pošiljaocu i primaocu iz člana 77. stav 2 ovog zakona.

Poštanski operator je dužan da pre uručenja poštanske pošiljke sačini zapisnik, ako uoči oštećenje pošiljke nastalo u tokovima poštanskog operatora, kao i da o tome obavesti korisnika.

Izjašnjenja operatora i prigovor Agenciji

Član 80.

Poštanski operator je dužan da se izjasni u roku od osam dana od dana prijema reklamacije u unutrašnjem poštanskom saobraćaju i u roku od 60 dana od dana prijema reklamacije u međunarodnom poštanskom saobraćaju, donošenjem odluke o osnovanosti reklamacije.

Član 81.

Protiv odluke poštanskog operatora iz člana 80. ovog zakona o odbijanju reklamacije, korisnik može da podnese prigovor Agenciji u roku od 15 dana od dana prijema odluke o reklamaciji.

Korisnik može podneti prigovor Agenciji i zbog nedostavljanja odluke o podnetoj reklamaciji.

Po podnetim prigovorima iz st. 1. i 2. ovog člana Agencija posreduje u vansudskom rešavanju spora nastalog između poštanskog operatora i korisnika.

Pokretanje i vođenje postupka vansudskog rešavanja spora ne isključuje i ne utiče na ostvarivanje prava na sudsku zaštitu, u skladu sa zakonom.

Na postupak vođenja i okončanja vansudskog rešavanja spora između poštanskog operatora i korisnika, shodno se primenjuju odredbe zakona kojima se uređuju posredovanje, arbitraža, kao i drugi propisi kojima se uređuje vansudsko rešavanje sporova.

Odgovornost poštanskog operatora

Član 82.

Poštanski operator je dužan da poštansku pošiljku uruči primaocu u stanju u kome je primljena od pošiljaoca.

Za prouzrokovanu štetu koja je nastala u međunarodnom poštanskom saobraćaju, poštanski operator odgovara u skladu sa aktima Svetskog poštanskog saveza, u granicama utvrđene odgovornosti.

Za prouzrokovanu štetu koja je nastala u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, poštanski operator je dužan da korisniku isplati naknadu štete i to:

1) za gubitak ili potpuno oštećenje vrednosne poštanske pošiljke - iznos označen na pošiljci uvećan za poštarinu naplaćenu po vrednosti i desetostruki iznos naplaćene poštarine za tu pošiljku;

2) za gubitak ili pogrešnu isplatu uputnice - iznos u visini iznosa označenog na uputnici, uvećan za desetostruki iznos naplaćene poštarine za prijem, prenos i isplatu uputnice;

3) za delimično oštećenje ili umanjenje sadržine vrednosne poštanske pošiljke - iznos u visini utvrđenog dela oštećenja ili umanjenja sadržine, s tim da iznos ne može biti veći od iznosa koji bi se isplatio na osnovu tačke 1) ovog stava;

4) za gubitak ili potpuno oštećenje registrovane poštanske pošiljke - desetostruki iznos naplaćene poštarine;

5) za delimično oštećenje ili umanjenje sadržine registrovane poštanske pošiljke - iznos u visini utvrđenog dela oštećenja ili umanjenja sadržine, s tim da iznos ne može biti veći od iznosa koji bi se isplatio na osnovu tačke 4) ovog stava;

6) za neizvršenu, nepotpuno ili pogrešno izvršenu poštansku uslugu registrovane poštanske pošiljke - petostruki iznos naplaćene poštarine;

7) za prekoračenje roka za uručenje registrovane poštanske pošiljke - trostruki iznos naplaćene poštarine.

Indirektna šteta ili izmakla dobit se ne uzima u obzir prilikom obračuna naknade štete.

Oslobađanje od odgovornosti

Član 83.

Poštanski operator se oslobađa odgovornosti za naknadu štete ako je:

- 1) šteta nastala usled više sile;
- 2) prijem, prerada, prevoz i uručenje poštanske pošiljke obavljeno u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona;
- 3) šteta nastala usled propusta pošiljaoca u vezi sa izborom poštanske usluge ili obezbeđenjem njene sadržine;
- 4) adresa nepotpuna ili netačna.

Odgovornost pošiljaoca

Član 84.

Pošiljalac je dužan da na poštanskoj pošiljci pravilno i jasno označi naziv, odnosno ime i prezime primaoca i tačnu adresu primaoca.

Pošiljalac je dužan da na poštanskoj pošiljci pravilno i jasno označi naziv, odnosno svoje ime i prezime i tačnu adresu.

Ukoliko poštanska pošiljka ne sadrži podatke iz st. 1. i 2. ovog člana, poštanski operator, odnosno zaposleni na prijemu pošiljaka, dužan je da zahteva od korisnika da otkloni uočene nedostatke u adresovanju, a ukoliko korisnik ne postupi u skladu sa zahtevom, dužan je da odbije prijem takve pošiljke.

Pošiljalac je odgovoran za pravilno pakovanje poštanske pošiljke na način kojim se štiti sadržina te pošiljke, druge pošiljke, zaposleni koji rukuju pošiljkom, kao i oprema i sredstva koja se koriste pri rukovanju sa pošiljkom.

Pošiljalac je odgovoran za unutrašnje i spoljašnje pakovanje poštanskih pošiljaka.

Zastarelost potraživanja naknade štete

Član 85.

Potraživanja korisnika za naknadu štete zastarevaju istekom roka od tri godine.

Zastarelost iz stava 1. ovog člana, počinje da teče:

- 1) za potraživanja naknade štete zbog manje ili više naplaćene poštarine ili drugih troškova - od dana plaćanja;
- 2) za potraživanja koja se odnose na otkupninu - nakon 15 dana od dana kada je istekao rok za uručenje poštanske pošiljke;
- 3) za potraživanje naknade štete zbog oštećenja ili umanjenja sadržine vrednosne poštanske pošiljke ili zbog prekoračenja roka za uručenje registrovane poštanske pošiljke - od dana uručjenja poštanske pošiljke, odnosno od dana isteka roka za uručenje;
- 4) za potraživanja naknade štete zbog gubitka poštanske pošiljke – nakon 30 dana od isteka roka za uručenje poštanske pošiljke.

Član 86.

Zastarevanje se prekida kada se poštanskom operatoru dostavi zahtev za isplatu potraživanja u pisanoj formi ili se pokrene postupak za vansudsko rešavanje spora pred Agencijom, u skladu sa ovim zakonom. Zastarevanje počinje iznova da teče kada je korisniku ili ovlašćenom licu dostavljen pisani odgovor na taj zahtev.

Zastarevanje ne može da nastupi pre isteka roka od 30 dana od dana dobijanja odgovora poštanskog operatora u vezi sa zahtevom za potraživanje.

Naknadni zahtevi u vezi sa istim predmetom ne prekidaju zastarevanje.

VIII. NADZOR**Član 87.**

Nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor iz stava 1. ovog člana Ministarstvo vrši preko inspektora za poštanske usluge (u daljem tekstu: inspektor).

Član 88.

Poštanski operatori i Agencija su dužni da na zahtev Ministarstva dostave sve potrebne podatke u vezi sa obavljanjem poštanskih usluga, uključujući i podatke koji imaju karakter poslovne tajne.

Član 89.

Inspektor je samostalan u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i drugim propisima kojima se uređuje obavljanje poslova inspekcije i za svoj rad je lično odgovoran.

Inspektor mora da poseduje legitimaciju prilikom vršenja nadzora, kojom dokazuje svojstvo inspektora.

Obrazac legitimacije iz stava 2. ovog člana i način njenog izdavanja, propisuje ministar nadležan za poslove državne uprave.

Član 90.

U vršenju nadzora, inspektor je dužan da:

- 1) obavlja nadzor savesno i pošteno, u skladu sa zakonom;
- 2) saraduje sa drugim inspektorima, pravosudnim, prekršajnim i drugim nadležnim organima;
- 3) postupa po prijavama fizičkih i pravnih lica u vezi sa poslovima iz svoje nadležnosti i da o postupku i rezultatima postupka, u primerenom roku, obavesti podnosioca prijave;
- 4) preduzima i predlaže preventivne mere i radnje u cilju sprečavanja povrede zakona i drugih propisa.

Član 91.

U vršenju nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) vrši identifikaciju lica koja obavljaju delatnost poštanskih usluga, uvidom u ličnu ispravu ili drugu ispravu sa fotografijom;
- 2) pregleda poslovne prostorije u kojima se obavljaju poštanske usluge;

3) pregleda opšte i pojedinačne akte, vrši uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju koja se odnosi na obavljanje poštanskih usluga;

4) fotografiše, vrši video snimanje prostora u kome se vrši nadzor, kao i drugih predmeta koje su predmet nadzora i /ili su zatečeni u objektu ili vozilu kojim se vrši prevoz pošiljaka;

5) vrši pregled vozila kojima se obavlja prevoz poštanskih pošiljaka;

6) zahteva i dobije blagovremeno asistenciju policije ili komunalne policije, ako osnovano proceni da je to potrebno prema prilikama određenog slučaja;

7) uzima izjave od lica koja obavljaju poštanske usluge, odnosno svedoka i odgovornih lica, kao i da poziva lica radi davanja izjava o pitanjima od značaja za predmet nadzora;

8) u saradnji sa nadležnim državnim organima podnosi predlog za izdavanje sudskog naloga za pretres stambenog ili pratećeg prostora, kada ima saznanja da se u tom prostoru obavljaju poštanske usluge;

9) prikuplja druge podatke i dokaze koji su od značaja za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja;

10) naloži da mu se određenom roku dostavi pisani izveštaj o preduzetim merama i radnjama koje je naložio u postupku vršenja inspekcijskog nadzora;

11) preduzima i druge radnje u skladu sa zakonom.

Pod poslovnim prostorijama iz stava 1. tačka 2) ovog člana, smatra se i stan, prateća prostorija ili drugi prostor stambenog karaktera, koji je registrovan kao sedište ili kao mesto u kome se obavlja delatnost, u skladu sa propisima o registraciji privrednih subjekata.

Mere u postupku inspekcijskog nadzora

Član 92.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

1) naloži da mu se stavi na uvid potrebna dokumentacija, ako se ta dokumentacija ne nalazi u objektu u kome se vrši kontrola;

2) naloži povraćaj više naplaćene poštarine;

3) naloži obeštećenje korisnika zbog gubitka ili oštećenja registrovane poštanske pošiljke;

4) podnese nadležnom organu krivičnu prijavu ili prijavu za privredni prestup, podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i izda prekršajni nalog.

Zaštitne mere

Član 93.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

1) privremeno, najduže do okončanja postupka, oduzme poštanske pošiljke čiji je sadržina zabranjena i izda potvrdu o privremeno oduzetim predmetima;

2) privremeno, najduže do okončanja postupka, oduzme poštanske pošiljke ili predmete koji su upotrebljeni, namenjeni ili su nastali izvršenjem prekršaja, privrednog prestupa ili krivičnog dela i izda potvrdu o privremeno oduzetim predmetima;

3) privremeno zabrani obavljanje delatnosti, zatvaranjem prostorija u kojima se obavlja delatnost ili na drugi odgovarajući način u slučajevima:

(1) sprečavanja inspektora u vršenju poslova nadzora;

(2) neovlašćenog obavljanja delatnosti;

4) privremeno oduzme dozvolu ukoliko korisnik dozvole ne postupa u skladu sa izdatom dozvolom.

Inspektor će rešenjem utvrditi vreme trajanja privremene zabrane obavljanja delatnosti iz stava 1. tačka 3) ovog člana i roka na koji je dozvola privremeno oduzeta iz stava 1. tačka 4) ovog člana, u kome su lica dužna da otklone nepravilnosti zbog kojih je mera izrečena.

O privremenom oduzimanju dozvole iz stava 1. tačka 4) ovog člana, inspektor obaveštava Agenciju. Inspektor može zatražiti i preduzimanje mera iz nadležnosti Agencije.

Potvrda o privremenom oduzimanju poštanskih pošiljaka, odnosno predmeta iz stava 1. ovog člana, sadrži podatke o nadziranom subjektu, vreme i mesto oduzimanja, pravni osnov oduzimanja, vrstu i količinu oduzetih pošiljaka odnosno predmeta, potpis nadziranog subjekta, odnosno ovlašćenog lica, odnosno napomenu da je nadzirani subjekt, odnosno ovlašćeno lice odbilo da potpiše potvrdu, ime, prezime i potpis inspektora.

Član 94.

Ako inspektor prilikom vršenja nadzora utvrdi da zakon ili nije primenjen ili da nije pravilno primenjen, donosi rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđene nepravilnosti i određuje rok u kome je nadzirani subjekt dužan da postupi po nalogu iz rešenja.

Rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i iz člana 93. ovog zakona, inspektor donosi u roku od 48 časova od zatvaranja objekta.

Član 95.

Po žalbi na rešenje inspektora rešava Ministar.

Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Rešenje Ministra je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

IX. STRUČNI NADZOR

Član 96.

Agencija obavlja stručni nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu zakona u delu kojim je uređen kvalitet obavljanja univerzalne poštanske usluge, pristup mreži, cena i računovodstvo davalaca univerzalne poštanske usluge.

Način i postupak stručnog nadzora, kao i druga pitanja u vezi sa stručnim nadzorom, propisuje Ministar.

Član 97.

Stručni nadzor Agencija može obavljati samo kod privrednih subjekata koji se nalaze u registru poštanskih operatora.

Za obavljanje poslova stručnog nadzora radnik Agencije mora imati ovlašćenje.

U postupku stručnog nadzora ovlašćeni radnik Agencije ima pravo i obavezu da:

- 1) kontroliše ispunjenost propisanih parametara kvaliteta pri obavljanju univerzalne poštanske usluge, kao i kvalitet obavljanja ostalih poštanskih usluga;
- 2) kontroliše primenu važećih cenovnika poštanskih usluga;
- 3) kontroliše primenu ugovora o pristupu mreži;
- 4) kontroliše računovodstveno razdvajanje davalaca univerzalne poštanske usluge.

Poštanski operatori su dužni da na zahtev Agencije dostave sve podatke neophodne za obavljanje stručnog nadzora, uključujući i podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu operatora.

O izvršenom stručnom nadzoru iz stava 1. ovog člana, utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim merama, Agencija obaveštava inspektora za poštanske usluge najmanje jednom mesečno.

Ako u toku stručnog nadzora Agencija uoči nepravilnosti u radu poštanskih operatora, odnosno postupanje suprotno zakonu i aktima donetim na osnovu zakona, obavestiće o tome bez odlaganja inspektora za poštanske usluge i predložiti pokretanje postupka inspekcijskog nadzora.

Agencija je dužna da postupi po zahtevu inspektora da obavi stručni nadzor i da o ishodu nadzora obavesti inspektora.

Član 98.

Obrazac legitimacije i način izdavanja legitimacije ovlašćenog radnika Agencije, utvrđuje Agencija.

Legitimacija ovlašćenog radnika iz stava 1. ovog člana mora da sadrži: logo Regulatorne agencije za elektronske komunikacije i poštanske usluge, ime i prezime ovlašćenog radnika, fotografiju ovlašćenog radnika, službeni broj legitimacije, datum izdavanja legitimacije, pečat Agencije, potpis direktora Agencije, kao i odštampan tekst sledeće sadržine: „Imalac ove legitimacije ima ovlašćenja u skladu sa odredbama člana 97. stav 3. Zakona o poštanskim uslugama”.

X. KAZNE NE ODREDBE

Član 99.

Novčanom kaznom od 1.000.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako neovlašćeno obavlja rezervisane poštanske usluge (član 24).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Član 100.

Novčanom kaznom od 1.000.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako obavlja poštanske usluge bez dozvole (član 63. stav 1).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Član 101.

Novčanom kaznom od 2.000.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako obalja univerzalnu poštansku uslugu bez posebne licence za univerzalnu poštansku uslugu, odnosno bez licence (član 64. st. 2. i 3).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Član 102.

Novčanom kaznom od 100.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup javni poštanski operator ako:

1) računovodstveno ne prati razdvojeno prihode i troškove ostvarene od univerzalne poštanske usluge od prihoda i troškova ostvarenih od ostalih poštanskih usluga (član 36. stav 2);

2) računovodstveno ne prati razdvojeno prihode rezervisanih poštanskih usluga od prihoda nerezervisanih poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge (član 36. stav 4);

3) prihodima od rezervisanih poštanskih usluga subvencioniše poštanske usluge koje nisu univerzalna poštanska usluga (član 36. stav 10);

4) ne omogući pristup mreži na način utvrđen ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona (član 55. stav 1);

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 5.000 do 200.000 dinara odgovorno lice u javnom poštanskom operatoru.

Član 103.

Novčanom kaznom od 50.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj poštanski operator sa svojstvom pravnog lica ako:

1) ne postupa u skladu sa svojim opštim uslovima (član 9. stav 10);

2) postupa suprotno članu 15. stav 2. ovog zakona;

3) ne obezbedi gustinu pristupnih tačaka u skladu sa potrebama korisnika (član 19. stav 1);

4) neovlašćeno koristi naziv „pošta” (član 20);

5) obavlja univerzalnu poštansku uslugu suprotno članu 21. stav 2. ovog zakona;

6) ne dostavi Agenciji izveštaj o svom poslovanju (član 22. stav 2);

7) postupa suprotno odredbama člana 47. ovog zakona;

8) ne obavlja poštanske usluge u skladu sa dozvolom (član 69. st. 1. i 4);

9) izdaje poštanske marke suprotno članu 74. st. 4. i 6. ovog zakona;

10) ne postupi po rešenju inspektora (član 94. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1), 2), 4), 6), 7), 8) i 10) ovog člana, kazniće se poštanski operator sa svojstvom preduzetnika novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara.

Novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se poštanski operator sa svojstvom preduzetnika ako obavlja poštanske usluge bez dozvole (član 63. stav 1).

Član 104.

Novčanom kaznom u iznosu od 40.000 dinara kazniće se za prekršaj poštanski operator ako postupa suprotno članu 9. st. 3. i 8, članu 12, članu 30. st. 2. i 3, članu 34. st. 2. i 3, članu 39. stav 3, članu 42. st. 3, 5. i 7, članu 48. stav 1, članu 69. st. 3. i 5, čl. 79. i 80. i članu 84. stav 3. ovog zakona.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 20.000 dinara odgovorno lice kod poštanskog operatora.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 dinara kazniće se pošiljalac ako preda poštanskom operatoru poštansku pošiljku čija je sadržina zabranjena (član 44. stav 1).

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 105.

Ministar donosi podzakonske akte na osnovu ovlašćenja propisanih ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1. ovog člana, primenjuju se podzakonski akti doneti na osnovu zakona koji prestaje da važi danom stupanja na snagu ovog zakona, osim odredaba tih akata koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 106.

Agencija donosi podzakonske akte na osnovu ovlašćenja propisanih ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1. ovog člana, primenjuju se podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o poštanskim uslugama („Službeni glasnik RS”, br. 18/05, 30/10 i 62/14), osim odredaba tih akata koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 107.

Dozvole izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka roka na koji su izdate.

Član 108.

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa propisima po kojima su započeti.

Član 109.

Odredbe člana 20. i člana 36. stav 4. ovog zakona primenjuju se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Odredbe člana 24. ovog zakona primenjuju se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, osim odredbe stava 1. tačka 2) tog člana.

Odredbe člana 32. stav 3. ovog zakona primenjuju se i posle pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, u delu koji se odnosi na prijem i/ili preradu i/ili prevoz i/ili uručenje pismena u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku, kao preporučenih poštanskih pošiljaka, bez obzira na limite.

Odredbe člana 38. ovog zakona primenjuju se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 110.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o poštanskim uslugama („Službeni glasnik RS”, br. 18/05, 30/10 i 62/14).

Stupanje na snagu

Član 111.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tačka 13. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje režim i bezbednost u svim vrstama saobraćaja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ubrzani razvoj poštanskog saobraćaja koji karakteriše pojava velikog broja poštanskih operatora, nametnuo je potrebu za novim zakonodavnim rešenjima u regulisanju tržišta poštanskih usluga, kao i potrebu za usklađivanjem sa zakonodavstvom Evropske unije (Direktive Evropskog parlamenta i Saveta Evrope), aktima Svetskog poštanskog saveza i zahtevima Svetske trgovinske organizacije.

Svrha i osnovni razlozi za donošenje novog zakona ogledaju se pre svega u podizanju kvaliteta poštanskih usluga, efikasnijem funkcionisanju poštanske mreže, unapređenju uslova pristupa poštanskoj mreži, razvoju tržišta poštanskih usluga shodno potrebama privrede i građana Republike Srbije i stvaranju uslova da obavljanje univerzalne poštanske usluge bude u potpunosti u skladu sa društvenim, ekonomskim i tehnološkim okruženjem u Republici Srbiji.

Nakon sprovedene analize tržišta poštanskih usluga, ukazala se potreba za iznalaženjem novih zakonskih rešenja, koja će u odnosu na važeći zakon doprineti ostvarivanju većeg stepena zaštite prava prvenstveno korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, podizanju bezbednosti poštanskih pošiljaka, daljem usklađivanju sa EU regulativom, kao i podsticanju i jačanju konkurencije na tržištu, koja će za krajnji ishod imati i pristupačnije poštarine za izvršene poštanske usluge.

Imajući u vidu činjenicu da je Republika Srbija kandidat za članstvo u EU, a važeći Zakon o poštanskim uslugama („Službeni glasnik RS”, br. 18/05, 30/10 i 62/14) je usaglašen sa Direktivom 1997/67/EZ odnosno prvom poštanskom direktivom i delimično usaglašen sa drugom Direktivom 2002/39/EZ i trećom Direktivom 2008/6/EZ, bilo je neophodno izvršiti dalje usklađivanje sa odredbama druge i treće poštanske direktive.

Analizom je utvrđeno da nije izvršeno usklađivanje postojeće regulative sa propisanim limitima po masi i ceni za rezervisanu poštansku uslugu, definisanim odredbama Direktive 2002/39/EC. Stoga je bilo neophodno implementirati odredbe regulatornog okvira EU iz 2002. godine i s tim u vezi izvršiti spuštanje navedenih limita sa 100 grama na 50 grama, po masi, i trostrukog iznosa poštarine za pismonosnu pošiljku najbrže kategorije, na iznos poštarine u visini od dva i po puta za navedenu kategoriju poštanskih pošiljaka, kako bi se unapredili uslovi za razvoj konkurencije na tržištu, uz ogradu u Prelaznim i završnim odredbama, da će odredba u vezi sa navedenim limitima prestati da važi ulaskom Republike Srbije u članstvo Evropske unije, što znači da će tržište poštanskih usluga biti u potpunosti liberalizovano. Na taj način će se realizovati aktivnosti definisane Akcionim planom Strategije razvoja poštanskih usluga u Republici Srbiji za period 2017-2020. godine („Službeni glasnik RS”, broj 84/17).

Po ugledu na odredbe poštanskih direktiva, kao i na pravnu regulativu i praksu zemalja u okruženju, došlo se do zaključka da se proširivanjem nadležnosti regulatora (Nacionalno regulatorno telo za oblast poštanskih usluga je Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge – RATEL), pogotovu u pogledu njegovog posredovanja u vansudskom rešavanju sporova koji nastanu između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, kao i ovlašćenjem

regulatora da obavlja stručni nadzor nad primenom zakona i drugih propisa, kojima se uređuje obavljanje poštanskih usluga, pokazalo veoma efikasnim. Posredovanje regulatora u vansudskom rešavanju sporova koji nastanu između poštanskih operatora i korisnika poštanskih usluga, je od velikog značaja za učesnike spora jer se pruža mogućnost da se nastali spor reši bez sudskog spora koji iziskuje dodatne troškove i trošenje vremena, kako korisnika, tako i operatora. Takođe, putem stručnog nadzora dato je zakonsko ovlašćenje regulatornoj agenciji da preko svojih stručnih službi proverava adekvatnu primenu zakona i propisa, donesenih na osnovu zakona, kao i opštih uslova davalaca poštanskih usluga, kojima je uređeno obavljanje poštanskih usluga, u delu koji se odnosi na kvalitet pružanja univerzalne poštanske usluge, pristup mreži, poštarine i računovodstvo davalaca univerzalne poštanske usluge.

U cilju dalje harmonizacije propisa sa odredbama treće poštanske direktive odnosno Direktive 2008/6/EZ, preciznije i detaljnije su definisane procedure vođenja odvojenog računovodstva davalaca univerzalne poštanske usluge. Naime, bilo je neophodno da se javni poštanski operator, obaveže da svojim internim obračunom obezbedi alokaciju troškova svih usluga, umesto sadašnje obaveze da računovodstveno samo razdvoji rezervisane od nerezervisanih poštanskih usluga, kako bi se omogućio pregled prihoda po vrstama poštanskih usluga, fazama obavljanja poštanskih usluga i po jedinici poštanske usluge. Ovakvo računovodstveno razdvajanje na osnovu dosledno primenjenih i objektivno utemeljenih načela troškovnog računovodstva će služiti i kao izvor podataka za obračun eventualnog neto troška univerzalne poštanske usluge.

Predloženim rešenjima obezbeđuje se veći stepen zaštite korisnika poštanskih usluga, pošiljalaca i primalaca poštanskih pošiljaka. Vrlo detaljno je uređena odgovornost poštanskog operatora i naknada štete koju je poštanski operator dužan nadoknaditi korisniku, po osnovu utvrđene odgovornosti, kao i odgovornost pošiljaoca. Takođe su redefinisane i obaveze poštanskih operatora u delu koji se odnosi na donošenje opštih uslova poštanskih operatora, odnosno koja pitanja moraju biti uređena ovim aktom operatora (vrste usluga, vrste posebnih usluga, postupak sa neisporučivim pošiljkama, povrat pošiljaka, zabranjena sadržina, postupanje sa otkupnim, vrednosnim pošiljkama i pošiljkama sa plaćenim odgovorom).

Novine u Predlogu zakona koje se odnose na odgovornost pošiljaoca poštanske pošiljke, su novine koje su se nametnule kao potreba na koju je ukazala praksa, a koje nisu bile regulisane postojećim zakonom, što je ostavilo prostor za zloupotrebe upravo od strane pošiljalaca, posebno u delu koji se odnosi na zabranjenu sadržinu pošiljke, pakovanja sadržine pošiljke koja može dovesti do oštećenja drugih pošiljaka u tokovima prenosa ili oštećenja vozila i povređivanja zaposlenih kod poštanskog operatora. Takođe, iz navedenih razloga, je propisan i postupak evidentiranja broja lične isprave u manipulativne isprave koje prate prijem i uručenje registrovanih, odnosno vrednosnih i otkupnih pošiljaka, u skladu sa zakonom koji reguliše zaštitu podataka o ličnosti.

Predlogom zakona je detaljno razrađena obaveza javnog poštanskog operatora da pod određenim, jasno utvrđenim uslovima, po ispunjenju istih, omogućiti drugim poštanskim operatorima pristup mreži. Predlog zakona taksativno propisuje da zahtev za pristup mreži mora da sadrži: podatke o korisniku koji zahteva pristup mreži, spisak poštanskih usluga i procenu količine pošiljki kojima pristupa mreži; procenu dinamike predaje pošiljki, tačke pristupa poštanskoj mreži, spisak podataka i usluga, pristupni period na koji se zahteva pristup poštanskoj mreži. Predlogom zakona je utvrđeno u kojim slučajevima javni poštanski operator može odbiti zahtev

za pristup mreži, kao i rok u kome je javni poštanski operator u obavezi da obavesti podnosioca zahteva o svojoj odluci po zahtevu za pristup mreži.

Međusobna prava i obaveze između javnog poštanskog operatora i poštanskih operatora uređuju se Ugovorom o pristupu mreži, a sporove proistekle iz Ugovora, rešavaće regulator. Ugovor o pristupu mreži je strogo formalan i Predlogom zakona je taksativno navedeno da Ugovor o pristupu mreži mora da sadrži: prava i obaveze javnog poštanskog operatora i korisnika pristupa; vrste usluga koje će korisnik pristupa obavljati i uslove pristupa; tačke pristupa poštanskoj mreži; cene, način i rokove plaćanja za pristup poštanskoj mreži; postupak izmene ugovora, kao i period trajanja i razloge za raskid ugovora. Takođe je utvrđena i obaveza javnog poštanskog operatora da po potpisivanju Ugovora o pristupu mreži, obezbedi korisniku pristupa i pristup bazi adresnih podataka po kojoj se vrši prerada pošiljaka, podacima o promeni adrese, preusmeravanju poštanskih pošiljaka i vraćanju pošiljaka pošiljaocu.

Predlogom zakona je izvršeno usklađivanje sa: Zakonom o prekršajima u delu koji se odnosi na uvođenje prekršajnog naloga, kao i u delu koji se odnosi na propisivanje raspona minimalnog i maksimalnog iznosa novčane kazne; Zakonom o inspekcijском nadzoru u delu ovlašćenja i dužnosti inspektora koji se odnosi na utvrđivanje i proveru identiteta nadziranog subjekta; odredbama Zakona o zaštiti potrošača, u pogledu rokova u kojima korisnici poštanskih usluga mogu zatražiti zaštitu svojih prava, a operator je dužan da u propisanom roku odluči i korisnika obavesti o ishodu reklamacionog postupka. Prema važećem zakonu, operatoru je ostavljen rok od 30 dana da odluči o osnovanosti reklamacije korisnika, a sada je utvrđen rok osam dana, shodno navedenom zakonu, deleći mišljenje da je ovako određen rok u interesu korisnika.

Predlogom zakona je detaljnije uređeno i poglavlje poštanskih maraka, što takođe predstavlja novinu u odnosu na postojeći zakon. U tom smislu, propisana je i obaveza javnog poštanskog operatora da nadležnom ministarstvu dostavlja izveštaje u vezi prodaje redovnih i prigodnih, kao i personalizovanih poštanskih maraka, koja pored toga što je sredstvo plaćanja poštanskih usluga, predstavlja i opšteprihvaćen način promocije i marketinga u većini evropskih zemalja. Javni poštanski operator je dužan da izdaje prigodne poštanske marke i vrednosnice, isključivo u skladu sa utvrđenim Planom izdavanja prigodnih poštanskih maraka i vrednosnica i redovnih izdanja poštanskih maraka i vrednosnica, što je i sankcionisano u slučaju nepostupanja po istom. Predlogom zakona je propisano i koje se poštanske marke smatraju nevažećim u smislu zakona. Takođe je utvrđeno, da poštanske marke moraju ispunjavati uslove propisane aktima Svetskog poštanskog saveza i u skladu sa tim, one moraju da sadrže naziv države u kojoj se izdaju, odnosno reč „Srbija”.

Imajući u vidu da je Republika Srbija kao zemlja kandidat za članstvo u EU, u fazi prilagođavanja unutrašnjeg zakonodavstva sa navedenim direktivama, a potpuno usaglašavanje se očekuje pristupanjem Republike Srbije Evropskoj uniji, u Predlogu zakona u potpunosti je implementirana druga poštanska direktiva, odnosno Direktiva 2002/39/EC, kao i većina odredaba treće, poslednje Direktive 2008/06/EC.

Predlog zakona će svojim predloženim rešenjima omogućiti da tržišni mehanizmi pospeše kvalitet pružanja poštanskih usluga, bolju zaštitu korisnika, veću i zdraviju konkurenciju na tržištu poštanskih usluga, što će svakako dovesti do povećanja kvaliteta i nižih cena poštanskih usluga.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

U poglavlju **I. Osnovne odredbe**, u čl. 1-3. Predloga zakona, propisano je šta se ovim zakonom uređuje, ciljevi i načela u oblasti poštanskih usluga, kao i definisanje značenja pojedinih izraza koji su upotrebljeni u ovom zakonu.

U poglavlju **II. Nadležnosti**, u čl. 4-6. Predloga zakona, izvršena je podjela nadležnosti u oblasti poštanskih usluga između Vlade, Ministarstva i Regulatorne agencije za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Agencija) tako da: Vlada utvrđuje osnovna opredeljenja i principe obavljanja poštanskih usluga, donosi strateške akte i akcione planove za njihovo sprovođenje. Ministarstvo donosi propise, vrši nadzor nad primenom propisa, rešava po žalbama, predstavlja Republiku Srbiju u međunarodnim organizacijama, stara se o sprovođenju sporazuma u oblasti poštanskog saobraćaja i obavlja druge poslove predviđene Predlogom zakona. Agencija donosi podzakonske akte, izdaje i oduzima dozvole, učestvuje u radu međunarodnih organizacija, posreduje u vansudskom rešavanju sporova između operatora i korisnika poštanskih usluga, vrši stručni nadzor.

U poglavlju **III. Poštanske usluge**, u čl. 7-38. Predloga zakona, uređeno je obavljanje poštanskih usluga, kako se obavljaju poštanske usluge, ko donosi opšte uslove, i ko na njih daje saglasnost, obaveze poštanskih operatora u pogledu obaveštavanja o radnom vremenu, postupanja u skladu sa standardima kvaliteta koje propisuje Agencija, mogućnost poštanskih operatora da pri obavljanju poštanskih usluga koriste poštansku mrežu, tehničko-tehnološka rešenja ili baze podataka drugih poštanskih operatora, pravo i obavezu korisnika poštanskih usluga da odaberu uslugu koja odgovara prirodi i značaju, odnosno stvarnoj vrednosti poštanske pošiljke, pravo poštanskih operatora da mogu da ostvaruju poštanske usluge preko punomoćnika, vrste poštanskih usluga, da uslove za unapređenje i održavanje univerzalne poštanske usluge utvrđuje nadležno ministarstvo donošenjem podzakonskog akta, ko ima pravo na korišćenje reči ili dela reči „pošta“, obaveza Agencije da prati rad davalaca univerzalne poštanske usluge, koje usluge spadaju u rezervisane poštanske usluge, koje usluge čine ostale poštanske usluge, poštarina za obavljanje poštanskih usluga, poštarina za univerzalnu poštansku uslugu i održivost univerzalne poštanske usluge.

U poglavlju **IV. Poštanske pošiljke**, u čl. 39-62. Predloga zakona, propisano je koje uslove treba da ispune poštanske pošiljke, prijem poštanskih pošiljaka, koje su to poštanske pošiljke čiji je slanje zabranjeno, kako se uručuju poštanske pošiljke, postupanje sa neisporučenim poštanskim pošiljkama, rokove za uručenje poštanskih pošiljaka, pristup mreži javnog poštanskog operatora, šta treba da sadrži zahtev za pristup mreži, ko rešava eventualne nastale sporove, međusobna prava i obaveze javnog poštanskog operatora i korisnika pristupa mreži, cena pristupa mreži, u kojim slučajevima prestaje ugovor o pristupu mreži.

U poglavlju **V. Dozvole**, u čl. 63-72. Predloga zakona, je utvrđeno da se poštanske usluge obavljaju na osnovu dozvola koje izdaje Agencija, vrste dozvola, šta se sve prilaže uz zahtev za dobijanje dozvola, ko propisuje obrasce za izdavanje dozvola, u kom roku se mora odlučiti o urednom zahtevu za dodelu dozvola, vremenski period na koji se izdaje dozvola, u kojim slučajevima se dozvola može oduzeti, troškovi izdavanja dozvola i obavljanja poštanskih usluga.

U poglavlju **VI. Poštanske marke**, u čl. 73-76. Predloga zakona, je utvrđeno da se poštanske marke koriste kao sredstvo plaćanja koje obavlja javni poštanski operator, ko obavlja poslove u vezi izdavanja, prodaje i povlačenja iz upotrebe poštanskih maraka, ko utvrđuje plan izdavanja poštanskih maraka, koje su obaveze javnog poštanskog operatora, koje marke se smatraju nevažećim.

U poglavlju **VII. Zaštita korisnika poštanskih usluga i prigovori**, u čl. 77-86. Predloga zakona, je utvrđeno u kojim slučajevima korisnik poštanskih usluga može podneti reklamaciju poštanskom operatoru, izjašnjenje operatora, pravo

korisnika poštanskih usluga da podnese prigovor Agenciji, kao i nadležnom ministarstvu, odgovornost poštanskog operatora, oslobađanje od odgovornosti, odgovornost pošiljaoca, kao i u kojim slučajevima dolazi do zastarelosti potraživanja.

U poglavlju **VIII. Nadzor**, u čl. 87-95. Predloga zakona je propisano ko vrši nadzor nad primenom zakona i drugih propisa kojima je uređeno obavljanje poštanskih usluga, ovlašćenja inspektora za poštanske usluge, odnosno, prava i dužnosti inspektora za poštanske usluge, mere koje se mogu izreći u postupku inspekcijskog nadzora.

U poglavlju **IX. Stručni nadzor**, u čl. 96-98. Predloga zakona propisano je ko vrši stručni nadzor nad primenom ovog zakona i drugih propisa kojima je uređeno obavljanje poštanskih usluga, ko propisuje način i postupak stručnog nadzora, gde se može obavljati stručni nadzor, ko utvrđuje obrazac legitimacije.

U poglavlju **X. Kaznene odredbe**, u čl. 99-104. Predloga zakona utvrđeno je koje povrede materijalnih odredaba čine privredni prestup, prekršaj, kao i raspon novčane kazne koja se može izreći za učinjen privredni prestup i prekršaj kao i u kojim slučajevima i u kom iznosu će se kazniti poštanski operator za prekršaj (prekršajni nalog).

U poglavlju **XI. Prelazne i završne odredbe**, u čl. 105-111. Predloga zakona utvrđeno je u kom roku nadležno ministarstvo i agencija donose podzakonske akte, koji akti se u međuvremenu primenjuju, da izdate dozvole važe do isteka roka na koji su izdate, po kojim propisima se okončavaju započeti postupci, kad prestaje da važi član 24, a u vezi rezervisanog servisa, kada prestaje da važi postojeći zakon, kao i stupanje na snagu ovog zakona.

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. ODREĐIVANJE PROBLEMA KOJE ZAKON TREBA DA REŠI

Analizirajući stanje na tržištu poštanskih usluga, iskustva stečena tokom primene važećeg zakona, protok vremena od donošenja prvog Zakona o poštanskim uslugama 2005. godine („Službeni glasnik RS”, broj 18/05), obim i prirodu izmena 2010. godine („Službeni glasnik RS”, broj 30/10), prvenstveno u cilju daljeg usklađivanja regulative sa poštanskom regulativom EU i 2014. godine („Službeni glasnik RS”, broj 62/14), zbog spajanja regulatornih agencija iz oblasti poštanskih usluga i iz oblasti elektronskih komunikacija, kao i dalje implementacije relevantnih poštanskih direktiva, došlo se do zaključka da postojeća zakonska rešenja ne mogu da prate zahteve tržišta poštanskih usluga koje karakteriše pojava rastućih i promenljivih zahteva korisnika i sve većeg broja novih poštanskih operatera, u delu komercijalnih poštanskih usluga, što je neminovno dovelo do velike diversifikacije usluga i do značajnog porasta obima poštanskih usluga, a samim tim i povećanih rizika kao posledice svega navedenog.

Problemi koje donošenje zakona treba da reši:

- Delimična neusklađenost sa EU regulativom;
- Obezbeđivanje većeg stepena zaštite korisnika poštanskih usluga i podizanje nivoa bezbednosti poštanskih pošiljaka;
- Obezbeđivanje uslova za obavljanje i održivost univerzalne poštanske usluge;
- Obezbeđivanje dostupnosti poštanskih usluga osobama sa invaliditetom;
- Usklađivanje zakona sa odredbama drugih zakona.

Imajući u vidu činjenicu da je Republika Srbija kandidat za članstvo u EU, a važeći Zakon o poštanskim uslugama je usaglašen sa Direktivom 1997/67/EZ i delimično usaglašen sa drugom Direktivom 2002/39/EZ i trećom Direktivom 2008/6/EZ, bilo je neophodno izvršiti dalje usklađivanje sa odredbama druge i treće poštanske direktive.

S tim u vezi, sprovedena je analiza i sačinjen Pregled usaglašenosti nacionalnog zakonodavstva sa direktivama EU, prikazan u Tabeli 1.

Tabela 1. Pregled usaglašenosti nacionalnog zakonodavstva sa direktivama EU

Direktiva	Osnovne preporuke	Usaglašenost regulative
Direktiva 97/67/EC	1. liberalizaciju tržišta za pošiljke mase iznad 350 grama.	Potpuno usaglašeno
	2. pružanje UPU	Potpuno usaglašeno
	3. kriterijuma koji određuju usluge koje mogu biti rezervisane za davaoce UPU i uslove kojima se reguliše pružanje nerezervisanih usluga	Potpuno usaglašeno
	4. utvrđivanje standarda kvaliteta za davaoce UPU	Usaglašeno (Definisano zakonom o poštanskim uslugama, donet podzakonski akt (NRT))
	5. utvrđivanje tehničkih standarda	Potpuno usaglašeno

	6. stvaranje nezavisnih NRT	Potpuno usaglašeno
	7. pristup poštanskoj mreži	Usaglašeno
Direktiva 2002/39/EC	1. rezervisano područje: do 2003. godine liberalizacija pošiljaka mase iznad 100 grama, a do 2006. godine liberalizacija pošiljaka mase iznad 50 grama.	Delimično usaglašeno (nije ispunjen uslov smanjenja limita po masi i ceni na 50 grama)
	2. rešavanje po žalbama korisnika	Potpuno usaglašeno
	3. NRT- uvođenje nadzora nad primenom zakona	Nije usaglašeno
Direktiva 2008/06/EC	1. rok za liberalizaciju (1. januar 2011. godine odnosno 1. januar 2013. godine za 11 članica EU)	Nije usaglašeno
	2. pružanje univerzalne usluge	Delimično usaglašeno (direktivom predviđena dostava 5 puta nedeljno i jedan prijem nedeljno, izuzetke definiše regulator)
	3. osnove za određivanje cene UPU i vođenje odvojenog računovodstva	Delimično usaglašeno (Zakonom o poštanskim uslugama nije predviđeno da neko kompetentno telo nezavisno od davaoca UPU verifikuje sistem obračunavanja troškova)
	4. Finansiranje UPU	Delimično usaglašeno (Zakonom o poštanskim uslugama predviđeno finansiranje troškova UPU iz budžeta osnivača a ne osnivanje kompenzacionog fonda)
	5. sporazumno rešavanje sporova	Potpuno usaglašeno
	6. procedura licenciranja	Potpuno usaglašeno
	7. pružanje informacija (davalac poštanskih usluga u obavezi je da dostavlja sve informacije)	Potpuno usaglašeno

Predmetnom analizom je utvrđeno da nije izvršeno usklađivanje postojeće regulative sa propisanim limitima po masi i ceni za rezervisanu poštansku uslugu, definisanim odredbama Direktive 2002/39/EC. Stoga je bilo neophodno implementirati odredbe regulatornog okvira EU iz 2002. godine i s tim u vezi, izvršiti spuštanje navedenih limita sa 100 grama na 50 grama, po masi, i trostrukog iznosa poštarine za pismonosnu pošiljku najbrže kategorije, na iznos poštarine u visini od dva i po puta za navedenu kategoriju poštanskih pošiljaka, što praktično znači da će poštansku pošiljku od 20 grama moći da prenose i drugi poštanski operatori, ukoliko cena bude viša za dva i po puta od poštarine ovlašćenog davaoca univerzalne

poštanske usluge (trenutno navedena poštarina iznosi 23 dinara). Dakle, istu će moći da prenose po ceni od 2,5x23 dinara, kao komercijalnu uslugu, dok je prema važećem kriterijumu trostrukog iznosa poštarine za navedenu masu pošiljke, trenutno iznos ove poštarine 3x23 dinara. Neophodno je napomenuti da su limiti dati kumulativno, po masi i ceni, što znači da ukoliko se premaši bilo koji od navedenih limita, ova usluga nije više rezervisana, već komercijalna, i zato je na ovaj način mogu pružati i drugi poštanski operatori.

Po ugledu na odredbe poštanskih direktiva, kao i na pravnu regulativu i praksu zemalja u okruženju, došlo se do zaključka da se proširivanjem nadležnosti regulatora (Nacionalno regulatorno telo za oblast poštanskih usluga je Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge - RATEL (u daljem tekstu: regulatorna agencija) pogotovu u pogledu njegovog posredovanja u vansudskom rešavanju sporova koji nastanu između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, kao i ovlašćenjem regulatora da obavlja stručni nadzor nad primenom zakona i drugih propisa, kojima se uređuje obavljanje poštanskih usluga, pokazalo veoma efikasnim. Posredovanjem regulatorne agencije u vansudskom rešavanju sporova, moguće je izbeći troškove koje bi eventualno mogli imati poštanski operatori, kao i korisnici poštanskih usluga, pokretanjem sudskih sporova.

U cilju dalje harmonizacije propisa sa odredbama treće poštanske direktive odnosno Direktive 2008/6/EZ, preciznije i detaljnije su definisane procedure vođenja odvojenog računovodstva davalaca univerzalne poštanske usluge. Naime, bilo je neophodno da se ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge obaveže da svojim internim obračunom obezbedi alokaciju troškova svih usluga, umesto sadašnje obaveze da računovodstveno samo razdvoji rezervisane od nerezervisanih poštanskih usluga, kako bi se omogućio pregled prihoda po vrstama poštanskih usluga, po fazama obavljanja poštanskih usluga i po jedinici poštanske usluge. Ovakvo računovodstveno razdvajanje na osnovu dosledno primenjenih i objektivno utemeljenih načela troškovnog računovodstva će služiti i kao izvor podataka za obračun eventualnog neto troška univerzalne poštanske usluge.

Imajući u vidu promene na poštanskom tržištu, povećanje obima usluga, broja poštanskih operatora, kao i stalne promene u zahtevima korisnika poštanskih usluga, bilo je neophodno stvoriti uslove za obezbeđivanje većeg stepena zaštite korisnika poštanskih usluga i podizanje nivoa bezbednosti poštanskih pošiljaka.

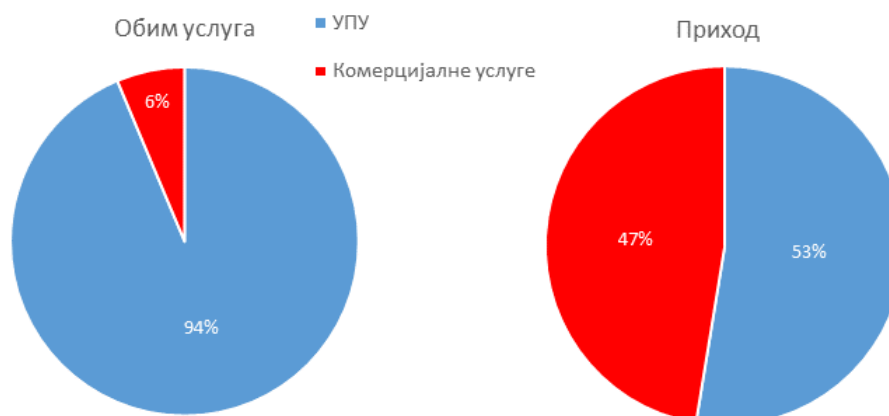
S tim u vezi, potrebno je naglasiti da važećim zakonom nije predviđena odgovornost pošiljaoca u delu koji se odnosi na pakovanje i sadržinu pošiljke koja može dovesti do oštećenja drugih pošiljaka u tokovima prenosa, opreme i sredstava koja se koriste za rukovanje i prevoz pošiljaka, kao i samih zaposlenih, što je bilo neophodno rešiti. Sa druge strane, pooštrene su i obaveze i odgovornosti poštanskog operatora, u smislu odricanja odgovornosti od nastale štete i izbegavanja nadoknade iste.

Prema važećem zakonu, poštanski operatori odnosno zaposleni na uručanju poštanskih pošiljka nemaju pravo uvida u ličnu ispravu korisnika poštanskih usluga, što otežava otkrivanje počinilaca prekršaja i kontrolu tokova novca, s obzirom da se kod uručenja tzv. „otkupnih pošiljaka” od primaoca preuzima određeni novčani iznos i vraća pošiljaocu, pri čemu se stvara mogućnost odvijanja nedozvoljene trgovine kroz tokove poštanskog saobraćaja. Kako bi se prevazišli navedeni problemi, Predlogom zakona je propisano pravo i obaveza poštanskog operatora, odnosno zaposlenih na prijemu i uručanju poštanskih pošiljka, da pri prijemu odnosno uručanju vrednosnih i otkupnih pošiljaka, kao i uručanju novčanog iznosa, izvrše uvid i evidentiraju broj lične isprave korisnika poštanskih usluga.

U cilju obezbeđivanja uslova za održivost univerzalne poštanske usluge, kao usluge od opšteg interesa, svim građanima po pristupačnim cenama i pod jednakim

uslovima na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, a u skladu sa evropskom normativom i preporukama Svetskog poštanskog saveza, definisane su dve vrste dozvola, kao i uslovi za dobijanje istih, za pružanje univerzalne poštanske usluge. Reč je o posebnoj licenci i licenci za obavljanje univerzalne poštanske usluge. I dalje na osnovu posebne licence za univerzalnu poštansku uslugu, istu obavlja ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge, uključujući i pružanje rezervisanih poštanskih usluga, dok na osnovu licence univerzalnu poštansku uslugu mogu obavljati i drugi poštanski operatori, ukoliko poseduju poštansku mrežu ili imaju zaključen ugovor o pristupu mreži. S tim u vezi, Predlogom zakona je propisana obaveza ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, da drugim poštanskim operatorima omogući pristup mreži, ukoliko ispune propisane uslove. Takođe, značaj održivosti univerzalne poštanske usluge može se posmatrati i kroz učešće iste u ukupnom obimu poštanskih usluga. U 2014. godini učešće univerzalne poštanske usluge u ukupnom obimu poštanskih usluga u Republici Srbiji iznosilo je 94% (Slika 1). Značaj ovog skupa usluga od opšteg interesa može se videti i u učešću u ukupnom prihodu ostvarenom od poštanskih usluga u 2014. godini, koji je iznosio 53%.

Slika 1: Učešće univerzalne poštanske usluge u ukupnom obimu i prihodu u 2014. godini

Izvor: RATEL

Pored navedenog, važeći zakon ne sadrži ni jednu odredbu koja se bavi dostupnošću univerzalne poštanske usluge osobama sa invaliditetom. Shodno tome, bilo je neophodno propisati obavezu ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, da prilagodi pristup odnosno ulaz u objekte poštanske mreže, kao i da prilagodi poštanske terminale potrebama osoba sa invaliditetom.

Takođe, u važećem zakonu nije bila detaljnije razrađena oblast poštanskih maraka, posebno pitanja u vezi sa personalizovanom poštanskom markom, koja pored toga što je sredstvo plaćanja poštanskih usluga, predstavlja i opšteprihvaćen način promocije i marketinga u većini evropskih zemalja. S tim u vezi, Predlogom zakona je propisana obaveza ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, kao jedinog ovlašćenog operatora za izdavanje i prodaju svih vrsta poštanskih maraka i vrednosnica, da nadležnom ministarstvu dostavlja periodične izveštaje u vezi sa izdavanjem i prodajom svih poštanskih maraka.

Predlogom zakona je bilo potrebno izvršiti i usklađivanje sa odredbama Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS”, br. 65/13, 13/16 i 98/16-US), odredbama Zakona o inspekcijском nadzoru („Službeni glasnik RS”, broj 36/15), Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni glasnik RS”, br. 97/08, 104/09-dr.

zakon, 68/12-US i 107/12), kao i Zakona o zaštiti potrošača („Službeni glasnik RS”, br. 62/14 i 6/16-dr. zakon). Pored usaglašavanja raspona propisanih kazni, uveden je i prekršajni nalog za lakše prekršaje, koji će doprineti bržem i efikasnijem sankcionisanju učinilaca prekršaja, tako što će se izbeći rizici (npr. nastupanje zastarelost), koje sa sobom nosi Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, zbog preopterećenosti sudova za prekršaje. Rokovi za podnošenje reklamacija i rok za odgovor poštanskih operatora po podnetim reklamacijama korisnika skraćen je sa 30 na osam dana, u skladu sa rokovima propisanim Zakonom o zaštiti potrošača. Takođe, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je propisana sadržina obrasca za legitimaciju ovlašćenog radnika regulatorne agencije koji će vršiti stručni nadzor, sadržina potvrde o prijemu pošiljke, kao i sadržine zahteva za dodelu dozvola. S tim u vezi, detaljno je uređen i način čuvanja podataka o prijemu i uručanju poštanskih pošiljaka, kao i rokovi čuvanja podataka, imajući u vidu sa je rok čuvanja podataka uslovljen svrhom obrade, tj. da podatke treba brisati kada je iscrpljena svrha obrade.

2. CILJEVI KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA POSTIŽU

Osnovni cilj donošenja ovog zakona jeste delotvornije, efikasnije i bolje sprovođenje zakonskih rešenja i dalje usklađivanje propisa koji regulišu tržište poštanskih usluga sa pravnim okvirom EU u ovoj oblasti.

Osnovni ciljevi donošenja novog akta su:

1) Stvaranje uslova za unapređenje razvoja tržišta poštanskih usluga;

Poštanski saobraćaj ima značajnu i specifičnu ekonomsku funkciju i jedan je od pokretača razvoja privrede i društva. Poštanski saobraćaj je od vitalnog značaja, pre svega za korisnike poštanskih usluga, te je i ta činjenica jedan od razloga što se poštanske usluge ubrajaju u usluge od opšteg ekonomskog interesa. Tržište poštanskih usluga u Republici Srbiji predstavlja značajan element njenog privrednog i društvenog razvoja, imajući u vidu da poštanske usluge nemaju svrhu same za sebe već su po pravilu deo neke druge, poslovne ili privatne potrebe.

Takođe, efikasna i kvalitetna poštanska usluga, naročito u sektoru prenosa robe ima veliki pozitivan uticaj na privredu i društvo u celini. Poštanske usluge spadaju u red visoko sofisticiranih usluga sa konstantnim tehničko-tehnološkim inovacijama, pre svega u oblasti informaciono komunikacionih tehnologija, pa samim tim predstavljaju delatnost koja pored sopstvenog održivog ekonomskog rasta, može uspešno da podrži dalji privredni razvoj Republike Srbije.

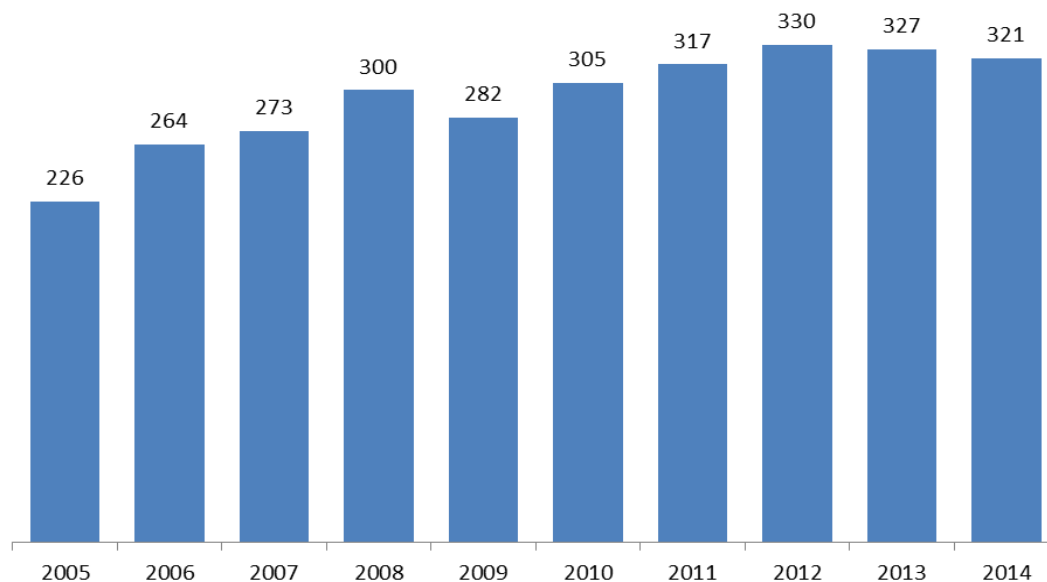
Razvijena i dostupna poštanska mreža u velikoj meri pozitivno utiče na održivi razvoj lokalnih zajednica, pre svega u ruralnim područjima. S druge strane, pored ekonomske vrednosti poštanske usluge i mreže, one imaju i ogromnu socijalnu vrednost kroz stvaranje uslova za poboljšanje života pojedinaca ili celokupnog društva.

Tržište poštanskih usluga predstavlja značajan faktor koji utiče na rast privrede, zaposlenosti i BDP-a u Republici Srbiji. Primera radi, u 2014. godini poštanska delatnost je ostvarila prihod od oko 15 milijardi dinara (oko 127 miliona evra), što čini oko 0,38% ukupnog BDP-a u toj godini. U ovom sektoru u 2014. godini bilo je ukupno zaposleno 17.630 radnika, odnosno oko 0,89% od ukupnog broja zaposlenih u Republici Srbiji .

Tržište poštanskih usluga u Republici Srbiji duži niz godina beleži izvestan rast. Posmatrajući vremenski period od 2005. do 2014. godine ukupan obim poštanskih usluga (pisma, paketi, kurirske usluge), poslednjih pet godina prelazi 300 miliona jedinica godišnje (Slika 2). Kad se posmatra pojedinačni godišnji rast može se primetiti da je obim poštanskih usluga uvećan preko 40% u odnosu na početak

ovog perioda. Takođe, može se primetiti da je u periodu Svetske ekonomske krize obim usluga doživeo, u određenoj meri, ozbiljan pad (od 6%), kao i da se u poslednjih nekoliko godina beleži blagi pad ukupnog obima usluga od 0,9% u 2013. u odnosu na 2012. godinu, odnosno 1,8% u 2014. u odnosu na 2013. godinu.

Slika 2: Ukupan obim poštanskih usluga u Republici Srbiji (u milionima jedinica)

Izvor: Republički zavod za statistiku, RATEL,

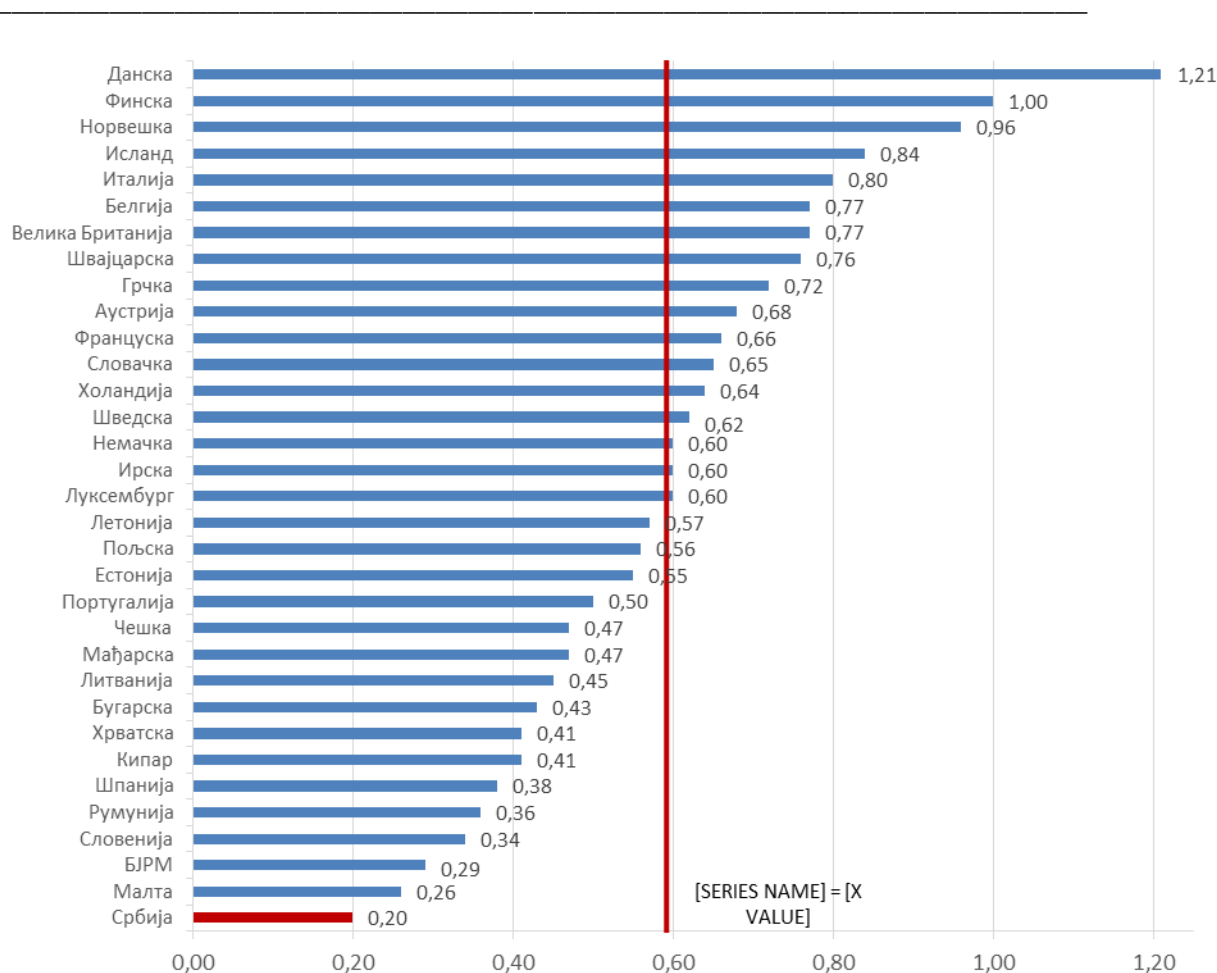
Stvaranje uslova za unapređenje razvoja tržišta poštanskih usluga može se postići putem daljeg sprovođenja liberalizacije na tržištu poštanskih usluga, u skladu sa preporukama poštanskih direktiva EU i vodeći računa o specifičnostima nacionalnog poštanskog tržišta, kao i potrebama naših građana i privrede. S tim u vezi, Predlogom zakona je smanjen limit za rezervisanu poštansku uslugu sa 100 na 50 grama, a predviđeno je i da će pristupanjem Republice Srbije EU, ova odredba prestati da važi, čime će se ostvariti potpuna liberalizacija tržišta poštanskih usluga i stvoriti uslovi da nacionalno tržište postane sastavni deo jedinstvenog tržišta poštanskih usluga Evropske unije. Pored navedenog, Predlogom zakona je data mogućnost da i drugi poštanski operatori mogu obavljati univerzalnu poštansku uslugu, na čitavoj ili na delu teritorije, ukoliko poseduju mrežu. Poštanskim operatorima koji ne poseduju svoju mrežu, Predlog zakona je dao mogućnost, da pod jasno utvrđenim uslovima, mogu pristupiti mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, čime će se doprineti razvoju konkurencije, ali i optimalnom korišćenju državnih resursa, što poštanske mreža svakako jeste. Na ovaj način stvoriće se jednaki uslovi za sve poštanske operatore, kada je pružanje poštanskih usluga u pitanju, što će svakako doprineti povećanju konkurentnosti, kao i smanjivanju cena i podizanju kvaliteta usluga.

2) Obezbeđenje održivosti i dostupnosti univerzalne poštanske usluge

Univerzalnu poštansku uslugu, odnosno, uslugu od opšteg interesa, obavlja ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge, kao i rezervisanu poštansku uslugu, koja je sastavni deo univerzalne poštanske usluge. Imajući u vidu da se univerzalna poštanska usluga mora obavljati na čitavoj teritoriji Republike Srbije, pod jednakim uslovima za sve građane i po pristupačnim cenama, to iziskuje i velike

troškove za ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge. Bitno je istaći da poštarina za pismo prve stope (do 20gr), u unutrašnjem saobraćaju u Republici Srbiji iznosi 0,20 evra, što je najniža cena u Evropi i dosta ispod prosečne evropske cene od 0,59 evra (Slika 3). Najskuplja poštarina u Evropi je u skandinavskim zemljama i iznosi 1,21 evra u Danskoj, 1,00 evra, Norveškoj 0,96 evra itd. Skoro sve zemlje istočne i jugoistočne Evrope imaju cenu usluge koja je niža od prosečne evropske cene. Kada je reč o zemljama u okruženju cene su dosta niže od evropskog proseka: Makedonija 0,29 evra, Slovenija 0,34 evra, Rumunija 0,36 evra itd. Između ostalog, potrebno je napomenuti da se u Srbiji cene poštanskih usluga u unutrašnjem saobraćaju nisu značajnije menjale već duži niz godina.

Slika 3: Poštarina za pismo do 20 gr. unutrašnjem saobraćaju u 2014. god. (u evrima)

Izvor: Eurostat,

Imajući u vidu da je pružanje univerzalne poštanske usluge na određenim delovima teritorije neprofitabilno i da može stvarati i gubitke, bilo je neophodno da se Predlogom zakona, sledeći preporuke poštanskih direktiva, utvrdi da regulatorna agencija propisuje način vođenja odvojenog računovodstva za sve poštanske usluge u okviru univerzalne poštanske usluge i način obračuna neto troška ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, koji eventualno može nastati pružanjem univerzalne poštanske usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije. Ovakvim rešenjima će se olakšati ovlašćenom davaocu univerzalne poštanske usluge da

svojim internim računovodstvom precizno utvrdi troškove i prihode od pružanja ovog seta poštanskih usluga i obezbediti postojanje savremenog mehanizma nadoknade eventualno nastalih troškova.

Dalje, u vezi obezbeđivanja pružanja i dostupnosti univerzalne poštanske usluge, značajnu novinu u Predlogu zakona, predstavlja i uvođenje obaveze ovlašćenom davaocu univerzalne poštanske usluge da prilagodi pristup osobama sa invaliditetom u prostorije gde se obavljaju poštanske usluge, kao i prilagođavanje pristupa terminalima i na taj način navedenoj kategoriji korisnika omogući da samostalno, bez pomoći i diskriminacije ostvare svoja prava i potrebe u vezi sa poštanskim uslugama.

2) Stvaranje uslova za unapređenje kvaliteta u obavljanju poštanskih usluga

Prvom poštanskom direktivom odnosno Direktivom 97/67/EC propisan je standard za uručenje međunarodnih prioriternih, avionskih, neregistrovanih pismonosnih pošiljaka. S tim u vezi, sprovedeno je merenje kvaliteta prenosa pismonosnih poštanskih usluga u međunarodnom poštanskom saobraćaju putem nezavisnog UNEX merenja, koje je obavezujuće za sve ovlašćene davaoce univerzalne poštanske usluge država Evropske unije. U Tabeli 2. dati su ostvareni rezultati ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge (JP „Pošta Srbije“, Beograd) za period januar-avgust 2016. godine, za rokove prenosa J+3 i J+5, kao i poređenje sa ciljem kvaliteta, kada su u pitanju države članice Evropske unije. Potrebno je objasniti da J predstavlja dan prijema pošiljke, odnosno dan kada otpočinje računanje roka za prenos pošiljke, tako da iste u propisanom procentu moraju biti uručene u roku J+3 ili J+5, na zajedničkom poštanskom tržištu EU.

Tabela 2: UNEX merenje za period januar-avgust 2016. godine

UNEX I-VIII 2016.	J+3	J+5
POLAZ	54,1%	78,7%
DOLAZ	59,2%	88,1%
Cilj kvaliteta	85%	97%

Izvor: JP „Pošta Srbije“, Beograd, Program poslovanja za 2016. godinu

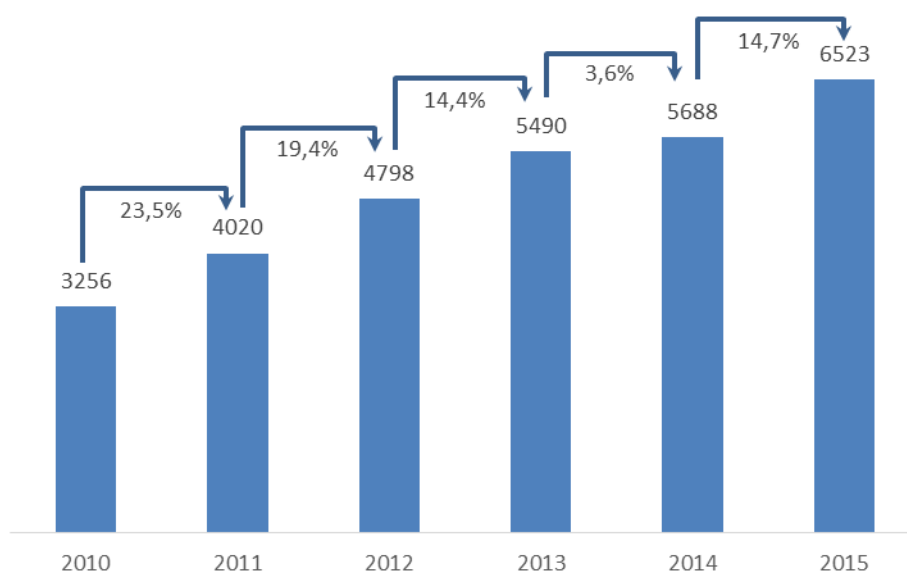
Imajući u vidu zahteve odredaba poštanskih direktiva koje se odnose na dostizanje standarda kvaliteta poštanskih usluga na jedinstvenom poštanskom tržištu EU, kao i potrebu da se građanima i privredi obezbede što kvalitetnije poštanske usluge i što kraći rokovi prenosa poštanskih pošiljaka, Predlogom zakona je propisano da poštanski operatori moraju pružati usluge u skladu sa parametrima (standardima), koje će utvrditi regulatorna agencija. Regulatornoj agenciji je takođe povereno vršenje stručnog nadzora nad primenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje obavljanje poštanskih usluga, pri čemu će, između ostalog, ova agencija vršiti i stručni nadzor u vezi realizacije utvrđenih parametara kvaliteta i o eventualnim nedostacima će izveštavati ministarstvo.

3) Stvaranje uslova za povećanje stepena zaštite korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora.

Ubrzan razvoj tržišta poštanskih usluga koji karakteriše pojava velikog broja novih poštanskih operatora i raznovrsnost novih usluga (ekspresnih, kurirskih), brzina prenosa odnosno kratki rokovi za prijem, prenos i uručenje pošiljaka komercijalnog

servisa (24 časa), neminovno je za posledicu imalo i značajno uvećan procenat oštećenja pošiljaka u tokovima prenosa kod poštanskih operatora. Posebno je važno istaći, da je ekspanzija elektronske trgovine i „kupovina iz fotelje“ značajno uticala na porast obima poštanskih pošiljaka, posebno paketa, koji sadrže robu naručenu putem ovog vida trgovine, a koji se kupcu odnosno primaocu, dostavlja na adresu koristeći usluge poštanskih operatora. Elektronske poštanske usluge predstavljaju usluge koje se direktno nadovezuju na tradicionalne poštanske usluge, a proizašle su iz razvoja i primene novih tehnologija, pre svega razvojem informaciono komunikacionih tehnologija. Kod određenog broja poštanskih operatora, koji kontinuirano vrše merenja i prate kretanja na tržištu poštanskih usluga, uočeno da je u prethodnoj godini porastao broj ekspresnih i kurirskih paketskih usluga čak za 40% procenata, kao posledica sve većeg razvoja elektronske trgovine kako u svetu tako i kod nas. Kada je u pitanju ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge, beleži se izuzetno značajan rast obima ekspres i kurirskih pošiljaka (Slika 4).

Slika 4: Obim ekspres i kurirskih pošiljaka ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge (JP „Pošta Srbije“, Beograd)

Izvor: Republički zavod za statistiku

Ovakve promene u obimu broja paketa, koji sadrže novu, ali i polovnu robu, neminovno su uticale na porast broja predavki na izvršene poštanske usluge. Kako je broj prijavljenih oštećenja rastao, pa samim tim i obaveze operatora da prouzrokovanoj šteti nadoknade, tako su operatori, da bi izbegli plaćanja po osnovu oštećenja, pronalazili načine da odgovornost za nastalu štetu prebace na korisnika, odnosno pošiljaoca, uz ogradu da je pošiljka primljena na prenos na odgovornost pošiljaoca. S druge strane, uočen je i porast broja pokušaja od strane korisnika, da poštanski operator nadoknadi oštećenja elektronski naručene i kupljene robe, za koju se naknadno ispostavilo da je naručena kao polovna i u većem broju slučajeva i oglašena kao delimično oštećena. Predlogom zakona je bilo neophodno unaprediti postojeće odredbe u smislu preciziranja prava i obaveza korisnika i poštanskih operatora kako bi se izbegle zloupotrebe i odricanje od odgovornosti za nastalu štetu na pošiljkama.

Tabela 3. Prikaz stepena bezbednosti prenosa pošiljaka

VRSTE POŠILJAKA	2012.god.	2013.god.	2014.god.	2015.god.
PREPORUČENA PISMA				
-izgubljena na 100.000 pošiljaka	10	10	8	7
-orobljena ili oštećena na 100.000 pošiljaka	0	0	0	0
VREDNOSNA PISMA				
-izgubljena na 100 000 pošiljaka	0	0	1	0
-orobljena ili oštećena na 100 000 pošiljaka	0	0	0	0
PAKETI				
-izgubljeni na 100 000 paketa	1	1	0	0
-orobljeni ili oštećeni na 100 000 paketa	3	2	1	1
UPUTNICE				
-izgubljene na 100 000 pošiljaka	0	0	0	0
STEPEN BEZBEDNOSTI	0,009	0,009	0,007	0,006

Izvor: JP „Pošta Srbije“, Beograd, Izveštaji o bezbednosti pošiljaka

Tabela 4. Prikaz isplaćene naknade štete po vrstama pošiljaka

Unutrašnji poštanski saobraćaj	2012.		2013.		2014.		2015.	
	kom.	dinara	kom.	dinara	kom.	dinara	kom.	dinara
Preporučene pošiljke	1.041	639.381.	1061	665.728	591	415.066	452	349.982
Vrednosna pisma	8	10.552	6	9.978	18	31.036	5	10.242
Paketi	14	23.178	9	23.334	8	9.451	3	28.592
Uputnice	0	0	1	900	0	0	3	6.140
Ukupno	1063	673.112.	1077	699.941	617	455.553	463	394.976

Izvor: JP „Pošta Srbije“, Beograd, Izveštaji o bezbednosti pošiljaka

Analizirajući tab. 3. i 4. može se uočiti da je počev od 2012. godine, stepen bezbednosti prenosa pošiljaka na tržištu poštanskih usluga polako rastao, odnosno broj izgubljenih, oštećenih ili orobljenih poštanskih pošiljaka se postepeno smanjivao, a samim tim je i visina isplaćenih naknada bila u opadanju. Međutim, pored napora koje svi poštanski operatori nesporno ulažu u povećanje bezbednosti, bitno je napomenuti da bi se realnija slika o postojećem stepenu bezbednosti pošiljaka mogla steći, tek nakon uvida u činjenicu da je postojeće zakonsko rešenje ostavljalo više prostora da se odgovornost za nastalu štetu prebaci na korisnika. Novim zakonskim rešenjima, kao što je propisana odgovornost i obaveza određenog postupanja poštanskog operatora pri prijemu pošiljaka i dalje u ostalim fazama do uručenja, ali i odgovornost pošiljaoca za izbor usluge i opremanje pošiljke u adekvatno pakovanje,

svakako će doprineti daljem povećanju stepena bezbednosti pošiljaka i postizanju nivoa standarda kvaliteta i bezbednosti utvrđenih u državama članicama EU.

Pored nesporno pozitivnih efekata po korisnike i privredu, prijem, prenos i uručenje pošiljaka po sada važećem zakonu, ima i svoje nedostatke, koji su uočeni tokom primene zakona. Naime, istovremeno se stvarala i mogućnost odvijanja nedozvoljene trgovine kroz tokove poštanskog saobraćaja, sa minimalnim mogućnostima za otkrivanjem, utvrđivanjem identiteta izvršilaca dela. Stoga su Predlogom zakona, određene odredbe poboljšane, ali i propisane nove, kako bi se već identifikovani problemi sveli na najmanju moguću meru. U tom smislu, Predlogom zakona su decidno utvrđena prava i obaveze korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, kako u pogledu rokova za izjavljivanje reklamacija za oštećenje pošiljaka, tako i rokova u kom je operator u obavezi da obavesti korisnika o ishodu po podnetoj reklamaciji. Predugom zakona, rok za odgovor je skraćen sa 30 na osam dana. Dalje, po pitanju odgovornosti za nastalu štetu na pošiljkama, operator se ne može osloboditi odgovornosti pozivajući se na neadekvatnu ambalažu, pakovanje (za koju je odgovoran pošiljalac), tako što je poštanski operator, prema predloženom rešenju u Predlogu zakona, u obavezi da odbije prijem pošiljke za koju proceni da ambalaža ne odgovara sadržini pošiljke.

U cilju zaštite poštanskih operatora i opšteg interesa u celini, od uočenih pojava nelegalne trgovine, za čije obavljanje su trgovci koristili usluge poštanskih operatora zloupotrebljavajući činjenicu da poštanski operatori i kuriri koji vrše prijem i uručenje pošiljaka nemaju pravo da vrše proveru identiteta korisnika, trgovaca, Predlogom zakona je propisana obaveza poštanskog operatora da prilikom prijema i uručenja određenih vrsta pošiljaka (vrednosnih i otkupnih), kao i novčanih iznosa, izvrše uvid u ličnu ispravu i evidentiraju broj isprave. Predlogom zakona je dato i diskreciono pravo operatoru i zaposlenim kod operatora, kao novina, da u prisustvu korisnika izvrše uvid u sadržinu pošiljke ukoliko postoji sumnja koja se odnosi na nedozvoljenu sadržinu.

3. DRUGE MOGUĆNOSTI ZA REŠAVANJE PROBLEMA

Analizirajući uočene nedostatke u važećem zakonu, koji su bili kočnica u regulisanju tržišta poštanskih usluga, Ministarstvo je imalo tri mogućnosti:

- 1) nemenjanje važećeg Zakona uz unapređenje njegove primene;
- 2) donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama, kojim bi se izvršila korekcija dela uočenih problema;
- 3) donošenje novog zakona koji bi preciznije regulisao oblast poštanskih usluga i uveo nove mehanizme.

Razmatrajući prvu od navedenih mogućnosti, Ministarstvo je došlo do zaključka da jednostavno nije moguće unaprediti primenu važećeg zakona bez novih pravnih mehanizama, posebno imajući u vidu odredbe druge i treće poštanske direktive iz 2002. i 2008. godine, koje je bilo neophodno implementirati, kako bi se postupilo u skladu sa smernicama datim od strane Evropske komisije u cilju stvaranja uslova za otvaranje pregovaračkih poglavlja koja se odnose na ovu oblast.

Ni druga od mogućnosti nije bila prihvatljiva, imajući u vidu potrebu da se koriguje većina odredaba važećeg zakona, što bi predstavljalo promenu više od trećine važećih odredaba i stoga je bilo celishodnije pristupiti izradi novog zakona.

Imajući u vidu napred navedeno, Ministarstvo se odlučilo za donošenje novog zakona kojim će se na precizniji i kvalitetniji način regulisati tržište poštanskih usluga,

što će se svakako povoljno odraziti na korisnike poštanskih usluga, poštanske operatore i društveni interes u celosti.

4. ZAŠTO JE DONOŠENJE ZAKONA NAJBOLJE ZA REŠAVANJE PROBLEMA

Imajući u vidu vreme proteklo od donošenja prvog Zakona o poštanskim uslugama 2005. godine, obim i prirodu izmena 2010. godine, prvenstveno u cilju daljeg usklađivanja regulative sa poštanskom regulativom EU, i 2014. godine, zbog spajanja regulatornih agencija iz oblasti poštanskih usluga i iz oblasti elektronskih komunikacija, u jedinstveno regulatorno telo po uzoru na uporedive primere iz EU, kao i dalje implementacije relevantnih poštanskih direktiva, utvrđeno je da važeća zakonska rešenja ne mogu da prate zahteve tržišta poštanskih usluga uslovljene stalno promenljivim potrebama korisnika poštanskih usluga, kao i pojavom sve većeg broja novih poštanskih operadora, pružalaca komercijalnih poštanskih usluga, što je neminovno dovelo do pojava različitih vrsta usluga i do značajnog porasta obima poštanskih usluga.

U cilju otklanjanja uočenih problema došlo se do zaključka da je neophodno pristupiti izradi novog zakona i novim zakonodavnim rešenjima urediti tržište poštanskih usluga pre svega u pogledu: kvaliteta obavljanja poštanskih usluga; unapređenja uslova pristupa mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge; usaglašavanja sa direktivama EU; usaglašavanja sa novodonetim zakonima; ostvarivanja većeg stepena zaštite korisnika poštanskih usluga, kao i u pogledu stvaranja uslova za aktivnije učešće regulatornog tela u regulisanju tržišta poštanskih usluga. Utvrđeno je da je neophodno proširiti aktivnosti regulatora posebno njegovim učešćem u vansudskom rešavanju sporova koji nastaju između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operadora; zatim putem obavljanja stručnog nadzora kroz davanje ovlašćenja regulatornoj agenciji da propiše način vođenja odvojenog računovodstva i proveru verodostojnosti i obezbedi verifikaciju eventualno iskazanog neto troška ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, ukoliko dođe do situacije da ovakvi troškovi proisteknu iz obavljanja univerzalne poštanske usluge, a nije ih moguće pokriti sopstvenim prihodima. Pored aktivnosti regulatora, javila se potreba i za propisivanjem uslova koje ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge mora da ispuni kako bi se omogućila dostupnost univerzalne poštanske usluge osobama sa invaliditetom; preciziranjem obaveza ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge u delu izdavanja redovnih, prigodnih, kao i personalizovanih poštanskih maraka; preciziranjem uslova pristupa mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge.

Pored toga, Predlogom zakona će se izvršiti neophodno usklađivanje sa propisima EU u ovoj oblasti, čime će Republika Srbija ispuniti svoje obaveze u postupku pridruživanja Evropskoj uniji. Takođe, još jedan razlog zbog koga se pristupilo izradi novog zakona je i činjenica, da bi se novim zakonskim rešenjima kroz izmene i dopune, menjalo više od trećine odredaba važećeg zakona, zbog čega je donošenje novog zakona bilo najbolje i najefikasnije rešenje.

5. NA KOGA I KAKO ĆE UTICATI PREDLOŽENA REŠENJA

Ovaj zakon je podjednako značajan za građane, privredu, poštanske operatore i ostale subjekte, a njegova primena omogućava napredak i u međunarodnom položaju i delovanju. S tim u vezi, predložena zakonska rešenja će prvenstveno uticati na:

Građane, korisnike poštanskih usluga - Stvaranjem uslova za dalje sprovođenje liberalizacije tržišta i povećanjem broja poštanskih operadora, samim tim i novih vrsta poštanskih usluga i sniženja poštarine kao posledice veće i zdravije konkurencije, građani će ostvariti višestruke koristi i na jednostavniji i pristupačniji način zadovoljiti svoje potrebe u ovoj oblasti. Dalje, tokom izrade Nacrta zakona,

posebno se vodilo računa o aspektu bezbednosti i zaštite pošiljaka, korisnika i zaposlenih kod poštanskog operatora, u smislu da je pojačana odgovornost operatora za eventualno nastalu štetu na pošiljkama i u vezi sa pošiljkama.

Značajnu novinu u Predlogu zakona, predstavlja uvođenje obaveze ovlašćenom davaocu univerzalne poštanske usluge, da prilagodi pristup, ulaz u objekte poštanske mreže, kao i da prilagodi poštanske terminale potrebama osoba sa invaliditetom, tako da i osobe sa invaliditetom mogu nesmetano i bez diskriminacije, zadovoljiti svoje potrebe u vezi sa poštanskim uslugama.

Poveravanje ovlašćenja regulatornoj agenciji da posreduje u vansudskom rešavanju sporova koji nastanu između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, građanima kao korisnicima poštanskih usluga, biće omogućeno da uzposredovanje regulatorne agencije reše nastale sporove sa operatorom i na taj način izbegnu dugotrajne i skupe sudske postupke.

Imajući u vidu da je univerzalna poštanska usluga, usluga od opšteg interesa, takođe je značajna novina u Predlogu zakona, što će ministar propisati posebne uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge u slučajevima vanrednih situacija i ratnog stanja.

Privredne subjekte - Predloženim rešenjima u Predlogu zakona, biće zadovoljene potrebe za kvalitetnim i svima dostupnim tradicionalnim, novim i elektronskim poštanskim uslugama, što će bitno uticati na razvoj malih i srednjih preduzeća odnosno preduzeća, koja će po pristupačnim cenama moći svoje proizvode da plasiraju i prodaju, posebno putem elektronske trgovine i iste dostavljaju kupcima širom zemlje i u inostranstvu, preko poštanskih operatora. Praktično, kroz tokove poštanskog saobraćaja, omogućen je brži plasman, odnosno protok robe i novca, putem poštanskih usluga. Predložena rešenja će značajno uticati na sledeće kategorije privrednih subjekata: poštanske operatore, javnog poštanskog operatora i ostale davaoce univerzalne poštanske usluge.

Poštanske operatore - Predlogom zakona se stvaraju uslovi za dalju liberalizaciju tržišta poštanskih usluga i mogućnost pojave novih poštanskih operatora kako u pružanju komercijalnih poštanskih usluga, tako i pružanju univerzalne poštanske usluge, uz ispunjenost prethodno propisanih uslova. Jednom rečju, stvaraju se uslovi za ravnopravnu tržišnu utakmicu. Predlogom zakona su preciznije propisana prava i obaveze poštanskih operatora, tako da se omogući što potpunija zaštita korisnika sa jedne strane, ali i samih poštanskih operatora od eventualnih zloupotreba od strane korisnika poštanskih usluga.

Javnog poštanskog operatora - Novim rešenjima u pogledu pristupa mreži javnog poštanskog operatora će se sprovođenje aktivnosti u vezi sa pristupom mreži olakšati javnom poštanskom operatoru, jer je predloženim rešenjima detaljnije i preciznije regulisan pristup poštanskoj mreži. Predlogom zakona je taksativno navedeno šta treba da sadrži zahtev za pristup mreži, šta mora da sadrži ugovor o pristupu mreži, ko rešava sporove nastale između javnog poštanskog operatora i korisnika pristupa, kao i u koji slučajevima se može odbiti zahtev za pristup poštanskoj mreži. Pored navedenog, a imajući u vidu da pružanje univerzalne poštanske usluge nije uvek isplativo, posebno u ruralni područjima gde su često troškovi veći od prihoda, Predlogom zakona je detaljnije regulisan način na koji će javni poštanski operator moći da nadoknadi eventualne troškove koji nastanu pružanjem univerzalne poštanske usluge, a koje ne može da obezbedi pružanjem ovih usluga. Takođe, Predlogom zakona je detaljnije uređeno i poglavlje poštanskih maraka, što takođe predstavlja novinu u odnosu na postojeći zakon. U tom smislu, propisana je i obaveza javnog poštanskog operatora da nadležnom ministarstvu dostavlja izveštaje u vezi prodaje redovnih i prigodnih, kao i personalizovanih poštanskih maraka, koja pored toga što je sredstvo plaćanja poštanskih usluga, predstavlja i opšteprihvaćen način promocije i marketinga u većini evropskih zemalja. Predlogom zakona su preciznije propisana prava i obaveze poštanskih operatora, što će javnom poštanskom operatoru omogućiti veći nivo zaštite zaposlenih i poštanske

tehnologije u velikom broju jedinica poštanske mreže i u preradnim centrima. S tim u vezi, predviđena je i sankcija za pošiljaoce koji šalju poštanske pošiljke čije slanje je zabranjeno. Takođe, je propisan i postupak evidentiranja broja lične isprave u manipulativne isprave koje prate prijem i uručenje registrovanih, odnosno vrednosnih i otkupnih pošiljaka, u skladu sa zakonom koji reguliše zaštitu podataka o ličnosti. Na ovaj način se obezbeđuje veći nivo zaštite za sve učesnike u tokovima poštanskog saobraćaja.

Davaoce univerzalne poštanske usluge - Polazeći od činjenice da univerzalnu poštansku uslugu, kao uslugu od opšteg interesa, na čitavoj teritoriji i pod jednakim uslovima za sve korisnike, obavlja javni poštanski operator, po cenovniku na koji saglasnost daje Vlada, te da obavljanje ove usluge nije uvek i na svim delovima teritorije isplativo za javnog poštanskog operatora, bilo je neophodno stvoriti pravni okvir za obavljanje ovog skupa usluga i od strane drugih poštanskih operatora. Naime, Predlogom zakona je data mogućnost da i drugi poštanski operatori mogu obavljati univerzalnu poštansku uslugu, osim rezervisanih, na čitavoj ili na delu teritorije, ukoliko poseduju mrežu. Poštanskim operatorima koji ne poseduju svoju mrežu, Predlog zakona je dao mogućnost, da pod jasno utvrđenim uslovima, mogu pristupiti poštanskoj mreži javnog poštanskog operatora, čime je data mogućnost da i drugi poštanski operatori mogu postati davaoci univerzalne poštanske usluge, pod jasno i precizno određenim uslovima.

Ministarstvo -Novim zakonskim rešenjima Predlogom zakona, su precizirana ovlašćenja i poslovi nadležnog ministarstva za oblast poštanskog saobraćaja, kako u delu inspeksijskog nadzora tako i u pogledu uslova koje novi poštanski operator treba da ispuni kako bi obavljao delatnost. U nadležnosti ministarstva je i utvrđivanje pravila postupka stručnog nadzora, koji je ovim zakonom poveren regulatoru. Pored navedenog, značajna novina je i to što je u nadležnosti ministarstva i utvrđivanje uslova za pružanje univerzalne poštanske usluge korisnicima sa invaliditetom, tako da se svim korisnicima poštanskih usluga, uključujući i osobe sa invaliditetom, omogući ravnopravan pristup mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge.

Regulatornu agenciju - Polazeći od iskustva i pravne prakse zemalja u okruženju, u oblasti poštanskih usluga, Predlogom zakona su regulatornoj agenciji pored postojećih, data nova, šira ovlašćenja, prvenstveno u oblasti stručnog nadzora i posredovanja u vansudskom rešavanju sporova koji nastaju između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora. Naime, u cilju efikasnijeg sprovođenja zakona, bilo je neophodno dati veću ulogu regulatornoj agenciji u regulisanju tržišta, posebno kada je reč o stručnom sagledavanju i oceni kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge, pristupa mreži, politike cena, kao i utvrđivanju pravila vođenja i verifikaciji odvojenog računovodstva davalaca univerzalne poštanske usluge. Regulatorna agencija će imati vrlo značajnu ulogu jer će učestvovati u vansudskom rešavanju sporova koji nastanu između korisnika i poštanskih operatora. Regulatorna agencija će putem medijacije, svojim savetima i davanjem potrebnih informacija, pružati pomoć stranama u pregovorima, kako bi se otvorenim razgovorima, mirnim putem došlo do rešenja koji će biti na obostrano zadovoljstvo obe strane. Na ovakav način će se stvoriti mogućnost da se na brži način, uz manji trošak, veći stepen poverljivosti jer je u pitanju poverljiv postupak, uz veću fleksibilnost i ravnopravnost obe strane, nađe rešenje kojim će obe strane biti zadovoljne. U suprotnom, odnosno, ukoliko se ne dođe do adekvatnog rešenja, obe strane mogu zaštitu svojih prava zatražiti pred nadležnim sudovima.

Pored navedenog, Predlogom zakona je predloženo da su odluke Agencije konačne, i da protiv istih nema redovnog pravnog sredstva. Imajući u vidu da su Agenciji povereni poslovi državne uprave, između ostalog i izdavanje dozvola, ovakvim rešenjem se Agenciji je dato više samostalnosti. Međutim, imajući u vidu da su dozvole upravni akti, protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim

sudom, što znači da nezadovoljna strana, zaštitu svojih prava može ostvariti pokretanjem upravnog spora pred Upravnim sudom.

Takođe, Predlogom zakona je predviđeno da Agencija izdaje posebnu licencu, licencu i odobrenje za obavljanje poštanskih usluga. Predlogom zakona je precizirano šta sve treba da sadrži posebna licenca, licenca i odobrenje. Posebna licenca se izdaje na 15 godina javnom poštanskom operatoru za obavljanje univerzalne poštanske usluge na čitavoj teritoriji Republike Srbije.

Licenca se izdaje davaocima univerzalne poštanske usluge na period od deset godina i to za određeni deo teritorije Republike Srbije i za obavljanje univerzalne poštanske usluge, izuzev rezervisane poštanske usluge.

Odobrenje se izdaje poštanskim operatorima za obavljanje ostalih poštanskih usluga na period od jedne do deset godina.

Poštanske operatore - Predlogom zakona se stvaraju uslovi za dalju liberalizaciju tržišta poštanskih usluga i mogućnost pojave novih poštanskih operatora kako u pružanju komercijalnih poštanskih usluga, tako i pružanju univerzalne poštanske usluge, uz ispunjenost prethodno propisanih uslova. Jednom rečju, stvaraju se uslovi za ravnopravnu tržišnu utakmicu. Predlogom zakona su preciznije propisana prava i obaveze poštanskih operatora, tako da se omogući što potpunija zaštita korisnika sa jedne strane, ali i samih poštanskih operatora od eventualnih zloupotreba od strane korisnika poštanskih usluga.

Polazeći od činjenice da univerzalnu poštansku uslugu, kao uslugu od opšteg interesa, na čitavoj teritoriji i pod jednakim uslovima za sve korisnike, obavlja ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge, po cenovniku na koji saglasnost daje Vlada, te da obavljanje ove usluge nije uvek i na svim delovima teritorije isplativo za ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, bilo je neophodno stvoriti pravni okvir za obavljanje ovog skupa usluga i od strane drugih poštanskih operatora. Naime, ovim zakonom je data mogućnost da i drugi poštanski operatori mogu obavljati univerzalnu poštansku uslugu, na čitavoj ili na delu teritorije, ukoliko poseduju mrežu. Poštanskim operatorima koji ne poseduju svoju mrežu, Predlog zakona je dao mogućnost, da pod jasno utvrđenim uslovima, mogu pristupiti mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge.

Konsolidatore - Imajući u vidu da konsolidatori nisu davaoci poštanskih usluga, već su to lica koja na osnovu ugovora sa poštanskim operatorima prikupljaju poštanske pošiljke od pošiljalaca i predaju ih poštanskim operatorima na dalju otpremu i uručenje primaocu, Predlogom zakona se stvaraju uslovi za povećanje obima poštanskih pošiljaka, odnosno broja poštanskih operatora na tržištu poštanskih usluga, čime će im se pružiti mogućnost za zaključivanje većeg broja ugovora i povećanje obima posla. Na ovaj način će se uticati i na povećanje broja privrednih subjekata, kao i primenu rešenja koja već postoje na poštanskom tržištu EU.

6. KOJI SU TROŠKOVI KOJE ĆE PRIMENA ZAKONA IZAZVATI GRAĐANIMA I PRIVREDI, POSEBNO MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

Primena ovog zakona neće kod građana i privrede zahtevati dodatna izdvajanja, imajući u vidu da je pravnim mehanizmima, predviđenim ovim zakonom omogućen veći nivo zaštite građana, odnosno korisnika poštanskih usluga, kao i poštanskih operatora. Ovo iz razloga jer je regulatorna agencija regulatorno telo koje će vršiti i ulogu posredovanja u vansudskom rešavanju eventualnih sporova nastalih između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, što će nesporno rezultirati pozitivnim efektima.

7. DA LI POZITIVNI EFEKTI OPRAVDAVAJU TROŠKOVE

Rešenja predložena Predlogom zakona, će dovesti do smanjenja troškova.

Predlogom zakona su određene vrste troškova ostale na istim nivou kao i u važećem zakonu, dok je deo troškova za korisnike odnosno poštanske operatore značajno smanjen.

Naime, za troškove izdavanja dozvole (posebna licenca, licenca i odobrenje) novi poštanski operatori će i prema Predlogu zakona izdvojiti isti iznos, kao i da sada, odnosno iznos koji ne može preći 200 evra u dinarskoj protivvrednosti.

U vezi sa obavezom poštanskih operatora da regulatornoj agenciji za oblast poštanskih usluga na ime operativnih troškova plaćaju do 0,5% od ukupnog prihoda ostvarenog od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini, Predlogom zakona je ovaj vid troška smanjen na iznos do 0,4% od ostvarenih prihoda.

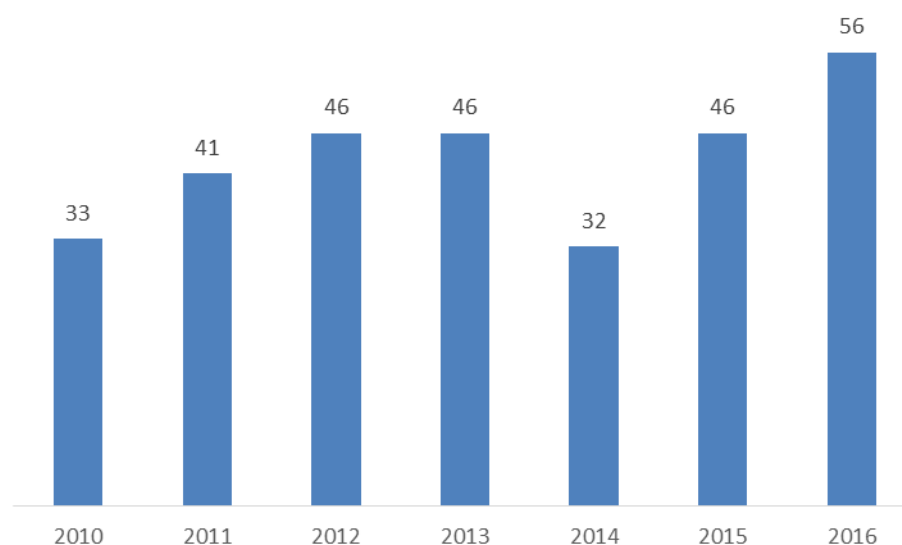
Predloženim rešenjem da regulatorna agencija posreduje u vansudskom rešavanju sporova koji nastaju između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora, će se svakako doprineti smanjenju troškova koje su do sada imali i korisnici i operatori, jer će se posredovanjem regulatorne agencije u velikom broju slučajeva izbeći eventualni sudski sporovi i troškovi koji na taj način mogu da nastanu.

8. DA LI ZAKON STIMULIŠE POJAVU NOVIH PRIVREDNIH SUBJEKATA NA TRŽIŠTU I TRŽIŠNU KONKURENCIJU

Očekuje se da će nova zakonska rešenja uticati na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i dalji razvoj tržišne konkurencije u oblasti poštanskih usluga.

Imajući u vidu da se u prethodnoj deceniji sa svakim sledećim korakom sprovedenim u procesu postepene liberalizacije tržišta, koji je otpočeo 2005. godine, broj poštanskih operatora značajno povećavao što se može videti na Slici 4, sigurno je da će i novine koje donosi ovaj akt dovesti do pojave novih poštanskih operatora, što će doprineti i pojavi novih usluga, pružanju kvalitetnijih usluga uz veću dostupnost i niže poštarine.

Slika 5: Broj poštanskih operatora u Republici Srbiji u periodu 2010-2016.

Izvor: RAPUS, Izveštaji o radu

Predlog zakona svojim pravnim mehanizmima daje mogućnost i da pored ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge koji ima obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge, ovu uslugu koja je usluga od opšteg interesa, mogu da obavljaju i drugi poštanski operatori. Naravno, ovo je moguće zato što je Predlog zakona detaljno uredio pristup mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, a regulatornoj agenciji poverio da preciznije definiše postupak i način pristupa poštanskoj mreži. Pored univerzalne poštanske usluge, novi zakon daje mogućnost svim zainteresovanim stranama da pod jednakim uslovima pružaju i ostale poštanske usluge, van okvira univerzalne poštanske usluge. Na ovaj način u Republici Srbiji biće zadovoljena potreba za kvalitetnim i svima dostupnim tradicionalnim, novim i elektronskim poštanskim uslugama, što će bitno uticati na razvoj malih i srednjih preduzeća odnosno preduzeća koja svoje proizvode plasiraju i prodaju, posebno putem elektronske trgovine i iste dostavljaju kupcima širom zemlje i u inostranstvu.

9. DA LI SU ZAINTERESOVANE STRANE IMALE PRILIKU DA IZNESU SVOJE STAVOVE

Javna rasprava o Nacrtu zakona o poštanskim uslugama sprovedena je na osnovu Zaključka Odbora za privredu i finansije Vlade u periodu od 14. novembra do 3. decembra 2016. godine i to:

1) Postavljanjem Nacrta zakona o poštanskim uslugama na sajt Ministarstva u trajanju od 20 dana i obaveštenjem da je pokrenuta javna rasprava radi pribavljanja mišljenja stručne i šire javnosti o Nacrtu zakona;

2) Organizovanjem centralne javne rasprave u formi okruglog stola koji je održan 21. novembra 2016. godine, u prostorijama Privredne komore Srbije.

Okrugli sto je bio veoma posećen i na njemu su prisustvovali predstavnici državnih organa, privrede, nevladinih organizacija, akademske zajednice, kao i eminentni stručnjaci u ovoj oblasti i druga zainteresovana lica.

U toku javne rasprave, Javno preduzeće „Pošta Srbije”, Beograd, veći broj poštanskih operatora, regulatorno telo, kao i predstavnici građana, dostavili su ministarstvu svoje primedbe, sugestije i predloge.

U toku izrade Nacrta zakona regulatorna agencija i ovlašćeni davalac univerzalne poštanske usluge su davali svoje predloge i sugestije od kojih je većina prihvaćena i ugrađena u sam tekst Predloga zakona. Regulatorna agencija je, između ostalog, iznela predlog da se njena nadležnost proširi u pogledu donošenja propisa kojima će propisati postupak i način vođenja odvojenog računovodstva i proveru verodostojnosti istog, kao i način obračuna neto troška ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge. Ovaj predlog je prihvaćen, imajući u vidu značaj utvrđivanja troškova pružanja univerzalne poštanske usluge, kao i značaj utvrđivanja eventualnog gubitka koji može nastati poslovanju. Međutim, primedba regulatorne agencije da bi ista trebala sama da propiše postupak i način obavljanja stručnog nadzora nije mogla biti prihvaćena, imajući u vidu da je reč o poverenim poslovima ministarstva, kao i da bi se izbegla eventualna preplitanja poslova inspekcijskog nadzora koje vrši ministarstvo i obavljanja stručnog nadzora od strane regulatorne agencije. Takođe, predstavnici regulatorne agencije su insistirali na tome da se donošenjem novog zakona odmah u potpunosti sprovede liberalizacija što bi značilo potpuno ukidanje rezervisanog servisa. Ovaj predlog nije prihvaćen, imajući u vidu da je većina država članica EU primenila potpuno ukidanje rezervisanog servisa u trenutku pristupanja EU, dok je određen broj prolongirao ukidanje istog i do godinu ili dve po pristupanju u EU. Dalje, predlog ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske

usluge da se još uvek ne spušta limit po masi sa 100 grama na 50 grama za rezervisane poštanske pošiljke, se nije mogao prihvatiti imajući u vidu da je Republika Srbija kandidat za članstvo u Evropsku uniju, te je iz tih razloga neophodno usklađivanje i implementacija odredaba druge poštanske direktive odnosno Direktive 2002/39/EZ, koja predstavlja regulatorni okvir EU u ovoj oblasti iz 2002. godine, kako bi se načinili neophodni dalji koraci u procesu pridruživanja i stvaranju uslova za otvaranje pregovaračkih poglavlja koja obuhvataju oblast poštanskih usluga.

Predstavnici poštanskih operatera (YU-PD Express, DHL International, City Express, AKS, BEX), su u toku trajanja javne rasprave dostavljali svoje sugestije i predloge, koje su uglavnom bile slične, imajući u vidu slične probleme u radu sa kojima se većina poštanskih operatera sreće na poštanskom tržištu. Veći broj primedaba koje su bile tehnološke prirode su prihvaćene.

Naime, svi navedeni poštanski operateri, uključujući i ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, su ukazali na problem koji može nastati budućom primenom odredbe Predloga zakona kojom je definisano da korisnici sve pakete moraju operaterima dostavljati otvorene, kako ne bi došlo do ugrožavanja bezbednosti i zaposlenih i poštanske tehnologije i drugih pošiljaka, kao i do prenosa falsifikovane robe, imajući u vidu ogroman broj paketa koje ove operateri svakodnevno primaju i šalju, što bi izuzetno usporilo prenos istih i povećalo troškove prenosa. Ova primedba je prihvaćena i uneta je u tekst zakona.

Poštanski operateri su ukazali i na problem koji može nastati budućom primenom odredbe Predloga zakona kojom je definisano da u ime i za račun poštanskih operatera usluge ili pojedine faze ove usluge mogu obavljati isključivo drugi poštanski operateri, a ne druga lica, jer bi na taj način sva lica koja su do sada u ime i za račun navedenih poštanskih operatera obavljala određene usluge ili faze usluga, morala da dobiju potrebne dozvole čime bi se praktično plaćale duple naknade regulatornoj agenciji za prenos istih pošiljaka. I ova primedba je prihvaćena i uneta je u tekst zakona.

Dalje, poštanski operateri su ukazali i na odredbu Nacrta zakona u kojoj je predloženo da je u vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor ovlašćen da privremeno zabrani obavljanje delatnosti, zatvaranjem prostorija u kojoj se obavlja delatnost, pored ostalog, i u slučaju prijema i uručenja otkupnih, vrednosnih i pošiljaka sa ličnim uručenjem, bez izvršenog uvida i evidentiranja broja lične isprave korisnika. Kao razlog su naveli da postoji bojazan od velikog broja zloupotreba, pre svega od strane zaposlenih jer je veoma teško kontrolisati da li su zaposleni zahtevali i izvršili uvid u lične isprave korisnika poštanskih usluga ili ne. Ova primedba je takođe prihvaćena, imajući u vidu dato obrazloženje.

Nije mogao prihvatiti predlog većine poštanskih operatera da se nerezervisane poštanske usluge iz domena univerzalne poštanske usluge, svrstaju u ostale poštanske usluge. Ovo iz razloga što su nerezervisane poštanske usluge, usluge koje prevazilaze utvrđene limite po masi za rezervisane poštanske usluge, ali pripadaju univerzalnoj poštanskoj usluzi i kao takve se mogu obavljati samo na osnovu licence, a ne na osnovu odobrenja, na osnovu koga drugi poštanski operateri obavljaju poštanske usluge koje ne pripadaju univerzalnoj poštanskoj usluzi.

Pored navedenog, predstavnici poštanskih operatera su predlagali da regulatorna agencija daje saglasnost na opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, s obzirom da se isti objavljuju u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a da opšti uslovi za obavljanje komercijalnih poštanskih usluga budu izuzeti iz režima davanja saglasnosti na iste od strane Regulatorne agencije. Ovaj predlog nije mogao biti prihvaćen, imajući u vidu da su svi poštanski operateri dužni da donesu svoje opšte uslove koji moraju biti u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima, a potvrdu u vidu saglasnosti daje regulatorna agencija shodno svojim ovlašćenjima utvrđenim ovim zakonom.

10. KOJE ĆE MERE BITI PREDUZETE DA BI SE OSTVARILI RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA

Mere i aktivnosti koje će se sprovoditi u cilju sprovođenja Predloga zakona su:

1) Regulatorne mere i aktivnosti za sprovođenje zakonskih rešenja.

- Ministar nadležan za oblast poštanskih usluga doneće: podzakonske akte kojima će propisati minimalne uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge; uslove za održivost i unapređenje obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i uslove za pružanje univerzalne poštanske usluge osobama sa invaliditetom; posebne uslove za pružanje univerzalne poštanske usluge u slučaju vanredne situacije i ratnog stanja; uslove za otpočinjanje obavljanja poštanskih usluga; Plan izdavanja prigodnih poštanskih maraka i vrednosnica i motiva redovnih izdanja poštanskih maraka i vrednosnica; Postupak i način obavljanja stručnog nadzora; način formiranja komisije i postupak otvaranja i pregleda sadržine poštanskih pošiljaka koje sadrže predmete čije je slanje zabranjeno.

- Regulatorna agencija će doneti propise kojima će propisati: bliže uslove za obavljanje poštanskih usluga; parametre kvaliteta obavljanja poštanskih usluga; visinu i način plaćanja obaveza poštanskih operatora; tehničke uslove za kućne sandučiće; jedinstvene tarifne stavove za obavljanje univerzalne poštanske usluge; postupak i način pristupa mreži ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge; postupak i način vođenja odvojenog računovodstva i provere verodostojnosti, način obračuna neto troška ovlašćenog davaoca univerzalne poštanske usluge, obrasce za dozvole, obrazac legitimacije i način izdavanja legitimacije.

2) Institucionalno upravljačke mere

- Ministarstvo će preko inspektora za poštanske usluge vršiti nadzor nad primenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju poštanske usluge. Inspektori će u vršenju inspekcijskog nadzora neposredno sarađivati sa ovlašćenim licima iz regulatorne agencije, koja će vršiti stručni nadzor u pogledu kvaliteta obavljanja poštanskih usluga, vođenja odvojenog računovodstva, pristupa mreži, poštarine, itd. Inspektori će sarađivati pre svega sa tržišnom inspekcijom, imajući u vidu direktnu vezu između porasta obima poštanskih usluga i značajnog kontinuiranog rasta elektronske trgovine, ali i sa drugim nadležnim organima i organizacijama u suzbijanju pojava protivzakonitog ponašanja subjekata na tržištu, koji se odvijaju i kroz tokove poštanskog saobraćaja (npr. nedozvoljena trgovina). Imajući u vidu nespornu činjenicu širenja tržišta poštanskih usluga, koje karakteriše prisustvo sve većeg broja poštanskih operatora, a samim tim i većeg i raznovrsnijeg obima poštanskih usluga, potrebno je povećati postojeće administrativne kapacitete, kao i tehničku opremljenost za vršenje inspekcijskog nadzora.

- **Regulatorna agencija** će u sprovođenju zakona učestvovati putem vršenja stručnog nadzora, odnosno, stručnim sagledavanjem i ocenom kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge, pristupa mreži, politike cena, kao i utvrđivanjem pravila vođenja i verifikacije odvojenog računovodstva. Ukoliko, vršeći stručni nadzor, regulatorna agencija uoči određene nepravilnosti, blagovremeno će izveštavati ministarstvo, kako bi inspektori, preduzimali mere u okviru zakonom utvrđenih ovlašćenja. U tom smislu će regulatorna agencija sprovesti dodatno stručno usavršavanje i edukaciju zaposlenih, koji će u skladu sa ovim zakonom imati status lica ovlašćenih za vršenje stručnog nadzora, ali je potrebno i povećati

postojeće administrativne kapacitete, imajući u vidu planirano proširenje obima poslova koji se poveravaju regulatornoj agenciji. Pored navedenog, regulatorna agencija će putem medijacije, učestvovati u vansudskom rešavanju sporova, koji nastanu između korisnika poštanskih usluga i poštanskih operatora.

3) Neregulatorne mere

Nakon usvajanja Predloga zakona, ministarstvo nadležno za oblast poštanskog saobraćaja planira upoznavanje javnosti sa zakonom, kako u okviru svojih redovnih informativnih kampanja, tako i putem okruglih stolova, davanja pravnih mišljenja, kao i kroz druge vidove informisanja, kojima će se građanima Republike Srbije pružiti neophodne informacije o rešenjima koja predviđa zakon.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PREDLOGA ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa- Vlada

Obrađivač - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o poštanskim uslugama
The draft law on postal services

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Čl. 59. i 60. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Opšti rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Akt je predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije, Pregovaračka grupa 3 – Pravo poslovnog nastanjivanja i sloboda pružanja usluga - Poštanske usluge.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Član 56. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Predlog zakona o poštanskim uslugama je potpuno usaglašen sa direktivom Directive 97/67/EC i direktivom Directive 2002/39/EC, kao i sa većim delom odredaba treće odnosno poslednje poštanske direktive Directive 2008/06/ EC.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Predlog zakona o poštanskim uslugama u potpunosti je usklađen sa prve dve od ukupno tri poštanske direktive, dok je sa trećom poštanskom direktivom delimično usklađen iz sledećih razloga:

- 1) Odredbe treće poštanske direktive propisuju da poštanski regulator vrši nadzor nad sprovođenjem zakona o poštanskim uslugama odnosno da Inspekcija za poštanske usluge bude pozicionirana u nacionalnom regulatornom telu. Ove odredbe nisu mogle biti implementirane imajući u vidu da krovni zakon odnosno Zakon o državnoj upravi propisuje da se inspekcije mogu nalaziti u državnim organima, ali ne i u regulatornim telima;
- 2) Odredba treće poštanske direktive u vezi sa potpunom liberalizacijom odnosno potpunim ukidanjem rezervisane poštanske usluge nije primenjena, s obzirom da su ovu odredbu države članice uglavnom implementirale danom pristupanja države u Evropsku uniju, dok je veći broj država dobio mogućnost implementiranja ove odredbe nakon nekoliko godina od dana pristupanja.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Ukidanje rezervisanog servisa predviđeno je da bude realizovano sa danom pristupanja Evropskoj uniji, kojim bi se poštansko tržište Evropske unije inkorporiralo u jedinstveno poštansko tržište Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Postoje poštanske direktive EU čija se implementacija vrši, pa je s tim u vezi pripremljena i tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Prethodno navedeni izvori prava prevedeni su i obrađivani u procesu stručne redakture.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Propis nije preveden zvanično, već je sačinjen interni prevod u cilju pripreme tabele usklađenosti na engleskom jeziku.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Obezbeđeno je učešće eksperta Evropske unije u izradi tabele usklađenosti u okviru projekta PLAC (Policy&Legal Advice Center), a Nacrt zakona je upućen Evropskoj komisiji radi davanja mišljenja. S tim u vezi, u junu 2017. godine Evropska komisija je dostavila mišljenje sa kojim je predmetni tekst Predloga zakona u najvećem delu usklađen sa primedbama, odnosno od 19 preporuka prihvaćene su sve osim onih koje se odnose na rezervisani servis, ali je prihvaćena smernica da se ovo ekskluzivno pravo ukine danom pristupanja.

1. Naziv propisa Evropske unije :		2. „CELEX” oznaka EU propisa				
Directive 97/67/EC on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service, amended with Directive 2002/39/EC with regard to further opening to competition of Community postal services and amended with Directive 2008/6/EC with regard to full accomplishment of the internal market of postal services		31997L0067 32002L0039				
Direktiva 97/67 / EZ o zajedničkim pravilima za razvoj unutrašnjeg tržišta poštanskih usluga Zajednice i poboljšanje kvaliteta usluga, dopunjena Direktivom 2002/39 / EZ u vezi sa daljim otvaranjem konkurencije poštanskih usluga Zajednice i dopunjena Direktivom 2008/6 / EZ u vezi sa punim postizanjem unutrašnjeg tržišta poštanskih usluga		32008L0006				
3. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada		4. Datum izrade tabele:				
Obrađivač - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija		6. oktobar 2017. godine				
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog zakon o poštanskim uslugama - The draft law on postal services		6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2016-513.				
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Član 2.1 Dir. 97/67	Postal services [Član 2.1 Dir. 97/67]: services involving the clearance, sorting, transport and distribution of postal items;	Član 3.2	Postal service Član 3.2 Poštanska usluga je usluga koja podrazumeva svako postupanje davaoca poštanskih usluga sa poštanskim pošiljkama i obuhvata prijem, preradu, prevoz i uručenje poštanskih pošiljaka u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju. Poštanska usluga ne obuhvata prevoz pošiljaka kao samostalnu uslugu.	PU		
Član 2.1a Dir. 97/67	Postal service provider [Član 2.1a Dir. 97/67]: undertaking that provides one or more postal services;	Član 3.5	Postal operator Član 3.5 Poštanski operator odnosno davalac poštanskih usluga je privredni subjekt koji obavlja jednu ili više poštanskih usluga.	PU		
Član 2.2 Dir. 97/67	Postal network [Član 2.2 Dir. 97/67]: the system of organisation and resources of all kinds used by the US provider(s) for the purposes in particular of: - clearance of postal items covered by a USO from access points throughout the territory, - routing and handling of those items from the postal network access point to the distribution centre, - distribution to the addresses shown on items.	Član 3.41	Postal network of the public postal operator Član 3.41 Poštanska mreža javnog poštanskog operatora je sistem pristupnih tačaka i svih vrsta sredstava međusobno povezanih u jedinственu tehničko-tehnološku celinu, koju davalac univerzalne poštanske usluge koristi za obavljanje ove usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije.	PU		
Član 2.3 Dir. 97/67	Access points [Član 2.3 Dir. 97/67]: physical facilities, including letter boxes provided for the public either on the public highway or at the premises of the postal service provider(s), where postal items may be deposited with the postal network by senders.	Član 3.42	Postal network access points Član 3.42 Pristupne tačke poštanske mreže su prijemna mesta, uključujući i poštanske sandučiće i automate na javnim površinama ili u prostorijama poštanskog operatora, gde pošiljalac poštanskih usluga može predati poštansku pošiljku na dalju otpremu. Letter-box Član 3.43 Poštanski sandučić je sredstvo poštanske	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>Član 3.43</p> <p>Član 3.44</p> <p>Član 3.45</p>	<p>mreže koje se koristi za prijem neregistrovanih pismonosnih pošiljaka.</p> <p>Collective mailbox Član 3.44 Zbirni sandučić je sredstvo poštanske mreže koji se koristi za uručenje i preuzimanje - prijem poštanskih pošiljaka korisnika koji su udaljeni od naseljenih mesta, korisnika u tržnim centrima i sl.</p> <p>Home letter-box Član 3.45 Kućni sandučić je sandučić koji se koristi za uručenje neregistrovanih pismonosnih poštanskih pošiljaka.</p>			
<p>Član 2.4 Dir. 97/67</p>	<p>Clearance [Član 2.4 Dir. 97/67]: the operation of collecting postal items by a postal service provider;</p>	<p>Član 3.10</p> <p>Član 3.31</p>	<p>Clearance Član 3.10 Prijem poštanskih pošiljaka je postupak preuzimanja poštanskih pošiljaka radi uručjenja primaocu. Pošiljke se mogu primiti u pristupnim tačkama operatora ili na adresi pošiljaoca posredstvom zaposlenih kod poštanskog operatora, na način propisan odredbama ovog zakona i opštih uslova poštanskih operatora.</p> <p>Confirmation of clearance of postal item Član 3.31 Potvrda o prijemu pošiljke je dokument koji poštanski operator izdaje pošiljaocu prilikom prijema registrovanih poštanskih pošiljaka i služi kao dokaz da je pošiljka predata poštanskom operatoru na dalju otpremu.</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		Član 3.11	Sorting Član 3.11 Prerada poštanskih pošiljaka je tehnološki usklađen i optimizovan postupak razvrstavanja poštanskih pošiljaka u fazi prikupljanja pošiljaka i fazi otpreme istih, prema odredištima uručenja.			
		Član 3.13	Transport Član 3.13 Prevoz u smislu ovog zakona predstavlja prevoz poštanskih pošiljaka iz poštanskih pristupnih tačaka do sortirnih centara, između sortirnih centara i između sortirnih centara i pristupnih tačaka gde se obavljaju poštanske usluge.			
Član 2.5 Dir. 97/67	Distribution [Član 2.5 Dir. 97/67]: the process from sorting at the distribution centre to delivery of postal items to their addressees.	Član 3.14 Član 3.15	Distribution Član 3.14 Distribucija predstavlja poslovne procese poštanskog operatora od prerade u preradnim centrima do uručenja poštanske pošiljke. Delivery of postal items Član 3.15 Uručenje poštanskih pošiljaka obuhvata isporuku poštanskih pošiljaka u poslovnim prostorijama davalaca poštanskih usluga ili dostavljanje pošiljaka na naznačenu adresu primaoca ili putem kućnih, zbirnih sandučića ili automata.	PU		
	Postal item [Član 2.6 Dir. 97/67]: an item addressed in the final form in which it is to be carried by a postal service provider. In	Član 3.17	Postal item Član 3.17 Poštanska pošiljka je pošiljka adresovana od strane pošiljaoca na način da se nesporno može	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>addition to items of correspondence, such items also include for instance books, catalogues, newspapers, periodicals and postal parcels containing merchandise with or without commercial value.</p>	<p>Član 3.19</p>	<p>utvrditi primalac, a za tačnost adresnih podataka odgovoran je pošiljalac. Pored korespondencije, ove pošiljke uključuju i knjige, kataloge, novine, časopise, kao i pakete koji sadrže robu sa ili bez označene vrednosti.</p> <p>Postal parcel Član 3.19 Paket je registrovana poštanska pošiljka, sa ili bez označene vrednosti, pakovana na propisan način, koja sadrži robu i druge predmete i koja na omotu ili dokumentu koji je prati sadrži opis sadržine i masu.</p>			
<p>Član 2.7 Dir. 97/67</p>	<p>Item of correspondence [Član 2.7 Dir. 97/67]: a communication in written form on any kind of physical medium to be conveyed and delivered at the address indicated by the sender on the item itself or on its wrapping. Books, catalogues, newspapers and periodicals shall not be regarded as items of correspondence;</p>	<p>Član 3.16 Član 3.20</p>	<p>Item of correspondence Član 3.16 Korespondencija je prepiska u pisanoj formi na bilo kojoj vrsti fizičkog medijuma koja se uručuje na adresi, koju je pošiljalac označio na samoj pošiljci ili na njenom omotu. Knjige, katalogi, novine i časopisi se ne smatraju korespondencijom.</p> <p>Item of the fastest degree of transmission Član 3.20 Pošiljka najbrže kategorije je pošiljka prve stope mase koju davalac univerzalne poštanske usluge otprema najbržim putem do odredišta i ima prednost u odnosu na druge pošiljke. U slučaju da davalac univerzalne poštanske usluge ima samo jedan način postupanja sa svim poštanskim pošiljkama, on se smatra najbržim.</p> <p>Secogram Član 3.22</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>Član 3.22</p> <p>Član 3.23</p>	<p>Sekogram je otvorena pismonosna pošiljka koja sadrži štampane stvari i korespondenciju prilagođenu slepim i slabovidim licima.</p> <p>Printed matters Član 3.23</p> <p>Štampane stvari su pošiljke koje sadrže knjige, publikacije, novine, časopise, kataloge, brošure i druge štampane sadržaje i odštampane su na papiru, kartonu ili drugom sličnom materijalu.</p>			
<p>Član 2.8 Dir. 97/67, repealed by Third Directive</p>	<p>Direct mail [Član 2.8 Dir. 97/67, repealed by Third Dir.]: a communication consisting solely of advertising, marketing or publicity material and comprising an identical message, except for the addressee's name, address and identifying number as well as other modifications which do not alter the nature of the message, which is sent to a significant number of addressees, to be conveyed and delivered at the address indicated by the sender on the item itself or on its wrapping. The national regulatory authority shall interpret the term 'significant number of addressees` within each Member State and shall publish an appropriate definition. Bills, invoices, financial statements and other non-</p>	<p>Član 3.24</p>	<p>Direct mail Član 3.24</p> <p>Direktna pošta je poštanska pošiljka koja se sastoji od reklamnih, marketinških i oglasnih materijala istovetnog sadržaja, izuzev imena primaoca i adrese, i koja se šalje velikom broju primalaca. Računi, fakture, finansijski izveštaji i druge neidentične poruke se ne smatraju direktnom poštom. Direktna pošta je poštanska pošiljka u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju. Direktna pošta koja se šalje u istoj pošiljci, odnosno istom omotu sa drugom vrstom pošiljke, ne smatra se direktnom poštom u smislu ovog zakona.</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>identical messages shall not be regarded as direct mail. A communication combining direct mail with other items within the same wrapping shall not be regarded as direct mail. Direct mail shall include cross-border as well as domestic direct mail;]</p> <p>Directive 97/67/EC in this article is repealed by Directive 2008/06/EC.</p> <p>Directive 2008/06/EC:</p> <p>(17) Direct mail consisting solely of advertising, marketing or publicity material and comprising an identical message, except for addressee' s name, address and identifying number, may be considered as an item of correspondence.</p>					
<p>Član 2.9 Dir. 97/67</p>	<p>Registered item [Član 2.9 Dir. 97/67]: a service providing a flat-rate guarantee against risks of loss, theft or damage and supplying the sender, where appropriate upon request, with proof of the handing in of the postal item and/or of its delivery to the addressee;</p>	<p>Član 41.</p>	<p>Recommended postal item Član 41. Preporučena poštanska pošiljka je registrovana poštanska pošiljka za koju korisnik usluge može da dobije, na svoj zahtev, dokaz o uručenju.</p>	<p>PU</p>		
<p>Član 2.10 Dir. 97/67</p>	<p>Insured item [Član 2.10 Dir. 97/67]: a service insuring the postal item up to the value declared by the sender in the event of loss, theft or damage;</p>	<p>Član 41.</p>	<p>Insured postal item Član 41. Vrednosna poštanska pošiljka je registrovana poštanska pošiljka osigurana za slučaj gubitka, oštećenja ili umanjena</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			sadržaja pošiljke, do visine vrednosti koju je naveo pošiljalac.			
Član 2.11 Dir. 97/67	Cross-border mail [Član 2.11 Dir. 97/67]: mail from or to another Member State or from or to a third country;	Član 3.27	Cross-border mail Član 3.27 Međunarodna poštanska pošiljka je poštanska pošiljka upućena u drugu ili iz druge države.	PU		
Član 2.14 Dir. 97/67	Authorisations [Član 2.14 Dir. 97/67]: any permission setting out rights and obligations specific to the postal sector and allowing undertakings to provide postal services and, where applicable, to establish and/or operate their networks for the provision of such services, in the form of a general authorisation or individual licence as defined below: - ‘general authorisation’ : an authorisation, regardless of whether it is regulated by a "class licence" or under general law and regardless of whether such regulation requires registration or declaration procedures, which does not require the postal service provider concerned to obtain an explicit decision by the NRA before exercising the rights stemming from the authorisation, - ‘individual licence’ : an authorisation which is granted by a NRA and which gives a postal service provider specific rights, or which subjects that undertaking's operations to specific obligations supplementing the general authorisation where applicable, where the postal service provider is not entitled to exercise the rights concerned until it has	Član 3.38 Član 3.40 Član 3.39	Special License Član 3.38 Posebna licenca je dozvola koja se izdaje javnom poštanskom operatoru za obavljanje univerzalne poštanske usluge. Authorisation Član 3.40 Odobrenje je dozvola koja se izdaje poštanskom operatoru za obavljanje ostalih poštanskih usluga. License Član 3.39 Licenca je dozvola koja se izdaje poštanskom operatoru za obavljanje univerzalne poštanske usluge, osim rezervisanih poštanskih usluga.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	received the decision by the NRA;					
Član 2.15 Dir. 97/67	Terminal dues [Član 2.15 Dir. 97/67]: remuneration of US providers for the distribution of incoming cross-border mail comprising postal items from another Member State or from a third country;	Član 3.34	Terminal dues Član 3.34 Terminalni troškovi predstavljaju nadoknadu davaocima univerzalne poštanske usluge za dalju otpremu dolaznih međunarodnih poštanskih pošiljaka.	PU		
Član 2.17 Dir. 97/67	User [Član 2.17 Dir. 97/67]: any natural or legal person benefiting from postal service provision as a sender or an addressee;	Član 3.3	User Član 3.3 Korisnik poštanskih usluga (u daljem tekstu: korisnik) je fizičko ili pravno lice koje koristi poštanske usluge, kao pošiljalac ili primalac poštanske pošiljke.	PU		
Član 2.18 Dir. 97/67	NRA [Član 2.18 Dir. 97/67]: the body or bodies, in each Member State, to which the Member State entrusts, <i>inter alia</i> , the regulatory functions falling within the scope of this Directive;	Član 3.9	NRA Član 3.9 Nacionalno regulatorno telo je nezavisno regulatorno telo sa funkcijom regulisanja tržišta poštanskih usluga u Republici Srbiji.	PU		
Član 2.19 Dir. 97/67	Essential requirements [Član 2.19 Dir. 97/67]: general non-economic reasons which can induce a Member State to impose conditions on the supply of postal services. These reasons are the confidentiality of correspondence, security of the network as regards the transport of dangerous goods, respect for the terms and conditions of employment, social security schemes, laid down by law, regulation or administrative provision and/or by collective agreement negotiated between national social partners, in accordance with Community and national law and, where justified, data	Član 63.4 Član 42.2 Član 47.4	Član 63.4 Ministar propisuje bliže uslove iz stava 2. i 3. ovog člana, za otpočinjanje obavljanja delatnosti poštanskih usluga, a koji moraju biti u saglasnosti sa važećim propisima kojima se uređuju radni odnosi, zaštita životne sredine i prevoz opasnih materija. Član 42.2 Poštanski operator može da izvrši uvid u sadržinu pošiljke na prijemu, pre njenog zatvaranja, a pošiljalac je dužan da omogući uvid, osim u pošiljke čija je sadržina pisano saopštenje.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	protection, environmental protection and regional planning. Data protection may include personal data protection, the confidentiality of information transmitted or stored and protection of privacy;		<p>Član 47.4 Podatke iz stava 1. ovog člana poštanski operator je dužan da čuva najmanje dve godine, na način propisan posebnim zakonom kojim je uređena zaštita ličnih podataka.</p>			
Član 2.20 Dir. 97/67	<p>Services provided at single piece tariff [Član 2.20 Dir. 97/67]: postal services for which the tariff is set in the general terms and conditions of US provider(s) for individual postal items;</p>	<p>Član 3.29 Član 3.28 Član 3.30</p>	<p>Price list of postal services Član 3.29 Cenovnik poštanskih usluga je popis cena poštanskih usluga prema kojima davalac poštanskih usluga naplaćuje usluge.</p> <p>Tariff categories Član 3.28 Tarifni stav je unapred određena kategorija poštanskih pošiljaka za koje poštanski operator utvrđuje cenu.</p> <p>Postage Član 3.30 Poštarina je cena koju korisnik plaća za izvršenje poštanske usluge.</p>	PU		
		Član 3.32	<p>Postage stamps Član 3.32 Poštanske marke su vrednosnice kojima se unapred vrši plaćanje poštanskih usluga.</p> <p>Personalized postage stamp Član 3.33: Personalizovana poštanska marka je marka koju javni poštanski operator na zahtev pravnih i fizičkih lica štampa na posebnom papiru, sa nominalnom vrednošću za pismo mase do 20 grama, sa motivom po ličnom izboru korisnika – naručioca marke, sadrži</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			naziv zemlje i koristi se za plaćanje poštarine u unutrašnjem poštanskom saobraćaju.			
rec. 17 Dir. 2008/6	Transport [rec. 17 Dir. 2008/6] Transport alone should not be considered as a postal service.	Član 3.2	Transport Član 3.2 Poštanska usluga ne obuhvata prevoz pošiljaka kao samostalnu uslugu.	PU		
		Član 3.26 Član 3.37 Član 3.36	Hybrid mail Član 3.26 Hibridna pošta je poštanska pošiljka koju formira i distribuira poštanski operator na osnovu podataka koje je dostavio pošiljalac elektronskim putem. Identification sign Član 3.37 Identifikacioni znak je grafički simbol odnosno logo koji na jedinstven način identifikuje određenog poštanskog operatora. General conditions for providing postal services Član 3.36 Opšti uslovi za obavljanje poštanskih usluga predstavljaju akt poštanskog operatora donet na osnovu zakona i podzakonskih akata. Consolidators Član 3.8 Konsolidator je lice koje nije davalac poštanskih usluga i koji na osnovu zaključenog ugovora o prikupljanju poštanskih pošiljaka od pošiljaoca prikuplja poštanske pošiljke i predaje ih poštanskom operatoru na dalju otpremu i uručenje primaocu. Address [Član 3.4]			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Adresa je skup oznaka na poštanskoj pošiljci koje označavaju primaoca i mesto uručenja poštanske pošiljke, a poštanski adresni kod je niz karaktera koji jednoznačno određuje deo ulice kome pripada adresa pošiljaoca ili primaoca i koji je jedinstven za teritoriju Republike Srbije.</p>			
			<p>Bulk mail Član 3.25: Masovne pošiljke su poštanske pošiljke koje su predate od jednog fizičkog ili pravnog lica za slanje na veliki broj adresa u jednoj otpremi, o čemu pošiljalac zaključuje ugovor sa poštanskim operatorom.</p> <p>Postal money order Član 3.21 Poštanska uputnica je registrovana poštanska pošiljka koja se prenosi poštanskom mrežom ili elektronskim putem, a služi kao osnov za isplatu novčanog iznosa primaocu.</p> <p>Unrecorded / recorded postal items [Član 41] Neregistrovane/registrovane poštanske pošiljke Poštanske pošiljke u smislu ovog zakona su neregistrovane poštanske pošiljke i registrovane poštanske pošiljke. Neregistrovana poštanska pošiljka je poštanska pošiljka za koju poštanski operator prilikom prijema ne izdaje potvrdu o prijemu. Registrovane poštanske pošiljke su poštanske pošiljke za koje poštanski operator izdaje pošiljaocu potvrdu o prijemu, vodi posebnu</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>evidenciju i primaocu se uručuju uz potpis. Registrovane poštanske pošiljke mogu biti:</p> <p>1) preporučena poštanska pošiljka je registrovana poštanska pošiljka za koju korisnik usluge može da dobije, na svoj zahtev, dokaz o uručanju;</p> <p>2) vrednosna poštanska pošiljka je registrovana poštanska pošiljka osigurana za slučaj gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja pošiljke, do visine vrednosti koju je naveo pošiljalac;</p> <p>3) otkupna pošiljka je vrednosna poštanska pošiljka pri čijem uručanju se od primaoca preuzima iznos novca koji je na pošiljci naveo pošiljalac i koji poštanski operator dostavlja pošiljaocu na tekući račun, na naznačenu adresu ili se isplaćuje u prostorijama poštanskog operatora.</p>			
<p>Čl. 3.1 - 3.2 Dir. 97/67</p>	<p>Notion [Čl. 3.1- 3.2 Dir. 97/67]: Member States shall ensure that users enjoy the right to a US involving the permanent provision of a postal service of specified quality at all points in their territory at affordable prices for all users.</p> <p>To this end, Member States shall take steps to ensure that the density of the points of contact and of the access points takes account of the needs of users.</p>	<p>Član 18.</p> <p>Član 19.</p>	<p>Član 18.1 Univerzalna poštanska usluga je usluga od opšteg interesa i predstavlja skup poštanskih usluga koje se obavljaju u kontinuitetu na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, u okviru propisanog kvaliteta, po pristupačnim cenama i pod jednakim uslovima za sve korisnike, bez diskriminacije.</p> <p>Član 19. Javni poštanski operator je dužan da obezbedi propisanu gustinu pristupnih tačaka u cilju obezbeđenja uslova za unapređenje i održivost pružanja univerzalne poštanske usluge, u</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
<p>Član 3.3 Dir. 97/67</p> <p>Član 4.1 Dir. 97/67</p>	<p>Responsibility [Član 3.3 Dir. 97/67]: Member States shall take steps to ensure that...</p> <p>[Član 4.1 Dir. 97/67] Each Member State shall ensure that the provision of the US is guaranteed and shall notify the Commission of the steps it has taken to fulfil this obligation. The Committee referred to in Article 21 shall be informed of the measures established by Member States to ensure the provision of the US.</p>		<p>skladu sa potrebama korisnika. Javni poštanski operator je dužan da korisnicima sa invaliditetom omogući dostupnost poštanskih usluga u smislu prilagođenog pristupa odnosno ulaza u objekte poštanske mreže, kao i da prilagodi poštanske terminale osobama sa invaliditetom. Ministar propisuje uslove za unapređenje i održivost obavljanja univerzalne poštanske usluge i bliže uslove za pružanje univerzalne poštanske usluge korisnicima sa invaliditetom, tako da se svim korisnicima poštanskih usluga omogući ravnopravan pristup mreži javnog poštanskog operatora. U obavljanju univerzalne poštanske usluge, javni poštanski operator je dužan da u slučaju štrajka obezbedi minimum procesa rada u cilju obezbeđivanja opšteg interesa građana u korišćenju univerzalne poštanske usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i način organizovanja štrajka. Ministar propisuje posebne uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge u slučaju vanredne situacije i ratnog stanja.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
<p>Čl. 3.3-3.6 Dir. 97/67]:</p>	<p>Minimum scope [Član 3.3-3.6 Dir. 97/67]: Member States shall take steps to ensure that the US is guaranteed not less than 5 working days a week, save in circumstances or geographical conditions deemed exceptional, and that it includes as a minimum:</p> <p>— one clearance, — one delivery to the home or premises of every natural or legal person or, by way of derogation, under conditions at the discretion of the NRA, one delivery to appropriate installations.</p> <p>Any exception or derogation granted by a NRA in accordance with this paragraph must be communicated to the Commission and to all NRAs.</p> <p>US shall include the following minimum facilities:</p> <ul style="list-style-type: none"> - the clearance, sorting, transport and distribution of postal items up to 2 kilograms, - the clearance, sorting, transport and distribution of postal packages up to 10 kilograms, - services for registered items and insured items. <p>The NRAs may increase the weight limit of US</p>	<p>Član 21.</p>	<p>Član 21. Prijem i uručenje poštanskih pošiljaka u okviru univerzalne poštanske usluge obavlja se najmanje pet dana u nedelji, osim u dane državnih i verskih praznika, više sile i ugroženosti zdravlja i sigurnosti zaposlenih kod poštanskih operatora. Davalac univerzalne poštanske usluge dužan je da najmanje pet dana u nedelji obezbedi dostupnost univerzalne poštanske usluge i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uz minimalno jedan prijem poštanske pošiljke, osim u posebnim okolnostima i geografskim uslovima, kada se garantuje najmanje jedan prijem nedeljno unapred određenim radnim danom, 2) jedno uručenje poštanske pošiljke na adresi primaoca, osim u posebnim okolnostima i geografskim uslovima, kada se garantuje najmanje jedno uručenje nedeljno unapred određenim radnim danom, 3) postavljanjem poštanskih sandučića, zbirnih sandučića i automata, a u skladu sa propisanom gustom pristupnih tačaka. <p>Agencija bliže uređuje uslove iz stava 2. ovog člana aktom iz člana 8. ovog zakona. Obavljanje pojedinih usluga koje pripadaju univerzalnoj poštanskoj usluzi može se prekinuti ili obustaviti u cilju zaštite opšteg interesa, javnog morala, javne bezbednosti,</p>	<p>DU</p>	<p>Navedeni akt je u ovom delu delimično usklađen jer smatramo je neophodno da poštanska uputnica u narednom periodu i dalje bude u okviru univerzalne poštanske usluge, s obzirom na potrebe građana RS.</p> <p>The Act is in this part of the partially compliant because we believe it is necessary that postal money order in the next period to be within the scope of the universal postal service, given the needs of the citizens of RS.</p>	<p>Odstupanja / izuzeci u uručanju u roku od pet dana u ruralnim / slabo naseljenim oblastima biće saopšteni Komisiji / regulatornoj agenciji nakon pristupanja</p> <p>The derogations/exceptions to 5 days delivery in rural/sparsely populated areas shall be communicated to Commission/NRAs upon accession</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>coverage for postal parcels to any weight not exceeding 20 kilograms and may lay down special arrangements for the door-to-door delivery of such parcels.</p> <p>Notwithstanding the weight limit of US coverage for postal parcels established by a given MS, MSs shall ensure that postal parcels received from other MSs and weighing up to 20 kilograms are delivered within their territory.</p> <p>The minimum and maximum dimensions for</p>	<p>Član 18.3</p>	<p>krivične istrage, javne politike i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.</p> <p>Član 18.3 Univerzalna poštanska usluga je usluga od opšteg interesa i predstavlja skup poštanskih usluga koje se obavljaju u kontinuitetu na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, u okviru propisanog kvaliteta, po pristupačnim cenama i pod jednakim uslovima za sve korisnike, bez diskriminacije.</p> <p>Za obavljanje usluga iz stava 1. ovog člana, ovlašćuje se Javno preduzeće „Pošta Srbije”, Beograd.</p> <p>Univerzalna poštanska usluga obuhvata prijem, preradu, prevoz i uručenje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pismonosnih pošiljaka mase do dva kilograma; 2) pismena u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku, bez obzira na limite; 3) prijem paketa mase do 10 kg u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju; 4) uručenje paketa mase do 20 kg u međunarodnom poštanskom saobraćaju; 5) sekograma mase do 7 kg bez naplate poštarine u unutrašnjem saobraćaju. <p>Pored pošiljaka iz stava 3. ovog člana, univerzalna poštanska usluga u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju obuhvata i prijem, prenos i isplatu poštanske uputnice.</p>			<p>Uputnice neće više biti deo rezervisanog servisa nakon pristupanja</p> <p>Upon accession, the „postal money orders” shall no longer be reserved;</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	the postal items in question shall be those as laid down in the relevant provisions adopted by the UPU.		Najmanje i najveće dimenzije pošiljaka u međunarodnom saobraćaju moraju biti u skladu sa važećim aktima Svetskog poštanskog saveza. Bliže uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge iz stava 1. ovog člana, kao i minimum radnog vremena javnog poštanskog operatora propisuje Ministar.			
Član 4.2 Dir. 97/67	<p>Designation [Član 4.2 Dir. 97/67]: Member States may designate one or more undertakings as US providers in order that the whole of the national territory can be covered. Member States may designate different undertakings to provide different elements of US and/or to cover different parts of the national territory. When they do so, they shall determine in accordance with Community law the obligations and rights assigned to them and shall publish these obligations and rights. In particular, Member States shall take measures to ensure that the conditions under which USs are entrusted are based on the principles of transparency, non-discrimination and proportionality, thereby guaranteeing the continuity of the US provision, by taking into account the important role it plays in social and territorial cohesion.</p> <p>Member States shall notify the Commission of the identity of the US provider(s) they designate. The designation of a US provider shall be subject to a periodic review and be</p>	<p>Član 18.2</p> <p>Član 22.</p>	<p>Član 18.2 Za obavljanje usluga iz stava 1. ovog člana, ovlašćuje se Javno preduzeće „Pošta Srbije”, Beograd.</p> <p>Član 22. Agencija je obavezna da prati rad javnog poštanskog operatora. Svi davaoci univerzalne poštanske usluge su dužni da najmanje jednom godišnje Agenciji dostave izveštaje o svom poslovanju, u cilju analize i unapređenja obavljanja univerzalne poštanske usluge. Javni poštanski operator godišnje obavlja ispitivanje o dostignutom nivou realizacije univerzalne poštanske usluge, merenjem kvaliteta obavljanja univerzalne usluge na osnovu utvrđenih kriterijuma, angažovanjem organizacije nezavisne od davalaca univerzalne poštanske usluge. Ukoliko Agencija na nesporan način utvrdi da davaoci univerzalne poštanske usluge ne</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>examined against the conditions and principles set out in this Article.</p> <p>However, Member States shall ensure that the duration of this designation provides a sufficient period for return on investments</p>	<p>Član 64.</p>	<p>obavljaju poštanske usluge u skladu sa parametrima utvrđenim aktom iz člana 15. bez odlaganja će o tome obavestiti nadležno ministarstvo.</p> <p>Član 64. Agencija izdaje sledeće vrste dozvola:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posebnu licencu; 2. Licencu; 3. Odobrenje. <p>Univerzalnu poštansku uslugu obavlja javni poštanski operator na osnovu posebne licence. Univerzalnu poštansku uslugu, osim rezervisane, drugi poštanski operator obavlja na osnovu licence. Ostale poštanske usluge poštanski operator obavlja na osnovu odobrenja.</p> <p>Posebna licenca Član 65.</p> <p>Posebna licenca mora da sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. podatke o javnom poštanskom operatoru ; 2. identifikacioni znak; 3. specifikaciju poštanskih usluga koje se pružaju u unutrašnjem poštanskom saobraćaju na osnovu posebne licence; 4. specifikaciju poštanskih usluga koje se pružaju u međunarodnom 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		Član 65.	<p>poštanskom saobraćaju na osnovu posebne licence;</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. područje na kojem se obavljaju poštanske usluge; 6. period važenja posebne licence; 7. prava i obaveze u obavljanju univerzalne poštanske usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije. <p>U zahtevu za dodelu posebne licence podnosilac navodi: specifikaciju poštanskih usluga za koje traži dozvolu, teritoriju na kojoj će obavljati navedene usluge, vremenski period za koji se traži dozvola, kao i datum početka obavljanja poštanskih usluga.</p> <p>Uz zahtev podnosilac prilaže dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje univerzalne poštanske usluge na celokupnoj teritoriji Republike Srbije, opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga i cenovnik poštanskih usluga.</p> <p>Posebna licenca se izdaje na period od petnaest godina.</p> <p>Licenca Član 66.</p> <p>Licenca mora da sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. podatke o imaocu licence; 2. specifikaciju poštanskih usluga koje se pružaju na osnovu licence; 3. područje na kojem se obavljaju poštanske usluge; 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		Član 66.	<p>4. period važenja licence;</p> <p>5. prava i obaveze imaoca licence u obavljanju poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge.</p> <p>U zahtevu za dodelu licence podnosilac navodi: specifikaciju poštanskih usluga za koje traži dozvolu, teritoriju na kojoj će obavljati navedene usluge, vremenski period za koji se traži dozvola, kao i datum početka obavljanja poštanskih usluga.</p> <p>Uz zahtev podnosilac prilaže dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje univerzalne poštanske usluge, opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga i cenovnik poštanskih usluga.</p> <p>Licenca se izdaje na period od deset godina.</p> <p>Odobrenje Član 67. Odobrenje mora da sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. naziv i sedište, odnosno ime i adresu imaoca odobrenja; 2. specifikaciju i vrste poštanskih usluga koje će se obavljati; 3. područje na kojem se obavljaju poštanske usluge; 4. period važenja odobrenja. <p>U zahtevu za dodelu odobrenja podnosilac navodi: specifikaciju i vrste poštanskih usluga</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>za koje traži dozvolu, teritoriju na kojoj će obavljati navedene usluge, vremenski period za koji se traži dozvola, kao i datum početka obavljanja poštanskih usluga.</p> <p>Uz zahtev podnosilac prilaže dokaz o ispunjenosti uslova za obavljanje poštanskih usluga na celokupnoj teritoriji ili delu teritorije Republike Srbije, opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga i cenovnik poštanskih usluga.</p> <p>Odobrenje se izdaje na period od jedne do deset godina, a u skladu sa podnetim zahtevom.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Član 6. .Dir. 97/67	<p>Information to users/postal service providers [Član 6 Dir. 97/67]: Member States shall take steps to ensure that users and postal service providers are regularly given sufficiently detailed and up to-date information by the US provider(s) regarding the particular features of the US offered, with special reference to the general conditions of access to these services as well as to prices and quality standard levels. This information shall be published in an appropriate manner. Member States shall notify the Commission, of how the information to be published in accordance with the first paragraph is to be made available.</p>	Član 23.	<p>Član 23. Agencija na svojoj internet stranici objavljuje informacije o uslovima koji se tiču obavljanja poštanskih usluga, vrstama usluga, njihovim karakteristikama, poštarinama i propisanim parametrima kvaliteta.</p>	PU		
Član 7.1 Dir. 97/67	<p>No exclusive/special rights [Član 7.1 Dir. 97/67] Member States shall not grant or maintain in force exclusive or special rights for the establishment and provision of postal services.</p>	Član 20. Član 24.	<p>Član 20. Pravo na korišćenje naziva ili reči „pošta” na bilo kom jeziku ili pismu u nazivu ili poslovanju ima isključivo javni poštanski operator. Pravo na korišćenje naziva ili reči „pošta” na bilo kom jeziku ili pismu ima i pravno lice u kome javni poštanski operator ima akcije, odnosno udele.</p> <p>Član 24. Rezervisane poštanske usluge su deo univerzalne poštanske usluge poverene javnom poštanskom operatoru i obuhvataju: 1) prijem i/ili preradu i/ili prevoz i/ili uručenje pismonosnih</p>	NU	<p>Akt je u ovom delu neuskladen imajući u vidu da i dalje postoji potreba za finansiranjem pružanja univerzalne poštanske usluge putem rezervisanog servisa.</p> <p>The act is in this part is not harmonized bearing in mind that there is still a need for funding of providing of universal</p>	Incompatible: subject to Član 110 (applies until accession)

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>poštanskih pošiljaka mase do 50 grama;</p> <p>2) prijem i/ili preradu i/ili prevoz i/ili uručenje pismena u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku, kao preporučenih poštanskih pošiljaka, bez obzira na limite;</p> <p>3) prijem i/ili prenos i/ili isplatu poštanskih uputnica.</p> <p>Poštanske usluge iz stava 1. tačka 1) ovog člana ne smatraju se rezervisanim poštanskim uslugama, ako im je cena jednaka ili viša od iznosa koji je dva i po puta veći od cene pismonosne pošiljke najbrže kategorije prema važećem cenovniku ovlašćenog poštanskog operatora, davaoca univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Javni poštanski operator je ovlašćen da rezervisane poštanske usluge iz stava 1. ovog člana obavlja kako u unutrašnjem tako i međunarodnom poštanskom saobraćaju.</p> <p>Član 109. Odredbe člana 20. ovog zakona, primenjivaće se do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji. Odredbe člana 24. ovog zakona, primenjivaće se do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, osim tačke 2) stava 1. istog člana.</p>		postal services through the reserved services.	<p>Sva nekompatibilna isključiva prava biće uklonjena nakon pristupanja.</p> <p>All incompatible exclusive rights will be removed upon accession.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		Član 109.	<p>Odredbe člana 32. stav 3. ovog zakona, primenjivaće se i posle pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.</p> <p>Odredbe člana 36. stav 4. ovog zakona, primenjivaće se do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.</p>			
<p>Član 7. Dir. 97/67;</p> <p>Član 7.2 Dir. 97/67;</p> <p>Čl. 7.3-7.4 Dir. 97/67;</p>	<p>Financing means [Član 7. Dir. 97/67] Member States may finance the provision of US in accordance with one or more of the means provided for in par. 2, 3 and 4, or in accordance with any other means compatible with the Treaty.</p> <p>Public procurement [Član 7.2 Dir. 97/67] Member States may ensure the provision of US by procuring such services in accordance with applicable public procurement rules and regulations, including, as provided for in Directive 2004/18/EC, competitive dialogue or negotiated procedures with or without publication of a contract notice.</p> <p>Public funds/compensation fund [Čl. 7.3-7.4 Dir. 97/67] 3. Where a Member State determines that the USO, as provided for in this Directive, entail a net cost, calculated taking into account Annex I, and represent an unfair financial burden on the US(s), it may introduce: (a) a mechanism to compensate the</p>	<p>Član 35.2</p> <p>Član 36.</p>	<p>Član 35.2 Troškovi nastali pri obavljanju univerzalne poštanske usluge od strane javnog poštanskog operatora, podmiruju se, prvenstveno od prihoda nastalih obavljanjem rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga.</p> <p>Odvojeno računovodstvo Član 36. Poštanski operator koji pored poštanskih usluga obavlja jednu ili više drugih delatnosti dužan je da vodi odvojeno računovodstvo za obavljanje poštanskih usluga. Davalac univerzalne poštanske usluge je dužan da računovodstveno odvoji prihode i troškove ostvarene od univerzalne poštanske usluge, od prihoda i troškova ostvarenih od ostalih poštanskih usluga, prema vrstama usluga. Javni poštanski operator je u obavezi da svojim internim obračunom obezbedi alokaciju troškova svih usluga, kako bi se omogućio pregled prihoda po vrstama poštanskih usluga, po fazama obavljanja poštanskih usluga i po jedinici poštanske usluge. Takvo</p>	DU	<p>Akt je u ovom delu delimično usklađen imajući u vidu da smatramo da se još uvek nisu stekli uslovi za formiranje kompenzacionog fonda.</p> <p>The act is in this part of partially harmonized given that we consider that there are still no conditions for the formation of a compensation fund.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>undertaking(s) concerned from public funds; or</p> <p>b) a mechanism for the sharing of the net cost of the USO between providers of services and/or users.</p> <p>4. A compensation fund may be funded by service providers and/or users' fees, and is administered for this purpose by a body independent of the beneficiary or beneficiaries. Member States may make the granting of authorisations to service providers under Article 9(2) subject to an obligation to make a financial contribution to that fund or to comply with USOs. The USOs of the US provider(s) set out in Article 3 may be financed in this manner.</p> <p>Member States shall ensure that the principles of transparency, non-discrimination and proportionality are respected in establishing the compensation fund and when fixing the level of the financial contributions referred to in paragraphs 3 and 4. Decisions taken in accordance with paragraphs 3 and 4 shall be based on objective and verifiable criteria and be made public.</p>		<p>računovodstveno razdvajanje na osnovu dosledno primenjenih i objektivno utemeljenih načela troškovnog računovodstva služi kao izvor podataka za davanje saglasnosti na poštarine univerzalne poštanske usluge, osim rezervisanih, i obračun neto troška univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Javni poštanski operator dužan je da prihode od rezervisanih poštanskih usluga računovodstveno odvoji od prihoda ostvarenih od nerezervisanih poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Troškovi koji se mogu direktno pripisati pojedinačnoj usluzi se pripisuju toj usluzi. Zajednički troškovi, odnosno troškovi koji ne mogu direktno da se pripisu pojedinačnim uslugama, raspoređuju se, kada je to moguće, na osnovu direktne analize nastanka tih troškova.</p> <p>Ako direktna analiza nije moguća, kategorije zajedničkih troškova dele se na osnovu indirektnog povezivanja sa drugim kategorijama troškova koje je moguće utvrditi, pri čemu se indirektna povezanost temelji na sličnim troškovnim strukturama.</p> <p>Kada ni direktne ni indirektno mere utvrđivanja troškova ne mogu da se sprovedu, određena kategorija troškova će biti utvrđena na osnovu opšteg pokazatelja određenog i izračunatog posebno za svaku pojedinačnu uslugu.</p> <p>Zajednički troškovi koji su neophodni za</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>obavljanje univerzalne poštanske usluge i ostalih poštanskih usluga biće odgovarajuće raspodeljeni kada univerzalna poštanska usluga i ostale poštanske usluge koriste iste izvore troškova.</p> <p>Javni poštanski operator ne može da koristi prihode od rezervisanih poštanskih usluga za subvencionisanje ostalih poštanskih usluga ili drugih poslovnih aktivnosti, osim za troškove nastale obavljanjem univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Agencija bliže uređuje način vođenja odvojenog računovodstva i provere verodostojnosti.</p> <p>Agencija je dužna da jednom godišnje objavljuje izveštaje o usklađenosti vođenja računovodstvenog razdvajanja od strane javnog poštanskog operatora, u skladu sa ovim zakonom i aktom iz stava 11. ovog člana.</p> <p>Neto trošak</p> <p>Član 37.</p> <p>Neto trošak je svaki trošak koji je neophodan za obavljanje univerzalne poštanske usluge i koji je sa tom uslugom povezan, a izračunava se kao razlika između neto troška javnog poštanskog operatora koji posluje sa obavezom obavljanja univerzalne poštanske usluge i neto troška koji bi davalac univerzalne poštanske usluge imao da nema</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>Član 37.</p>	<p>obavezu obavljanja univerzalne poštanske usluge. Obračun neto troška sačinjava se u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstveno poslovanje tako da se izbegne višestruki obračun svih direktnih i indirektnih koristi i troškova u obavljanju univerzalne poštanske usluge. Obračun neto troška davaoca univerzalne poštanske usluge uključuje troškove univerzalne poštanske usluge koji se mogu izvršavati samo sa gubitkom, kao i sve direktne i indirektno koristi koje davalac ima na osnovu obavljanja univerzalne poštanske usluge. Direktne i indirektno koristi davaoca univerzalne poštanske usluge obuhvataju: 1) prihode od univerzalne poštanske usluge; 2) prihode od usluga koje ne čine univerzalnu poštansku uslugu, a davalac univerzalne poštanske usluge ih ne bi ostvario kada ne bi obavljao univerzalnu poštansku uslugu. Agencija bliže utvrđuje način obračuna neto troška javnog poštanskog operatora.</p> <p>Član 38. Javni poštanski operator, kao davalac</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>univerzalne poštanske usluge, ima pravo na naknadu neto troška nastalog u obavljanju ove usluge, ako dokaže da su troškovi veći od ostvarenih prihoda u prethodnoj godini i predstavljaju nepravedan teret za poslovanje poštanskog operatora.</p> <p>Javni poštanski operator sačinjava obračun neto troška nastalog obavljanjem univerzalne poštanske usluge i dostavlja Agenciji na saglasnost, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.</p> <p>Na osnovu izveštaja Agencija utvrđuje iznos neto troška koji predstavlja nepravedno opterećenje javnog poštanskog operatora.</p> <p>Pregled obračuna neto troška obuhvata i proveru autentičnosti i valjanosti podataka koji se koriste za proračune.</p> <p>Agencija može u postupku davanja saglasnosti zatražiti od javnog poštanskog operatora dostavljanje i drugih podataka u vezi sa obavljanjem univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Agencija može u postupku davanja saglasnosti angažovati nezavisnog revizora.</p> <p>Agencija daje saglasnost na obračun neto troška davaoca univerzalne poštanske usluge u roku od 90 dana od dana dostavljanja.</p> <p>Troškovi iz stava 1. ovog člana se nadoknađuju na zahtev javnog poštanskog operatora, iz budžeta Republike Srbije, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove finansija i Komisije za kontrolu državne pomoći.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>Član 38.</p>	<p>Član 71.</p> <p>The funds referred to in par. 1 (license issuing fee, up to 200 EUR) and 2 (contribution to NRA's operating costs, up to 0.4% of total income from postal services or whole, if no accounting separation) shall be used for regulatory activities of the Agency.</p> <p>Poštanski operatori snose troškove takse za izdavanje dozvole, koja ne može preći iznos od 200 evra u dinarskoj protivvrednosti.</p> <p>Poštanski operatori su dužni da na ime operativnih troškova plaćaju Agenciji do 0,4% od ukupnog prihoda ostvarenog od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini, Agencija, uz pribavljanje saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove finansija, utvrđuje visinu kao i način plaćanja takse iz stava 1, kao i visinu i način plaćanja obaveza poštanskih operatora iz stava 2. ovog člana.</p> <p>Sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana koriste se za obavljanje regulatornih poslova Agencije.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		Član 71.				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
<p>Član 8. Dir. 97/67</p>	<p>Member States' rights [Član 8. Dir. 97/67] The provisions of Article 7 shall be without prejudice to Member States' right to organize the siting of letter boxes on the public highway,</p> <p>the issue of postage stamps</p> <p>and the registered mail service used in the course of judicial or administrative procedures in accordance with their national legislation.</p>	<p>Član 43.</p> <p>Član 74.</p>	<p>Član 43. Javni poštanski operator postavlja i održava poštanske sandučice na javnim površinama na osnovu odobrenja nadležnog organa. Javni poštanski operator je oslobođen plaćanja naknade i takse za postavljanje poštanskih sandučića na javnim površinama, zemljištu i objektima koji su u vlasništvu Republike Srbije, autonomne pokrajine i lokalne samouprave.</p> <p>Član 74. Poslovi u vezi sa izdavanjem, prodajom i povlačenjem iz upotrebe poštanskih maraka poveravaju se javnom poštanskom operatoru. Poštanske marke Republike Srbije moraju ispunjavati uslove propisane aktima Svetskog poštanskog saveza i sadržati reč „Srbija”.</p> <p>Član 24. Rezervisane poštanske usluge su deo univerzalne poštanske usluge poverene javnom poštanskom operatoru i obuhvataju: (...) 2) prijem i/ili sortiranje i/ili prevoz i/ili uručenje pismena u sudskom, upravnom i</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		Član 24.	prekršajnom postupku, kao registrovanih poštanskih pošiljaka, bez obzira na limite.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
<p>Član 9. Dir. 97/67</p>	<p>[Član 9. Dir. 97/67]</p> <p>1. For services which fall outside the scope of the US, Member States may introduce general authorisations to the extent necessary to guarantee compliance with the essential requirements.</p> <p>2. For services which fall within the scope of the US, Member States may introduce authorisation procedures, including individual licences, to the extent necessary in order to guarantee compliance with the essential requirements and to ensure the provision of the US.</p> <p>3. The granting of authorisations may:</p> <ul style="list-style-type: none"> - where appropriate,– be made subject to USO, - if necessary and justified, impose requirements concerning the quality, availability and performance of the relevant services, <p>4. In order to ensure that the US is</p>	<p>Član 63.</p>	<p>Član 63.</p> <p>Poštanski operator obavlja poštanske usluge na osnovu dozvole.</p> <p>Privredni subjekt mora da ispunjava sledeće uslove za dobijanje dozvole:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da je upisan u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji; 2) da poseduje tehničke, tehnološke, kadrovske resurse, kao i druge uslove predviđene zakonom. <p>Za obavljanje univerzalne poštanske usluge, pored uslova iz stava 2. ovog člana, privredni subjekt mora da poseduje poštansku mrežu za teritoriju na kojoj će obavljati delatnost ili zaključen ugovor o pristupu mreži javnog poštanskog operatora, kao i da je upisan u registar privrednih subjekata u Republici Srbiji za obavljanje poštanskih usluga.</p> <p>Ministar propisuje bliže uslove iz st. 2. i 3. ovog člana, za otpočinjanje obavljanja delatnosti poštanskih usluga, koji moraju biti u saglasnosti sa važećim propisima kojima se uređuju radni odnosi, zaštita životne sredine i prevoz opasnih materija.</p> <p>Član 64.</p> <p>Agencija izdaje sledeće vrste dozvola:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posebnu licencu; 2. Licencu; 3. Odobrenje. <p>Univerzalnu poštansku uslugu obavlja javni poštanski operator na osnovu posebne</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>safeguarded,— where appropriate, be subject to an obligation to make a financial contribution to the sharing mechanisms referred to in Article 7, if the provision of the US entails a net cost and represents an unfair burden on the US provider(s), designated in accordance with Article 4,</p> <p>- where appropriate, be subject to an obligation to make a financial contribution to the NRA's operational costs referred to in</p>	<p>Član 64.</p> <p>Član 65.</p> <p>Član 66.</p> <p>Čl. 67-68.</p> <p>Član 70.</p> <p>Član 71.</p>	<p>licence.</p> <p>Univerzalnu poštansku uslugu, osim rezervisane, drugi poštanski operator obavlja na osnovu licence.</p> <p>Ostale poštanske usluge poštanski operator obavlja na osnovu odobrenja.</p> <p>Član 71.</p> <p>Poštanski operatori snose troškove takse za izdavanje dozvole, koja ne može preći iznos od 200 evra u dinarskoj protivvrednosti. Poštanski operatori su dužni da na ime operativnih troškova plaćaju Agenciji do 0,4% od ukupnog prihoda ostvarenog od obavljanja poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini.</p> <p>Agencija, uz pribavljanje saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove finansija, utvrđuje visinu kao i način plaćanja takse iz stava 1, kao i visinu i način plaćanja obaveza poštanskih operatora iz stava 2. ovog člana. Sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana koriste se za obavljanje regulatornih poslova Agencije.</p> <p>Član 72.</p> <p>Agencija može korisniku oduzeti dozvolu za obavljanje poštanskih usluga u sledećim slučajevima:</p> <p>1) ako je dozvolu dobio na osnovu</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Article 22,</p> <p>- where appropriate, be made subject to or impose an obligation to respect working conditions laid down by national legislation.</p> <p>Obligations and requirements referred to in the first indent and in Article 3 may only be imposed on designated US providers. Except in the case of undertakings that have been designated as US providers in accordance with Article 4, authorisations may not:</p> <p>– be limited in number,</p>	<p>Član 72.</p>	<p>neistinitih podataka, koji su bili od značaja za donošenje odluke;</p> <p>2) ako ne obavlja poštanske usluge u skladu sa zakonom, na način i pod uslovima utvrđenim dozvolom;</p> <p>3) ako i posle pisane opomene u roku od 15 dana ne izmiri obavezu iz člana 71. stav 2. ovog zakona;</p> <p>4) ako je protivzakonitim obavljanjem delatnosti naneo štetu opštem interesu ili prouzrokovao štetu većih razmera;</p> <p>5) ako nije otpočeo sa obavljanjem poštanskih usluga u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole ili je nastupio prekid u obavljanju poštanskih usluga u neprekidnom trajanju duže od 12 meseci.</p> <p>Agencija donosi odluke u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.</p> <p>Odluke Agencije iz stava 2. ovog člana. su konačne i protiv istih se može pokrenuti upravni spor tužbom pred Upravnim sudom.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>– for the same elements of the US or parts of the national territory, impose USOs and, at the same time, financial contributions to a sharing mechanism,</p> <p>– duplicate conditions which are applicable to undertakings by virtue of other, non-sector-specific national legislation,</p> <p>– impose technical or operational conditions other than those necessary to fulfil the obligations of this Directive.</p> <p>3. The procedures, obligations and requirements referred to in paragraphs 1 and 2 shall be transparent, accessible, non-discriminatory, proportionate, precise and unambiguous, made public in advance and based on objective criteria. Member States shall ensure that the reasons for refusing or withdrawing an authorisation in whole or in part are communicated to the applicant and shall establish an appeal procedure.</p>					
Član 11a Dir. 97/67	<p>Access to infrastructure/services [Član 11a Dir. 97/67]</p> <p>Whenever necessary to protect the interest of users and/or to promote effective competition, and in the light of national conditions and national legislation, Member States shall ensure that transparent, non-discriminatory</p>	Član 55.	<p>Access to the public postal operator's postal network Član 55.</p> <p>Javni poštanski operator je dužan da omogućiti drugim poštanskim operatorima i konsolidatorima (u daljem tekstu: korisnik pristupa), pristup poštanskoj mreži. Agencija bliže propisuje pristup poštanskoj</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>access conditions are available to elements of postal infrastructure or services provided within the scope of the US, such as postcode system, address database, post office boxes, delivery boxes, information on change of address, re-direction service and return to sender service. This provision shall be without prejudice to the right of Member States to adopt measures to ensure access to the postal network under transparent, proportional and non-discriminatory conditions.</p>	<p>Čl. 56-62.</p>	<p>mreži iz stava 1. ovog člana. Uslovi pristupa poštanskoj mreži moraju biti unapred poznati, transparentni i nediskriminatorni za sve korisnike pristupa.</p> <p>Čl. 56-62. o detaljnoj regulaciji pristupa</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
<p>Član 12. Dir. 97/67</p>	<p>US tariffs [Član 12. Dir. 97/67] Member States shall take steps to ensure that the tariffs for each of the services forming part of the US comply with the following principles:</p> <p>— prices shall be affordable and must be such that all users, independent of geographical location, and, in the light of specific national conditions, have access to the services provided. Member States may maintain or introduce the provision of a free postal service for the use of blind and partially-sighted persons,</p> <p>- prices must be geared to costs; – prices shall be cost-oriented and give incentives for an efficient US provision. Whenever necessary for reasons relating to the public interest, Member States may decide that a uniform tariff shall be applied, throughout their national territory and/or cross-border, to services provided at single piece tariff and to other postal items,</p>	<p>Član 29.</p> <p>Član 32.</p>	<p>Član 29. Agencija utvrđuje jedinstvene tarifne stavove prema stopi mase poštanskih pošiljaka i vrstama poštanskih usluga iz oblasti univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Postage for the US Član 32. Poštarina za univerzalnu poštansku uslugu mora biti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ista za sve korisnike na čitavom području na kom davalac univerzalne poštanske usluge pruža uslugu; 2) pristupačna, zasnovana na realnim troškovima i podsticajna za efikasno obavljanje univerzalne poštanske usluge; 3) besplatna za pojedine vrste usluga koje koriste lica sa oštećenim ili delimično oštećenim vidom; 4) transparentna; 5) određena na način da pojedinim korisnicima ne daje prednost u odnosu na druge korisnike usluga pod istim ili sličnim uslovima. <p>Na poštarinu iz stava 1. ovog člana, osim rezervisanih poštanskih usluga, saglasnost daje Agencija. Na akt javnog poštanskog operatora kojim se utvrđuje poštarina za rezervisanu poštansku uslugu saglasnost daje Vlada.</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>— the application of a uniform tariff shall not exclude the right of the US provider(s) to conclude individual agreements on prices with users,</p> <p>— tariffs shall be transparent and non-discriminatory,</p> <p>— whenever US providers apply special tariffs, for example for services for businesses, bulk mailers or consolidators of mail from different users, they shall apply the principles of transparency and non-discrimination with regard both to the tariffs and to the associated conditions. The tariffs, together with the associated conditions, shall apply equally both as between different third parties and as between third parties and US providers supplying equivalent services. Any such tariffs shall also be available to users, in particular individual users and small and medium-sized enterprises, who post under similar conditions.</p>	Član 33.	<p>Član 33.</p> <p>Davalac univerzalne poštanske usluge može odobriti popuste korisnicima koji šalju veći broj pošiljaka, pod uslovom da je takav popust određen uz uvažavanje stvarnih troškova i da je predviđen cenovnikom poštanskih usluga, kao i da se primenjuje na sve korisnike koji šalju pošiljke pod jednakim ili sličnim uslovima, uvažavajući načela transparentnosti i nediskriminacije.</p> <p>Popusti iz stava 1. ovog člana, ne uračunavaju se u neto trošak javnog poštanskog operatora.</p>			
Član 14. Dir. 97/67	<p>Accounting [Član 14. Dir. 97/67]</p> <p>2. (...) US provider(s) shall keep separate accounts within their internal accounting systems in order to clearly distinguish between each of the services and products which are part of the US and those which are not. This accounting separation shall be used as an input when Member States calculate the net cost of the US. Such internal accounting systems shall operate on the basis of consistently applied and objectively justifiable cost accounting</p>	Član 36.	<p>Član 36.</p> <p>Poštanski operator koji pored poštanskih usluga obavlja jednu ili više drugih delatnosti dužan je da vodi odvojeno računovodstvo za obavljanje poštanskih usluga.</p> <p>Davalac univerzalne poštanske usluge je dužan da računovodstveno odvoji prihode i troškove ostvarene od univerzalne poštanske usluge, od prihoda i troškova ostvarenih od ostalih poštanskih usluga, prema vrstama usluga.</p>	DU	<p>Akt je u ovom delu delimično usklađen imajući u vidu potrebu za postojanjem rezervisanog servisa.</p> <p>The act is in this part of partially harmonized,</p>	<p>Sva nekompatibilna isključiva prava biće uklonjena nakon pristupanja.</p> <p>All incompatible exclusive rights will</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>principles.</p> <p>3. The accounting systems referred to in par. 2 shall, without prejudice to par. 4, allocate costs in the following manner:</p> <p>(a) costs which can be directly assigned to a particular service or product shall be so assigned;</p> <p>(b) common costs, that is costs which cannot be directly assigned to a particular service or product, shall be allocated as follows:</p> <p>(i) whenever possible, common costs shall be allocated on the basis of direct analysis of the origin of the costs themselves;</p> <p>(ii) when direct analysis is not possible, common cost categories shall be allocated on the basis of an indirect linkage to another cost category or group of cost categories for which a direct assignment or allocation is possible; the indirect linkage shall be based on comparable cost structures;</p> <p>(iii) when neither direct nor indirect measures of cost allocation can be found, the cost category shall be allocated on the basis of a general allocator computed by using the ratio of all expenses directly or indirectly assigned or allocated, on the one hand, to each of the USs and, on the other hand, to the other services;</p> <p>(iv) common costs, which are necessary for the provision of both USs and non-USs, shall be allocated appropriately; the same cost drivers</p>		<p>Javni poštanski operator je u obavezi da svojim internim obračunom obezbedi alokaciju troškova svih usluga, kako bi se omogućio pregled prihoda po vrstama poštanskih usluga, po fazama obavljanja poštanskih usluga i po jedinici poštanske usluge. Takvo računovodstveno razdvajanje na osnovu dosledno primenjenih i objektivno utemeljenih načela troškovnog računovodstva služi kao izvor podataka za davanje saglasnosti na poštarine univerzalne poštanske usluge, osim rezervisanih, i obračun neto troška univerzalne poštanske usluge. Javni poštanski operator dužan je da prihode od rezervisanih poštanskih usluga računovodstveno odvoji od prihoda ostvarenih od nerezervisanih poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge. Troškovi koji se mogu direktno pripisati pojedinačnoj usluzi se pripisuju toj usluzi. Zajednički troškovi, odnosno troškovi koji ne mogu direktno da se pripisuju pojedinačnim uslugama, raspoređuju se, kada je to moguće, na osnovu direktne analize nastanka tih troškova. Ako direktna analiza nije moguća, kategorije zajedničkih troškova dele se na osnovu indirektnog povezivanja sa drugim kategorijama troškova koje je moguće utvrditi, pri čemu se indirektna povezanost temelji na sličnim troškovnim strukturama. Kada ni direktne ni indirektno mere</p>		<p>bearing in mind need for existence of the reserved services until the day of accession.</p>	<p>be removed upon accession.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>must be applied to both USs and non-USs.</p> <p>4. Other cost accounting systems may be applied only if they are compatible with par. 2 and have been approved by the NRA. The Commission shall be informed prior to their application.</p> <p>5. NRAs shall ensure that compliance with one of the cost accounting systems described in par. 3 or 4 is verified by a competent body which is independent of the US provider. Member States shall ensure that a statement concerning compliance is published periodically.</p> <p>6. The NRA shall keep available, to an adequate level of detail, information on the cost accounting systems applied by a US provider, and shall submit such information to the Commission on request.</p> <p>7. On request, detailed accounting information arising from these systems shall be made available in confidence to the NRA and to the Commission.</p> <p>8. Where a given Member State has not used a financing mechanism for the provision of the US, as permitted under Article 7, and where the NRA is satisfied that none of the</p>		<p>utvrđivanja troškova ne mogu da se sprovedu, određena kategorija troškova će biti utvrđena na osnovu opšteg pokazatelja određenog i izračunatog posebno za svaku pojedinačnu uslugu.</p> <p>Zajednički troškovi koji su neophodni za obavljanje univerzalne poštanske usluge i ostalih poštanskih usluga biće odgovarajuće raspodeljeni kada univerzalna poštanska usluga i ostale poštanske usluge koriste iste izvore troškova.</p> <p>Javni poštanski operator ne može da koristi prihode od rezervisanih poštanskih usluga za subvencionisanje ostalih poštanskih usluga ili drugih poslovnih aktivnosti, osim za troškove nastale obavljanjem univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Agencija bliže uređuje način vođenja odvojenog računovodstva i provere verodostojnosti.</p> <p>Agencija je dužna da jednom godišnje objavljuje izveštaje o usklađenosti vođenja računovodstvenog razdvajanja od strane javnog poštanskog operatora, u skladu sa ovim zakonom i aktom iz stava 11. ovog člana.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>designated US providers in that Member State is in receipt of State assistance, hidden or otherwise, and that competition in the market is fully effective, the NRA may decide not to apply the requirements of this Article.</p> <p>9. This Article may, however, be applied to the US provider designated before the final date for Full Market Opening as long as no other US provider(s) have been designated. The NRA shall inform the Commission in advance of any such decision.</p> <p>10. Member States may require those postal service providers which are obliged to contribute to a compensation fund to introduce an appropriate accounting separation to ensure the functioning of the fund.</p>					
<p>Član 15. Dir. 97/67</p>	<p>[Član 15. Dir. 97/67] The financial accounts of all US providers shall be drawn up, submitted to audit by an independent auditor and published in accordance with the relevant Community and national legislation to commercial undertakings.</p>	<p>Član 38.</p>	<p>Član 38. Javni poštanski operator, kao davalac univerzalne poštanske usluge, ima pravo na naknadu neto troška nastalog u obavljanju ove usluge, ako dokaže da su troškovi veći od ostvarenih prihoda u prethodnoj godini i predstavljaju nepravedan teret za poslovanje poštanskog operatora. Javni poštanski operator sačinjava obračun neto troška nastalog obavljanjem univerzalne poštanske usluge i dostavlja Agenciji na saglasnost, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu. Na osnovu izveštaja Agencija utvrđuje iznos neto troška koji predstavlja nepravedno opterećenje javnog poštanskog operatora.</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Pregled obračuna neto troška obuhvata i proveru autentičnosti i valjanosti podataka koji se koriste za proračune.</p> <p>Agencija može u postupku davanja saglasnosti zatražiti od javnog poštanskog operatora dostavljanje i drugih podataka u vezi sa obavljanjem univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Agencija može u postupku davanja saglasnosti angažovati nezavisnog revizora.</p> <p>Agencija daje saglasnost na obračun neto troška davaoca univerzalne poštanske usluge u roku od 90 dana od dana dostavljanja.</p> <p>Troškovi iz stava 1. ovog člana se nadoknađuju na zahtev javnog poštanskog operatora, iz budžeta Republike Srbije, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove finansija i Komisije za kontrolu državne pomoći.</p>			
<p>Član 16.</p> <p>Član 17.</p>	<p>[Član 16]</p> <p>Member States shall ensure that quality-of-service standards are set and published in relation to US in order to guarantee a postal service of good quality.</p> <p>Quality standards shall focus, in particular, on routing times and on the regularity and reliability of services. These standards shall be set by:</p> <ul style="list-style-type: none"> — the Member States in the case of national services, — the EP and the Council in the case of intra-Community cross-border services (see Annex 		<p>Član 23.</p> <p>Agencija na svojoj internet stranici objavljuje informacije o uslovima koji se tiču obavljanja poštanskih usluga, vrstama usluga, njihovim karakteristikama, poštarinama i propisanim parametrima kvaliteta.</p> <p>Član 22</p> <p>. Agencija je obavezna da prati rad javnog poštanskog operatora.</p> <p>Svi davaoci univerzalne poštanske usluge su</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>II). (...).</p> <p>Independent performance monitoring shall be carried out at least once a year by external bodies having no links with the US providers under standardised conditions to be specified in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 21(2) and shall be the subject of reports published at least once a year</p> <p>[Član 17]</p> <p>Member States shall lay down quality standards for national mail and shall ensure that they are compatible with those laid down for intra-Community cross-border services.</p> <p>Member States shall notify their quality standards for national services to the Commission, who will publish them in the same manner as the standards for intra-Community cross-border services referred to in Article 18.</p> <p>NRAs shall ensure that independent performance monitoring is carried out in accordance with the fourth subparagraph of Article 16, that the results are justified, and that corrective action is taken where necessary.</p>		<p>dužni da najmanje jednom godišnje Agenciji dostave izvještaje o svom poslovanju, u cilju analize i unapređenja obavljanja univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Javni poštanski operator godišnje obavlja ispitivanje o dostignutom nivou realizacije univerzalne poštanske usluge, merenjem kvaliteta obavljanja univerzalne usluge na osnovu utvrđenih kriterijuma, angažovanjem organizacije nezavisne od davalaca univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Ukoliko Agencija na nesporan način utvrdi da davaoci univerzalne poštanske usluge ne obavljaju poštanske usluge u skladu sa parametrima utvrđenim aktom iz člana 15. bez odlaganja će o tome obavestiti nadležno ministarstvo.</p>			
Član 19.	<p>[Član 19.]</p> <p>1. Member States shall ensure that transparent, simple and inexpensive procedures are made available by all postal service providers for</p>	Čl. 77-81.	<p>Član 77.</p> <p>Ukoliko korisnik poštanskih usluga smatra da poštanska pošiljka nije uručena primaocu ili da je uručena sa zakašnjenjem, da posebno</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>dealing with postal users' complaints, particularly in cases involving loss, theft, damage or non-compliance with service quality standards (including procedures for determining where responsibility lies in cases where more than one operator is involved), without prejudice to relevant international and national provisions on compensation schemes.</p> <p>Member States shall adopt measures to ensure that the procedures referred to in the first subpar. enable disputes to be settled fairly and promptly with provision, where warranted, for a system of reimbursement and/or compensation.</p> <p>Member States shall also encourage the development of independent out-of-court schemes for the resolution of disputes between postal service providers and users.</p> <p>2. Without prejudice to other possibilities of appeal or means of redress under national and Community legislation, Member States shall ensure that users, acting individually or, where permitted by national law, jointly with organisations representing the interests of users and/or consumers, may bring before the competent national authority cases where users' complaints to undertakings providing postal services within the scope of the US have not been satisfactorily resolved.</p>		<p>ugovorena obaveza nije izvršena ili da nije izvršena u celini, može izjaviti reklamaciju poštanskom operatoru u roku od 60 dana u unutrašnjem i u roku od 6 meseci u međunarodnom poštanskom saobraćaju, od narednog dana od dana predaje poštanske pošiljke.</p> <p>Reklamacija sadrži broj poštanske pošiljke, ime, prezime i adresu pošiljaoca i primaoca, kao i podatke o vrednosti pošiljke i otkupnom iznosu ukoliko je predmet reklamacije vrednosna ili otkupna pošiljka.</p> <p>U slučaju da korisnik usluga ne podnese reklamaciju u rokovima iz stava 1. ovog člana, gubi pravo na naknadu štete koja mu po odredbama ovog zakona pripada.</p> <p>Troškove potražnog postupka iz stava 1. ovog člana, snosi pošiljalac ili ovlašćeno lice, a u slučajevima kada se utvrdi da je reklamacija osnovana, troškove ovog postupka snosi poštanski operator.</p> <p>Član 78.</p> <p>U slučajevima oštećenja ili umanjenja sadržine poštanske pošiljke korisnik poštanskih usluga može izjaviti reklamaciju poštanskom operatoru najkasnije narednog radnog dana, a u daljem roku od 60 dana od dana uručenja pošiljke podneti zahtev za obeštećenje i izjaviti prigovor Agenciji.</p> <p>U slučaju da korisnik usluga ne podnese</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>In accordance with Article 16, Member States shall ensure that the US providers and, wherever appropriate, undertakings providing services within the scope of the US, publish, together with the annual report on the monitoring of their performance, information on the number of complaints and the manner in which they have been dealt with.</p>		<p>reklamaciju u rokovima iz stava 1. ovog člana, gubi pravo na naknadu štete koja mu po odredbama ovog zakona pripada.</p> <p>Član 79. Poštanski operator je dužan da po prijemu reklamacije u slučajevima iz člana 78. stav 1. sačini zapisnik, koji mora sadržati sve podatke o pošiljci, pošiljaocu i primaocu iz člana 77. stav 2. Poštanski operator je dužan da pre uručnja poštanske pošiljke sačini zapisnik kada uoči oštećenje pošiljke nastalo u tokovima poštanskog operatora i o tome obavesti korisnika poštanskih usluga.</p> <p>Član 80. Poštanski operator je dužan da se izjasni u roku od osam dana, od dana prijema reklamacije u unutrašnjem poštanskom saobraćaju i u roku od 60 dana od dana prijema reklamacije u međunarodnom poštanskom saobraćaju donošenjem odluke o osnovanosti reklamacije.</p> <p>Član 81. Protiv odluke poštanskog operatora o odbijanju reklamacije iz člana 80. ovog zakona, korisnik poštanskih usluga može da podnese prigovor Agenciji u roku od 15 dana od dana prijema odgovora po reklamaciji. Korisnik može podneti prigovor Agenciji i zbog ne dostavljanja odgovora po podnetoj reklamaciji.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Po podnetim prigovorima iz st. 1. i 2. ovog člana Agencija posreduje u vansudskom rešavanju spora nastalog između poštanskog operatora i korisnika.</p> <p>Pokretanje i vođenje postupka vansudskog rešavanja spora, ne isključuje i ne utiče na ostvarivanje prava na sudsku zaštitu, u skladu sa zakonom.</p> <p>Na postupak vođenja i okončanja vansudskog rešavanja spora između poštanskog operatora i korisnika, shodno se primenjuju odredbe zakona kojima se uređuju posredovanje, arbitražna, kao i drugi propisi kojima se uređuje vansudsko rešavanje sporova.</p>			
Article 22	<p>Article 22 1. Each Member State shall designate one or more NRAs for the postal sector that are legally separate from and operationally independent of the postal operators. Member States that retain ownership or control of postal service providers shall ensure effective structural separation of the regulatory functions from activities associated with ownership or control. Member States shall inform the Commission which NRAs they have designated to carry out the tasks arising from this Directive. They shall publish the tasks to be undertaken by NRAs in an easily accessible form, in particular where those tasks are assigned to more than one body.</p>	<p>Član 6.</p> <p>[art.4-5-</p>	<p>Član 6.</p> <p>Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge (u daljem tekstu: Agencija) je nezavisno regulatorno telo sa funkcijom regulisanja tržišta poštanskih usluga u Republici Srbiji.</p> <p>[art.4-5-6] Poslovi Vlade, Ministarstva, Agencije</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Member States shall ensure, where appropriate, consultation and cooperation between those authorities and national authorities entrusted with the implementation of competition law and consumer protection law on matters of common interest.</p> <p>2. The NRAs shall have as a particular task ensuring compliance with the obligations arising from this Directive, in particular by establishing monitoring and regulatory procedures to ensure the provision of the US. They may also be charged with ensuring compliance with competition rules in the postal sector. The NRAs shall work in close collaboration and shall provide mutual assistance in order to facilitate the application of this Directive within the appropriate existing bodies.</p> <p>3. Member States shall ensure that effective mechanisms exist at national level under which any user or postal service provider affected by a decision of a NRA has the right to appeal against the decision to an appeal body which is independent of the parties involved. Pending the outcome of any such appeal, the decision of the NRA shall stand, unless the appeal body decides otherwise.</p>	<p>6]</p> <p>Član 22.</p> <p>[artt. 72. i 81]</p>	<p>-</p> <p>Član 22. Agencija je obavezna da prati rad javnog poštanskog operatora, davaoca univerzalne poštanske usluge.</p> <p>Čl.72. i 81. Administrativni postupak za žalbu protiv odluke NRA</p>			
	<p>Article 22a</p> <p>1. Member States shall ensure that postal service providers provide all the information, in particular to the NRAs, including financial</p>		<p>Član 15.2</p> <p>Poštanski operatori pri obavljanju poštanskih usluga postupaju u skladu sa parametrima</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>information and information concerning the provision of the US, namely for the following purposes:</p> <p>(a) for NRAs to ensure conformity with the provisions of, or decisions made in accordance with this Directive,</p> <p>(b) for clearly defined statistical purposes.</p> <p>2. Postal service providers shall provide such information promptly on request and in confidence, where necessary, within the timescales and to the level of detail required by the national regulatory authority. The information requested by the NRA shall be proportionate to the performance of its tasks. The NRA shall give the reasons justifying its request for information.</p> <p>3. Member States shall ensure that NRAs provide the Commission, upon request, with appropriate and relevant information necessary for it to carry out its tasks under this Directive.</p> <p>4. Where information is considered confidential by a NRA, in accordance with Community and national business confidentiality rules, the Commission and the NRAs concerned shall preserve such confidentiality.</p>		<p>kvaliteta koje bliže određuje Agencija.</p> <p>Poštanski operatori i Agencija su dužni da na zahtev Ministarstva i/ili Agencije dostave podatke u vezi sa obavljanjem poštanskih usluga koji su neophodni za sprovođenje radnji i mera u skladu sa ovim zakonom, kao i podatke za jasno definisane statističke svrhe.</p>			
	<p>ANNEX I</p> <p>Guidance on calculating the net cost, if any, of US</p> <p>Part A: Definition of the US obligations</p> <p>US obligations refer to the obligations, referred to in Article 3, placed upon a postal service</p>	<p>Čl. 18. i 19.</p>	<p>Part A: Čl. 18. i 19.</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>provider by a Member State which concern the provision of a postal service throughout a specified geographical area, including, where required, uniform prices in that geographical area for the provision of that service or provision of certain free services for blind and partially sighted persons.</p> <p>Those obligations may include, among others, the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a number of days of delivery, superior to those set in this Directive; - accessibility to access points, in order to satisfy the US obligations; - the tariffs affordability of the US; - uniform prices for US; - The provision of certain free services for blind and partially sighted persons. <p>Part B: Calculation of net cost</p> <p>NRAs are to consider all means to ensure appropriate incentives for postal service providers (designated or not) to provide US obligations cost efficiently.</p> <p>The net cost of US obligation is any cost related to and necessary for the operation of the US provision. The net cost of US obligations is to be calculated, as the difference between the net cost for a designated USP of operating with the US obligations and the same postal service provider operating without the US obligations.</p> <p>The calculation shall take into account all other</p>		<p>Part B: Čl. 37-38.</p>	<p>PU</p>		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>relevant elements, including any intangible and market benefits which accrue to a postal service provider designated to provide US, the entitlement to a reasonable profit and incentives for cost efficiency;</p> <p>Due attention is to be given to correctly assessing the costs that any designated USP would have chosen to avoid, had there been no US obligation. The net cost calculation should assess the benefits, including intangible benefits, to the US operator.</p> <p>The calculation is to be based upon the costs attributable to:</p> <p>i) elements of the identified services which can only be provided at a loss or provided under cost conditions falling outside normal commercial standards. This category may include service elements such as the services defined in Part A.</p> <p>(ii) specific users or groups of users who, taking into account the cost of providing the specified service, the revenue generated and any uniform prices imposed by the MS, can only be served at a loss or under cost conditions falling outside normal commercial standards.</p> <p>This category includes those users or groups of users that would not be served by a commercial operator that did not have an obligation to provide US.</p> <p>The calculation of the net cost of specific aspects of US obligations is to be made</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>separately and so as to avoid the double counting of any direct or indirect benefits and costs. The overall net cost of US obligations to any designated US provider is to be calculated as the sum of the net costs arising from the specific components of US obligations, taking account of any intangible benefits. The responsibility for verifying the net cost lies with the national regulatory authority. The USP(s) shall cooperate with the national regulatory authority to enable it to verify the net cost.</p> <p>Part C: Recovery of any net costs of US obligations</p> <p>The recovery or financing of any net costs of US obligations may require designated USPs to be compensated for the services that they provide under non-commercial conditions. As such compensation involves financial transfers, MSs have to ensure that these are undertaken in an objective, transparent, non-discriminatory and proportionate manner. This means that the transfers result as far as possible in the least distortion to competition and to user demand. A sharing mechanism based on a fund referred to in Article 7(4) should use a transparent and neutral mechanism for collecting contributions that avoids a double imposition of contributions falling on both outputs and inputs of undertakings.</p>		<p>Part C: Čl. 37-38.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	The independent body administering the fund is to be responsible for collecting contributions from undertakings, which are assessed as liable to contribute to the net cost of US obligations in the MS and is to oversee the transfer of sums due to the undertakings entitled to receive payments from the fund.					
	[No provisions in Dir. 97/67] General principles of EU law: principle of legality (no penalty may be imposed unless an act prior to the infringement act had been introduced), right of defense, access to justice, proportionality.	Čl. 99-105.	Čl. 99-105.			